

INTERN SLAVEHANDEL PÅ ST. CROIX, 1750-1848.

Kandidatspeciale af: Lasse Bendtsen
Københavns Universitet
SAXO-Instituttet, Afdeling for Historie
Vejleder: Gunvor Simonsen
April 2010

Abstract: “The domestic slave trade in St. Croix, 1750-1848”.

Lasse Bendtsen: *Intern slavehandel på St. Croix 1750-1848*. MA-thesis, University of Copenhagen 2010.

This thesis sets out to explore the domestic slave trade in St. Croix, a former Danish colony and now a part of the US Virgin Islands. Its findings are an important contribution to the historiography of Caribbean slavery, since no comprehensive study has been made on the domestic slave markets in the Lesser Antilles.

Using extensive data from more than 10,000 Cruzan slave sales gathered by the *St. Croix African Roots Project* from records in the National Archives of Denmark, the thesis scrutinizes a number of topics ranging from volume and prices to market participation, consequences for the slaves and the meanings attached to the market by slaveholders. It has been found that on an average, app. 210 slaves were sold domestically every year between 1764 and 1848 when slavery was abolished. That equals 1.0-1.5 per cent of the entire enslaved population. The volume of the domestic trade, as well as the prices fetched in the domestic market, was at its peak in the period of 1780-1820. This period coincides with the heyday of Cruzan planters who made huge profits until the early 1820's when profitability declined. Many free inhabitants participated in the market, as presumably 15 per cent of household heads were involved as buyers or sellers each year. From a structural perspective, it has been argued that the seasonality of sugar production and the credit cycle caused yearly fluctuations in slave prices. Some individuals were able to take advantage of these fluctuations. However, no conclusive evidence has been found that large-scale professional traders operated in the Cruzan domestic market. The thesis applied network analysis to the domestic market and it found no central actors mediating between slaveholders. Slaveholders did the buying and selling themselves, sometimes with the assistance of their attorneys. The limited size of St. Croix may have caused mediation between supply and demand to be less profitable in a spatial sense than in a temporal one. The limited size of the island also meant that few slaves in the Cruzan market experienced the degree of separation from their loved ones that American and Brazilian slaves often faced when sold domestically. Nevertheless, domestic sales and displacements were the source of great distress among the slaves. However, the available evidence supports the interpretation that slaves refused to go quietly when sold. Finally, through case studies, it has been argued that, to slaveholding Cruzans, the domestic slave market was not merely a factor market. The market also carried meaning, as some slaveholders were publicly stripped of their slaves through forced sales, while others were able to perform acts of patronage.

Anvendte forkortelser

AP	= Auktionsprotokoller.
CB	= Christiansted byfoged.
FB	= Frederiksted byfoged.
Holsoe	= www.vifamilies.org .
Kirkebog	= Ministerialbog for den evangeliske menighed på St. Croix.
Matrikel	= Rigsarkivet. Reviderede Regnskaber. Reviderede Vestindiske Regnskaber. Matrikel for St. Croix.
PP	= Panteprotokoller.
PPreg	= Registre til panteprotokoller.
RA	= Rigsarkivet.
RR	= Reviderede Regnskaber.
RVR	= Reviderede Vestindiske Regnskaber.
SCARP	= St. Croix African Roots Project. (Data herfra er markeret med "SCARP:" foran arkivreferencen).
VILA	= Vestindiske lokalarkiver.

Indholdsfortegnelse

Abstract: "The domestic slave trade in St. Croix, 1750-1848"	2
Anvendte forkortelser	3
Indledning	6
Den interne slavehandels juridiske grundlag og afgrænsning	7
Problemformulering	8
Intern slavehandel i dansk-vestindisk historiografi	8
Intern slavehandel i caribisk historiografi	10
Intern slavehandel i USA	11
Underspørgsmål	19
Kilder	20
Teori	22
Strukturering	22
Kapitel 1. Den interne slavehandels omfang og priserne ved interne salg 1764-1848	24
Redegørelse for St. Croix 1733-1848	24
Fokuspunkter på baggrund af international forskningslitteratur	28
Kilder og fremgangsmåde	29
Den interne slavehandels samlede omfang: Christiansted jurisdiktion og St. Croix	33
Frekvens af slavesalg: St. Croix	34
Køn, alder og beskæftigelse blandt internt handlede slaver	35
Udvikling i omfang	38
Prisudviklingen	41
Delkonklusion	45
Kapitel 2. Kreditforhold og det interne slavemarked 1749-1844	47
Finansiering af slavekøb: Kontant eller kredit?	48
Pantsætning af slaver som sikkerhed for kredit	49
Det dynamiske forhold mellem slavemarked og kredittcyklus	51
Delkonklusion	56
Kapitel 3. Frie indbyggers deltagelse i den interne slavehandel 1764-1848	57
Antallet af aktører på slavemarkedet	58
Det interne markeds effekt: Udbredelse eller koncentration af slaveejerskab?	60
Antallet af handlede slaver pr. transaktion	61

Aktørernes vedholdenhed.....	63
Centrale eller professionelle aktører?.....	65
Delkonklusion.....	73
Kapitel 4. Det interne slavemarkeds geografi.....	73
Amerikansk afurbanisering	74
Slavemarkedets struktur: by og land	76
Det interne slavemarkeds geografi belyst gennem 1818-matriklen.....	78
Flytning af plantageslaver: Matriklen 1818.....	82
Case: Flytning af plantageslaver fra Great Pond, 1823-30.....	84
Delkonklusion.....	87
Kapitel 5. Den interne slavehandels betydning for slaverne	88
Adskillelse.....	89
Slavers indflydelse på salgshandlinger	91
Udstilling ved auktion.....	91
Modstand mod salg.....	93
Bortløben.....	93
Bakers bortløben 1810.....	94
Slaverne på Mount Welcome 1816.....	95
Delkonklusion.....	96
Kapitel 6. Den interne slavehandels betydning for slaveejerne – status, ære og tab.....	97
Betydning for amerikanske slaveejere	98
Status til salg: En omstridt slaveauktion ca. 1749.....	99
Peter Vogelsang 1777-90: social opstigen og fallit	104
Delkonklusion:.....	107
Konklusion	109
Appendix A: Tabeller	113
Appendix B: Persistensmatricer.....	125
Appendix C: Kodning af data	128
Kildefortegnelse	130
Trykte kilder	131
Bibliografi.....	132
Billedfortegnelse:	138

Indledning

Toldkontrollør Peter Vogelsang døde i Christiansted den 2. december 1827, ca. 75 år gammel. Skifteretten og eksekutorerne gik hurtigt i gang med behandlingen af dødsboet. Blot tolv dage efter dødsfaldet blev Vogelsangs private slaver udbudt ved offentlig auktion. Et langt livs slaveejerskab blev afviklet, og slaverne skulle forholde sig til nye herskaber. For Sam var der næppe den store forandring, idet hans ejers efterlodte samleverske, den frikulørte Sarah Amalia Coopman, købte ham for 5 rdl. Derimod blev slaven Thomas solgt bort fra husstanden, dog ikke længere væk end til Vogelsang og Coopmans nabo J.G. Führamt.¹ Denne offentlige auktion sanktionerede de nye ejers herredømme over slaverne og markerede samtidig enden på Vogelsangs lange liv som slaveejer, der begyndte i 1781. Dette år, nogle år efter sin ankomst til St. Croix, foretog den da ca. 30-årige Vogelsang sit første slavekøb, idet han købte en afrikaner fra slaveskibet *Accras* last. På dette tidspunkt var han ansat som forvalter på plantagen ”Upper Bethlehem” tilhørende den hollandske Heyliger-slægt. Intentionen med købet var derfor formodentlig at anvende den unavngivne afrikaner på plantagens marker mod en passende betaling fra arbejdsgiveren. Efterhånden voksede Vogelsangs slavehold gennem opkøb fra andre slaveejere, og der blev også anskaffet husslaver til på behørig vis at servicere den familie han stiftede med Dorothea van Beverhoudt. Købet af drengen Danio fra Peter Lespeo i 1785 skal måske ses i lyset af dette ægteskabs indgåelse.² Fra det første slavekøb i 1781 til dødsboets afvikling 1827-28 var køb og salg af slaver tilbagevendende begivenheder for Peter Vogelsang. Det var en fællesnævner for de fleste af de slavesalg, som Vogelsang på den ene eller anden måde var involveret i, at de var lokale begivenheder. Den handlede slave kunne være afrikaner eller kreol³, men salgets anden part var oftest en anden cruziansk slaveejer. Salg som disse udgjorde den interne slavehandel, som er emnet for dette speciale.

¹ Svend Holsoe: <http://vifamilies.org/images/Vogelsang.doc> (23/11/2009). Den amerikanske antropolog Svend Holsoe har på websitet vifamilies.org samlet en række biografiske data om familier og personer med relation til Vestindien. Herefter refereres der blot til websitet som ’Holsoe’ samt de relevante familienavne; RA.VILA.CB. Alfabetiske registre til kopiskiftebreve 1800-1855. (38.51.2), p. 46; SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1824-28. (38.37.42), p. 243; Matrikel 1821 og 1829 (86.48 og 86.56).

² Holsoe: Vogelsang (23/11/2009); Matrikel 1803 (86.39); SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1784-88. (38.37.20), p. 53.

³ Kreol betegner her mennesker af afrikansk oprindelse født på den vestlige halvkugle. Betegnelsen anvendes også om amerikansk fødte af europæisk oprindelse.

Den interne slavehandels juridiske grundlag og afgrænsning

Den interne slavehandels juridiske grundlag var ejendomsretten, der tillod slaveejerne at disponere efter forgodtbefindende. Kun forpligtelser over for en tredjepart (panthavere o.l.) satte begrænsninger. Slaverne på de dansk-vestindiske øer var i lovens optik ejendom, der som alt andet løsøre frit kunne sælges, bortgives og pantsættes.⁴ I praksis gjaldt dette først og fremmest de personlige/private slaver, der ikke blev betragtet som tilhørende en plantage. Blandt disse personlige slaver var der hus- og håndværksslaver, men også en del markslaver, der var beskæftigede på en plantage uden at tilhøre denne. Når plantagernes slaver kun med større vanskelighed kunne sælges, skyldtes det at plantagerne oftest havde stor gæld, for hvilken slaverne var stillet som sikkerhed sammen med plantagen: Uden slaver var plantagerne så godt som værdiløse for panthaverne, hvorfor de nødigt så slaver bortsolgt.

Så vidt grundlaget i ejendomsretten. Hvordan var den interne slavehandel afgrænset fra andre typer slavehandel? Intern slavehandel, forstået som handel med mennesker inden for en kolonis grænser, fandt sted fra det caribiske slaveris allertidligste tid, men den blev vel næppe da opfattet som noget særskilt i Atlantens stort set grænseløse slavehandel. På St. Croix blev den interne slavehandel efterhånden defineret gennem forbud mod eksport og import af slaver, således at den eneste lovlige handel med slaver fra 1803 var intern handel. Ved forordning af 25. marts 1766 udstedtes forbud mod eksport af slaver fra St. Croix til fremmede kolonier. Dette forbud var gældende frem til emancipationen i 1848.⁵ Ved kgl. forordning af 16. marts 1792 ('slavehandelsforbuddet') blev det med virkning fra 1803 ulovligt at importere afrikanske slaver til brug på de tre danske øer. Samme forordnings § 6 gjorde det med

⁴ Ifølge historikeren Poul Erik Olsen, der mest indgående har beskæftiget sig med problemet, var rammerne for slavehandlen på St. Croix udstukket i femte bog af Christian V's Danske Lov ("Om Adkomst, Gods og Gield"), der siden kompagniets overtagelse af St. Croix i 1733 havde været lovgrundlaget på øen. Slaven var at betragte som *res in commercio* og kunne i den egenskab gøres til genstand for salg og pantsætning m.m. Poul Erik Olsen: "Danske Lov på de vestindiske øer", in: *Danske og Norske Lov i 300 år*, red. Ditlev Tamm. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1983, p. 297f, 306.

⁵ Eksportforbuddet skal ses i kontekst af Pariserfreden 1763, hvorved Storbritannien erhvervede St. Vincent, Tobago, Dominica og Grenada. Der var i centraladministrationen frygt for, at navnlig britiske plantere ville udføre deres slaver fra St. Croix med henblik på at genoptage plantagedrift i de nye britiske besiddelser. Forordningen skulle hindre en sådan devaluering af det cruzianske produktionsapparat. Det var dog muligt ved bortflytning fra øen at medbringe nogle få personlige tjenere. Efter 1766 var det således fortsat muligt at udføre nogle få slaver fra St. Croix, men i hovedsagen var der lukket for egentlig eksport. Poul Erik Olsen: *Toldvæsenet i Dansk Vestindien 1672-1917*. København: Toldhistorisk Selskab 1988, p. 230ff; Poul Erik Olsen: "Fra ejendomsret til menneskeret", in: *Fra Slaveri til Frihed. Det dansk-vestindiske slavesamfund 1672-1848*, red. Per Nielsen. København: Nationalmuseet 2001, p. 35.

øjeblikkelig virkning forbudt at eksportere slaver fra Dansk Vestindien. Der kunne dog som tidligere dispenseres fra dette forbud efter ansøgning til den vestindiske regering, ligesom forvisning af slaver som straf fortsat kunne finde sted.⁶ Med disse forbud var den eneste lovlige slavehandel på St. Croix fra 1803 den interne slavehandel.

Problemformulering

Mens det juridiske grundlag for den interne slavehandel på St. Croix er velbeskrevet, foreligger der, som det vil fremgå af den følgende forskningsredegørelse, ingen detailstudier af denne handel. Dette speciale vil derfor undersøge den interne slavehandel på St. Croix i tidsrummet ca. 1750-1848 med henblik på at besvare følgende spørgsmål: Hvordan var den interne cruzianske slavehandels omfang og udvikling, hvordan var dens struktur, og hvilken betydning havde handlen for slaver og frie?

Efter en kort redegørelse for behandlingen af intern slavehandel i den dansk-vestindiske forskningslitteratur og i den britisk-vestindiske ditto vil det fremgå, at specialets emnevalg er velmotiveret. Endvidere vil det fremgå, at operationaliseringen af problemformuleringen nødvendigvis må ske gennem reference til den righoldige amerikanske litteratur på området.

Intern slavehandel i dansk-vestindisk historiografi

I en dansk sammenhæng⁷ synes begrebet om intern slavehandel første gang at dukke op hos teologen Herman Lawaetz. Han understregede i sin Peter von Scholten-biografi, at slavehandlen ikke hørte op med 'slavehandelsforbuddet' af 1792, men at "den

⁶ Erik Gøbel: *Det danske slavehandelsforbud 1792. Studier og kilder til forhistorien, forordningen og følgerne*. Odense: Syddansk Universitetsforlag 2008, p. 104, 305; Svend E. Green-Pedersen: "The Scope and Structure of the Danish Negro Slave Trade", *The Scandinavian Economic History Review* 19, 1 (1971), p. 160. St. Thomas fungerede fortsat som transithavn for slaveskibe indtil den britiske besættelse af de danske kolonier 1808-15. Helt frem til 1840erne lagde spanske slaveskibe angiveligt til kaj i Charlotte Amalie: George F. Tyson: "Introduction", in: *The West Indian Slave Trade. Virgin Islands Perspectives*, red. George Tyson & Arnold Highfield. St. Croix 1994, p. vi.

⁷ Redegørelsen er ikke tænkt som en egentlig historiografisk redegørelse. Læsere, for hvem en sådan kunne have interesse, henvises til den eksisterende litteratur: Erik Gøbel: *A Guide to Sources for the History of the Danish West Indies (U.S. Virgin Islands), 1671-1917*. Odense: University Press of Southern Denmark 2002; Niklas Thode Jensen: *For Slavernes Sundhed*. PhD-afhandling, Københavns Universitet. 2006, p. 24ff; Gunvor Simonsen: "Nye og gamle perspektiver på dansk kolonihistorie", *1066 - Tidsskrift for Historie* 33, 2 (2003), p. 3-13; Karen Fog Olwig: "Hvad skal vi med dansk kolonihistorie?", *Fortid og Nutid* 32, 1 (1985), pp. 68-71; Peter Hoxcer Jensen: "Dansk Vestindien", in: *Dansk Kolonihistorie. Indføring og studier*, red. Peter Hoxcer Jensen et al. Århus: Historia 1983, pp. 19-59.

indenlandske Negerhandel bestod til den sidste Dag før Emancipationen 1848”.⁸ Den senere litteratur om slaveriet i Dansk Vestindien anerkender eksistensen af intern slavehandel men behandler – med undtagelser – i øvrigt ikke fænomenet i mere end få sætninger. Oversigtsværkerne over koloniernes historie opererer kun med et implicit begreb om intern slavehandel. I Jens Vibæks fremstilling af perioden 1755-1848 i *Vore Gamle Tropekolonier* omtaler han slaveejerens ’frie dispositionsret indenfor lovens rammer’, ligesom han behandler en guvernementsplakat fra 1838, der forbød ”udstilling af negre ved auktion”, forudsætningen for hvilket forbud jo var interne salg af slaver.⁹ Ove Hornbys behandling af intern slavehandel er endnu mere kortfattet, idet han blot anfører, at ”Det er vanskeligt at følge udviklingen i slavepriserne, efter at de offentlige auktioner naturligt hørte op samtidig med indførselsforbudet”.¹⁰ Det er dog en misforståelse, at de offentlige slaveauktioner ’naturligt’ hørte op efter 1802. De offentlige slaveauktioner fortsatte frem til 1840’erne, hvilket også fremgår af Vibæk. Disse auktioner er dokumenteret i byfogedvæsenets auktionsprotokoller, hvoraf også salgspriser fremgår.¹¹

De juridiske aspekter omkring intern slavehandel er velbelyste hos historikeren Poul Erik Olsen, hvis forskning da også ligger til grund for specialet på dette punkt. Således er det Olsens definition på intern slavehandel, der følges i og med, at der ved dette begreb forstås ”den interne handel på de enkelte øer”.¹² Ved intern slavehandel forstås specialet handlen indenfor St. Croix’ grænser, mens slavehandel mellem kolonierne er udeladt. Endvidere har antropologen Karen Fog Olwig for St. Jans vedkommende belyst konflikter mellem slaver og slaveejere, der opstod pga. flytning af disse slaver.¹³ Konflikterne viser, hvor slemt det at blive flyttet kunne være for slaver, hvad enten det skete gennem salg eller ej. Endelig optræder intern slavehandel – uden at

⁸ Herman Lawaetz: *Peter v. Scholten. Dansk-Vestindiens sidste Generalguvernør*. København: Gyldendal 1940, p. 137.

⁹ Jens Vibæk: *Dansk Vestindien 1755-1848. Vestindiens storhedstid*. Vore Gamle Tropekolonier 2. udg., bd. 2, red. Johannes Brøndsted. København: Fremad 1966, p. 146, 273.

¹⁰ Ove Hornby: *Kolonierne i Vestindien*. København: Politikens Forlag 1980, p. 236.

¹¹ At der i auktionsprotokollerne foreligger dokumentation af priser ved auktionssalg er også påpeget i Henning Bertram: *Plantageøkonomien på St. Croix 1815-1848*. Upubliceret historiespeciale, Københavns Universitet 1986, p. 60.

¹² Olsen 2001, p. 35.

¹³ Karen Fog Olwig: *Cultural Adaptation and Resistance on St. John: Three Centuries of Afro-Caribbean Life*. Gainesville: University of Florida Press 1985, s. 78f.

være begrebsliggjort som sådan– som et element i tolkningen af demografiske undersøgelser i specialeafhandlinger af Jesper Bering Asmussen og Henning Bertram.¹⁴

Mens fænomenet er bredt anerkendt i en dansk sammenhæng, og det juridiske grundlag er forholdsvis velbeskrevet i litteraturen, har intern slavehandel endnu ikke været omdrejningspunktet for et detailstudie. På dette punkt adskiller den dansk-vestindiske litteratur sig ikke væsentligt fra den internationale litteratur om caribiske slavesamfund. Også i caribisk historiografi er det et underbelyst emne, særligt for de Små Antillers vedkommende.¹⁵

Intern slavehandel i caribisk historiografi

Den australske historiker Barry Higman, der i årevis arbejdede på Jamaica, har i sine værker om slavedemografi og slavefamilien i Britisk Vestindien berørt spørgsmålet om intern slavehandel. Gennem demografiske undersøgelser af Jamaica har han påvist, hvordan nogle sogne i befolkningsvækst eller befolkningsnedgang afveg så markant fra den generelle demografiske tendens, at der må have været salg eller forflytninger af slaver mellem disse sogne. Ligeledes har han beskæftiget sig med de flytninger af slaver som fandt sted mellem de britiske kolonier. Som kilde hertil har han bl.a. anvendt den registrering af slaver, som de britiske koloniale myndigheder gjorde obligatorisk fra 1807.¹⁶ At dømme efter bidragene til det Yale-baserede Gilder Lehrman Centers internationale konference om intern slavehandel i 1999, er det først og fremmest disse interkoloniale bevægelers omfang, som stadig har den britisk-vestindiske forsknings interesse.¹⁷

Det er kendetegnende for Higmans tilgang til intern slavehandel, der jo ikke er hans hovedanliggende, at denne behandles indirekte. Han når til antagelser om

¹⁴ Jesper Bering Asmussen: *Slavedemografi. St. Croix' Landdistrikter, 1803-1848*. Upubliceret speciale, Aarhus Universitet 1983; Bertram 1986.

¹⁵ Der tages forbehold for eventuelle undersøgelser på spansk, hollandsk eller fransk uden for de angelsaksiske dominerede henvisningsnetværk. En forespørgsel af 11. marts 2010 til det historiske diskussionsnetværk h-slavery (h-net.org) vedrørende kvantitative studier af interne slavemarkeder på de Små Antiller resulterede ikke i nogen litteratur-henvisninger.

¹⁶ B.W. Higman: *Slave population and economy in Jamaica, 1807-1834*. Cambridge: Cambridge University Press 1976; B.W. Higman: *Slave Populations of the British Caribbean, 1807-1834*. Baltimore: Johns Hopkins University Press 1984.

¹⁷ Seymour Drescher: "The Fragmentation of Atlantic Slavery and the British Intercolonial Slave Trade", in: *The Chattel Principle. Internal Slave Trades in the Americas*, red. Walter Johnson. New Haven & London: Yale University Press 2004, pp. 234-55; Hilary McD. Beckles: "'An Unfeeling Traffick': The Intercolonial Movement of Slaves in the British Caribbean, 1807-1833", in: *The Chattel Principle. Internal Slave Trades in the Americas*, red. Walter Johnson. New Haven & London: Yale University Press 2004, pp. 256-74.

handlen gennem konklusioner fra demografiske analyser, ligesom prisudviklingen beskrives med vurderingspriser fra inventarier frem for markedspriser ved faktiske salg. Higman er bevidst om dette og har påpeget, at det jamaicanske slavemarked efter 1807 kræver en langt mere detaljeret analyse, end han selv kan give i den sammenhæng han skriver i.¹⁸ Tilsyneladende besværliggøres et sådant studie dog af mangel på bevarede salgsordrer og skøder m.m., der kunne dokumentere, hvordan slaver blev handlet fra den ene til den anden ejer. Sådanne dokumenter findes efter alt at dømme ikke bevaret i noget stort omfang fra de britiske øer i Caribien. Dette indtryk bekræftes af, at historikerne Trevor Burnard og Kenneth Morgan i deres studie af det jamaicanske slavemarked 1655-1788 kun har været i stand til at belyse interne salg i årene 1742-43.¹⁹ For tiden efter 1807 findes stadig ingen undersøgelser.

Da der således mangler beskrivelse af intern slavehandel i Caribien generelt, og på de Små Antiller i særdeleshed, vil en undersøgelse af den interne slavehandel på St. Croix være af interesse ikke blot for det cruzianske slavesamfund men også for de øvrige caribiske slavesamfund. Derfor skal specialet ikke kun opfattes som et indlæg i en dansk-vestindisk historiografisk tradition, men også som et bidrag til den internationale historiografi. Dette bidrag ville dog nærmest være utænkeligt uden erkendelserne fra den amerikanske historiografi, i hvilken intern slavehandel af gode grunde indtager en betydelig mere central position. I det følgende gives en redegørelse for begrebet i den amerikanske forskning, hvorefter der fra denne forskning udledes nogle fokuspunkter, der kan tjene som afsæt for udvikling af underspørgsmål på baggrund af specialets overordnede problemformulering.

Intern slavehandel i USA

Begrebet om intern slavehandel har sit internationale tyngdepunkt i amerikansk historiografi, og der er skrevet en stor mængde afhandlinger om emnet. Størstedelen af disse har dog et blindt punkt i deres behandling af emnet: De fokuserer så meget på den interregionale eller interstatslige handel med slaver, at den mere lokale handel i mange tilfælde er udgrænset fra problemfeltet. Dette forhold kan langt hen ad vejen forklares med, at det i 1800-tallet lykkedes modstandere af slaveriet (abolitionister) at lancere et

¹⁸ Higman 1976, p. 202.

¹⁹ Trevor Burnard & Kenneth Morgan: "The Dynamics of the Slave Market and Slave Purchasing Patterns in Jamaica, 1655-1788", *William & Mary Quarterly* 58, 1 (2001), p. 222.

effektivt angreb på slaveriet gennem kritik af den handel med slaver der gik fra de nordøstlige til de sydvestlige slavestater mellem 1820 og 1860. Historikere har senere anslået, at over 600.000 slaver i denne periode blev solgt fra de 'gamle' sydstater ved atlantkysten til stater som Alabama, Mississippi, Louisiana og Texas, hvor bomuldsproduktionen (og for Louisianas vedkommende sukkerproduktionen) ekspanderede, og ufri arbejdskraft derfor var efterspurgt.²⁰ Det var i særlig grad denne handel, som abolitionisterne sigtede til, når de kritiserede "the domestic slave trade" eller "the internal slave trade".²¹ Denne rædselsvækkende trafik og dens store konsekvenser for slaverne blev beskrevet i romaner som Harriet Beecher Stowes *Uncle Tom's Cabin* (1852) samt i en mængde autentiske beretninger fra tidligere slaver, hvor de gav stemme til den smerte som langdistancehandlen forvoldte. Det vigtigste anklagepunkt var at denne slavehandel splittede familier ad. Herigennem lykkedes det abolitionisterne at sætte præg ikke bare på samtiden men også på eftertiden.

I sit historiografiske efterliv har begrebet 'intern slavehandel' fortsat været næsten synonymt med den store fortælling om tvungen interregional migration mod syd og vest. I dets bestemte entalsform kan den interne slavehandel dermed ses som en afroamerikansk parallel til de frie nybyggeres frontier, idet begge beskriver en uafvendelig vestgående bevægelse af national betydning. Bortset fra enkelte bidrag handler størstedelen af forskningslitteraturen om det interregionale niveau af handlen.²² Dette forhold er der en stigende opmærksomhed omkring, og senest har historikerne Walter Johnson og Steven Deyle plæderet for at yde den lokale handel større opmærksomhed. Deyle bemærker, at historien om de lokale slavesalg er fuldstændig forsvundet fra den kollektive hukommelse og de fleste historiske afhandlinger. Dermed har forskningen afskåret sig fra viden om den interne handels reelle udstrækning og dens rolle i dagligdagen.²³ Den faglige (selv)kritik kvalificeres af, at der for hver slave

²⁰ Steven Deyle: *Carry Me Back: The Domestic Slave Trade in American Life*. New York: Oxford University Press 2005, p. 7.

²¹ En af de tidligste abolitionistiske traktater, der fokuserede på den interne slavehandel var Jesse Torreyes *A Portraiture of Domestic Slavery, in the United States* fra 1817: Deyle 2005, p. 8, 178.

²² Der foreligger dog også mere lokalt orienterede bidrag som fx James William McGettigan: "Boone County Slaves: Sales, Estate Divisions and Families, 1820-1865", *The Missouri Historical Review* 72 (1978), pp. 192-97, 281-95

²³ Deyle 2005, p. 7. Dermed lægger han sig i forlængelse af Orlando Patterson: *Slavery and Social Death*. Harvard University Press 1982, p. 166. Også den sydafrikanske historiker Robert Shell har bemærket tilsidesættelsen af den lokale handel i amerikansk historiografi: Robert C. Shell: "A Family Matter: The Sale and Transfer of Human Beings at the Cape, 1658-1830. *International Journal of African Historical Studies* 25, 2 (1992), p. 287.

solgt i den interstatslige handel var to slaver der blev handlet lokalt.²⁴ Den nyere litteraturs større interesse for det lokale niveau har navnlig resulteret i fremstillinger af de lokale salg i et *community*-perspektiv, hvor der lægges vægt på ritual, symboler og gruppedannelsesprocesser blandt de frie.²⁵ På mange andre punkter forfølger denne litteratur dog problemstillinger rejst i den ældre litteratur. Nogle af disse problemstillinger er af interesse for sidste led (struktur og betydning) i specialets problemformulering, mens det første led (omfang og udvikling) vil blive operationaliseret i undersøgelsens kapitel 1. Fra disse problemstillinger vil der blive udledt nogle fokuspunkter. De fokuspunkter der er tale om er:

- 1) Slaveejerens motiv til at sælge samt slavehandlens betydning for slaveejere
- 2) struktur og professionalisme i slavehandlen
- 3) geografi og afurbanisering
- 4) adskillelse af slaver og slavehandlens betydning for slaverne.

1) Sælgernes motiver samt handlens betydning for slaveejere

En stor del af de interne salg i USA var tvungne salg. Et studie har vist, at omkring halvdelen af salgene i South Carolina mellem 1820 og 1860 var tvangssalg, hvilket fik dets forfatter til at betegne retsvæsenet i sydstaterne som 'det største slavehandelsfirma'.²⁶ Disse retsligt påtvungne salg omfattede slaver, der blev frasolgt fallit- og dødsboer som led i en bodeling, foruden slaver som fogeden havde taget fra deres ejere. Tvangssalgene fandt typisk sted ved auktion. At andelen af tvangssalg var så stor må indebære, at den interne slavehandel i USA havde en betydning af tab for mange involverede slaveejere: For disse betød slavemarkedet tab af slaver og status snarere end muligheder. Tidligere tiders historikere med et romantiserende syn på slaveriet brugte ofte forekomster af tvangssalg til at argumentere for, at sydstaternes slaveejere helst ikke solgte slaver frivilligt. Derfor har en stor del af litteraturen gennem det 20. årh. brugt en del plads på at dokumentere, hvor villige slaveejerne faktisk var til at bortsælge deres slaver. Det står dog fast at både frivillige og tvungne salg hører med til det samlede billede af den interne slavehandel.

²⁴ Walter Johnson: *Soul by Soul: Life Inside the Antebellum Slave Market*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press 1999, p. 6f. Johnson baserer sit skøn på Steven Deyles upublicerede PhD-afhandling.

²⁵ Navnlige Deyle 2005, p. 142-73.

²⁶ Thomas D. Russell: "South Carolina's Largest Slave Auctioneering Firm", *Chicago-Kent Law Review* 68 (1993), p. 1241. Dette videregives i Johnson 1999, p. 7 og Deyle 2005, p. 167.

Hvad angår slaveejernes motiver til at frasælge slaver har opfattelsen ændret sig noget siden begyndelsen af 1900-tallet, hvor slaveriets historiografiske apologeter som racisten Ulrich B. Phillips var toneangivende i den akademiske fortolkning af slaveriet og den interne slavehandel. Phillips stod for en paternalistisk tolkning af slaveriet, der i vidt omfang tog slaveejernes egne ord for pålydende: Gensidigt forpligtende bånd knyttede herre og slave sammen. Derfor behandlede ejerne deres slaver på en rimelig måde og handlede i deres interesse. I forhold til den interne slavehandel var det et særligt vigtigt element i den paternalistiske fortolkning, at sydstaternes slaveejere kun solgte deres slaver, når de var tvunget dertil af økonomiske omstændigheder, eller fordi en slave gennem opsætsighed havde brudt sin del af 'aftalen'.²⁷ At sælge for profit var nemlig ikke i overensstemmelse med forestillingerne om gensidigt forpligtende bånd mellem slave og herre.

Historikeren Frederic Bancroft gjorde i 1930'erne op med den paternalistiske tolkning, som Phillips var eksponent for. På baggrund af avisannoncer og salgsdokumenter analyserede han slavehandlen i en række storbyer, og fandt at sydens slaveejere nok var humane i egen opfattelse, men at de frasolgte slaver, når det var økonomisk fordelagtigt. Bancroft afviste at slaveriet var paternalistisk, men fandt at der var tale om en paternalistisk selvopfattelse blandt slaveejerne. Pga. denne selvopfattelse og de normer der var forbundet med den paternalistiske ideologi, anførte han, var slaveejerne nødt til at lægge skylden for slavesalg på andre end dem selv, "for there was no respectability without at least the appearance of being humane".²⁸ Bancrofts konklusioner vedr. motiverne til salg er blevet fastholdt af senere historikere, både i den litteratur der fulgte med borgerrettighedsbevægelsens fremmarch²⁹ samt i de nyeste standardværker inden for feltet: Michael Tadmans *Speculators and Slaves* (1989), Walter Johnsons *Soul by Soul* (1999) og Steven Deyles *Carry Me Back* (2005). Michael Tadman, hvis kvantitative studie af den interstatslige slavehandel i *Speculators and Slaves* er uomgængeligt, har således påvist en markant tilbøjelighed blandt slaveejerne til at sælge slaver for profit: I de stater hvorfra slaverne blev handlet vestpå, har han fundet en positiv sammenhæng mellem slavehandelens omfang og plantagedriftens

²⁷ Ulrich Bonnell Phillips: *American Negro Slavery*. New York: Appleton 1918.

²⁸ Frederic Bancroft: *Slave-Trading in the Old South*. Baltimore: J.H. Furst 1931, p. 197.

²⁹ Fx Kenneth M. Stampp: *The Peculiar Institution. Negro Slavery in the American South*. London: Eyre & Spottiswoode 1964; Stanley M. Elkins 1959: *Slavery: A problem in American institutional and intellectual life*. Chicago: University of Chicago Press.

rentabilitet. Med andre ord var der flest salg i de år, hvor det var mindst nødvendigt at sælge.³⁰ Dette implicerer, at slavehandlen for de amerikanske slaveejere også betød muligheder for økonomisk profit. Hvad angår slavehandlens mere sociale og identitetsmæssige betydning har Walter Johnson fundet, at slavemarkedet altid lå som en art undertekst under slaveejernes omgang med hinanden: De talte om slaver, vurderede slaver og præsenterede sig gennem slaver. Set fra Steven Deyles *community*-perspektiv var de lokale offentlige slaveauktioner med til at skabe mening i lokalsamfundene ved at skabe gruppeafgrænsning og skabe normer for opførsel etc., ligesom de var med til at sanktionere slaveriets eksistens.³¹

2) Struktur og professionalisme i slavehandlen

Da det blandt sydens ærekære slaveejere blev opfattet som økonomisk fordelagtigt men, i henhold til paternalismen, lidet meriterende at sælge sine slaver, kan det ikke overraske at synet på professionelle slavehandlere var ambivalent. Den professionelle slavehandler ("speculator") var en nøglefigur i slaveriet, idet han servicerede købere og sælgere ved at formidle distancen mellem udbud og efterspørgsel.³² Alligevel var slaveejernes forhold til slavehandleren modsætningsfyldt. For de selvbetitlede 'humane' slaveejere var slavehandleren ofte en belejlig prygelknabe, når de skulle forsvare deres system overfor abolitionister, der påpegede slaveriets åbenlyse grusomheder. Slavehandleren blev derfor ofte fremstillet som en udefrakommende 'Yankee' eller 'Southern Shylock', der gennem penge korrumpere det ellers godartede slaveri.³³ At foragten dog for det meste kun gjaldt slavehandlere man ikke kendte, fremgår af at den interne slavehandels professionelle slavehandlere ikke sjældent var prominente medlemmer af deres egne lokalsamfund.³⁴ Slavehandlerens metier udsprang af den store geografiske udstrækning af det amerikanske interne slavemarked, der desuden gjorde, at nogle byer blev depoter for handlen, ligesom slavehandlere agerede gennem netværk af samarbejdspartnere og agenter eller ligefrem dannede firmaer.³⁵ Der var altså en vis grad af centralisering, hvad angår både lokaliteter og aktører.

³⁰ Michael Tadman: *Speculators and Slaves*. Madison: The University of Wisconsin Press 1989, p. 111, 117, 129.

³¹ Johnson 1999, p. 13, 78f, 201; Deyle 2005, p. 171f.

³² Stamp 1964, p. 232.

³³ Stamp 1964, p. 248; Johnson 1999, p. 24.

³⁴ Stamp 1964, p. 248; Tadman 1989, pp. 184-86, 191ff.

³⁵ Bancroft 1931, p. 237ff; Stamp 1964, p. 251; Tadman 1989, p. 54.

En yderligere konsekvens af markedets geografiske udstrækning i kombination med det forhold, at aktørerne ofte var fremmede for hinanden, var, at relationerne mellem markedets aktører ofte var baseret på overfladiske indtryk eller referencer og ikke på langvarigt kendskab. Dette betød, at sælgere potentielt kunne snyde købere ved at lyve om slavernes fortrin, uden at det fik de store konsekvenser.³⁶ Det er formodentlig også i dette lys at fordømmelsen af slavehandleren skal ses.

3) Geografi og afurbanisering

Det er allerede blevet nævnt hvordan det amerikanske marked havde en stor udstrækning, og at der gik en ensrettet trafik med slaver fra de nordøstlige til de sydvestlige slavestater, hvor efterspørgslen på slaver var stor. Samtidig med denne trafik skete der en afurbanisering af slaveriet, sådan at byslaver blev overflyttet eller solgt til plantagerne.³⁷ Da dette er processer som kan påvises eller i det mindste sandsynliggøres gennem demografiske undersøgelser, har både salg af slaver mellem forskellige geografiske dele af plantagesektoren og salg fra by til land været oppe at vende i den caribiske demografiske litteratur. Som det fremgik ovenfor, har Higman fundet sådanne processer på Jamaica og i det øvrige Britisk Vestindien. Også for St. Croix' vedkommende har demografiske studier luftet muligheden af salg som en forklaring af uensartet demografisk udvikling hhv. kvarterer imellem og land og by imellem.³⁸ Stillet over for disse processer, må det dog ikke glemmes, at flertallet af de handlede amerikanske slaver blev handlet lokalt. Det forhold synes størstedelen af den amerikanske litteratur at have tilsidesat, fordi de lokale salg ikke var så instrumentelle i argumentationen for slaveriets systemiske brutalitet. Konsekvensen har dog været, at forskningen er gået glip af indsigter i slavesalgernes betydning for lokalsamfundene. I forhold til dette punkt kan studiet af St. Croix også bidrage med et lokalt perspektiv.

4) Adskillelse af slaver og slavehandlens betydning for slaverne

Når en amerikansk slave blev solgt, medførte det ikke sjældent at dennes relation til slægtninge og venner blev afbrudt for altid. Hverken relationer mellem ægtefæller eller

³⁶ Johnson 1999, p. 172; Deyle 2005, p. 161.

³⁷ Claudia Dale Goldin: "A Model to Explain the Relative Decline of Urban Slavery: Empirical Results", in: *Race and Slavery in the Western Hemisphere: Quantitative Studies*, red. Stanley L. Engerman & Eugene D. Genovese. Princeton, NJ: Princeton University Press 1975, pp. 427-50.

³⁸ Higman 1984, p. 124f; Asmussen 1983; Bertram 1986.

mellem børn og forældre blev respekteret. I de mange lokale salg, fx mellem slaveejere i samme by, kunne den handlede slave formodentlig opretholde sine relationer, men jo længere bort slaven blev solgt, desto vanskeligere blev det.³⁹ Frederic Bancroft vurderede, at grænsen for den definitive adskillelse gik omkring 75 km: "Removals beyond 40 or 50 miles ended all associations almost as completely as death"⁴⁰. I forhold til St. Croix er dette et yderst relevant punkt. Da St. Croix måler 45 x 11 km, kunne ingen cruziansk slave sælges internt over en afstand på mere end de 75 km, som Bancroft anslog var grænsen for den definitive adskillelse. Slavesalg kunne potentielt stadig være ødelæggende, men sandsynligheden må alt andet lige have været lavere på St. Croix.

I de talrige slavebiografier, der blev publiceret omkring borgerkrigen, er frygten for at blive solgt et tilbagevendende tema, ligesom mange af de biograferede selv havde oplevet adskillelse.⁴¹ Om frygten for at blive solgt bemærkede den tidligere slave Frederick Douglass i en tale, at "the constant dread of being sold is often more terrible than the reality itself".⁴² Paternalistiske historikere som U.B. Phillips opfattede slavernes beretninger som politisk propaganda og var tilbøjelige til at se bort fra slavehandlens ødelæggende virkning på slavernes familieforhold. De mente nemlig, at forudsætningen for den ødelæggende virkning slet ikke var til stede, idet 'negre' ikke var i stand til at tage familieforhold alvorligt. Derfor kunne folk som John Spencer Bassett konkludere, at "it is doubtful if the separations that occurred produced great distress in the minds of either party involved".⁴³ Også på dette punkt gjorde Frederic Bancroft op med paternalismen, og trods de uenigheder der siden har været i forskningen om hvilken type familie den amerikanske slavefamilie var, er der bred enighed om at anerkende den interne slavehandels ødelæggende effekt på denne.⁴⁴

Spørgsmålet om adskillelse ved salg er primært blevet behandlet gennem anvendelse af tidligere slavers selvbiografier o.l., men det er også blevet behandlet ud

³⁹ Johnson 1999, p. 195.

⁴⁰ Bancroft 1931, p. 202.

⁴¹ John Blassingame: *The slave community: Plantation Life in the Antebellum South*. New York: Oxford University Press 1979, p. 88.

⁴² Frederick Douglass: "I Am Here to Spread Light on American Slavery", In: *The Frederick Douglass Speeches, 1841-1846*, red. John Blassingame. New Haven: Yale University Press 1979.

⁴³ John Spencer Bassett: *The Southern Overseer* (1925), citeret i: Tadman 1989, p. 216.

⁴⁴ Bancroft 1931, p. 197ff; Herbert Gutman: *The Black Family in Slavery and Freedom, 1750-1925*. Oxford: Basil Blackwell 1976; Karen Fog Olwig: *Households, Exchange and Social Reproduction: The Development of a Caribbean Society*. Ph.D.-thesis, University of Minnesota 1977, 1ff; Blassingame 1979; Tadman 1989; Johnson 1999; Deyle 2005.

fra en kvantitativ tilgang. De økonomiske historikere Robert Fogel og Stanley Engerman undersøgte i deres stærkt kontroversielle *Time on the Cross* slavesalg i New Orleans og fandt, at 'kun' 13 procent af salgene medførte en tvangsmæssig adskillelse. Dette tolkede de som tegn på at slaveejere generelt var uvillige til at splitte slavefamilier.⁴⁵ Såvel valg af data som metode og tolkning er efterfølgende blevet kritiseret voldsomt, ligesom deres grundlæggende antagelser om familie.⁴⁶ Andre kvantitative analyser viser, at mængden af ufrivilligt afbrudte ægteskaber var langt større end *Time on the Cross* konkluderede.⁴⁷ En ting er imidlertid historikerens retrospektive statistiske analyser af hyppigheden, noget andet er den frygt for bortsalg, som slaverne havde. Denne frygt kan ikke kvantificeres. Der var ingen forbindelser slaver imellem, der var så stærke, at de ikke kunne brydes ved en ejers død, fallit eller frivillige salg. Ingen slave kunne vide sig sikker.

Slaverne forholdt sig dog ikke passivt til salgene og den trussel, som de udgjorde i forhold til adskillelse fra slægt og venner samt vante omgivelser. Slaver forsøgte i vid udstrækning at påvirke begivenhedernes gang gennem modstand eller mere lavmælte taktikker. Modstandsrepertoiret spændte fra de selvmord og selvlemlæstelser der straffede ejeren for hans grusomhed, og som i videre forstand kunne gøre den blotte trussel om selvmord/selvlemlæstelse til et virkningsfuldt middel for andre, over bortløben til mere verbale udtryk som offentlige klagesange og anklager mod sælgere.⁴⁸ Det var dog mere undtagelsen end reglen, at slavernes modstandshandlinger faktisk forhindrede et salg, men som Walter Johnson bemærker, tvang slaverne gennem disse handlinger deres ejere til offentligt at erkende at slaveejerskabet var baseret på magt og ikke på samtykke. Modstandspotentialet gjorde, at slaveejere ofte måtte forhandle et salg to gange, først med sælgeren og siden med

⁴⁵ Robert W. Fogel & Stanley Engerman: *Time on the Cross: The Economic of American Negro Slavery*. Boston: Little, Brown 1974, p. 49-52.

⁴⁶ Tadman 1989, p. 134; Herbert Gutman: *Slavery and the Numbers Game. A Critique of Time on the Cross*. Urbana: University of Illinois Press 1975, 9f.

⁴⁷ I stedet for som Fogel og Engerman at anvende salgsordrer analysere Herbert Gutman, specialist i afroamerikansk socialhistorie, de registreringer af ufrivilligt afbrudte slaveægteskaber, som det såkaldte *Freedmen's Bureau* foretog efter borgerkrigen. Ved indgåelse af ægteskab mellem tidligere slaver spurgte det føderale bureau parterne om de tidligere havde været gift, og i så fald om anledningen til ægteskabets ophør. Gutman fandt, at 17 procent af alle registranter i Mississippi anførte, at et tidligere ægteskab var opløst ved tvang. John Blassingame har i et mindre omfangsrigt studie fundet endnu højere hyppighed: Gutman 1976, pp. 144ff; John Blassingame: *The slave community: Plantation Life in the Antebellum South*. New York: Oxford University Press 1979, pp. 89ff.

⁴⁸ Johnson 1999, p. 34f.

slaven.⁴⁹ Foruden den åbenlyse modstand tog slaver mere subtile taktikker i brug. Mens de resignerede over for det forhold, at et salg skulle finde sted, prøvede de at udøve indflydelse på hvem de skulle sælges til ved at manipulere de tegn som mulige købere så på. Dette skete ud fra den tankegang, at det fx var bedre at blive handlet lokalt end solgt til professionelle slavehandlere.⁵⁰

Opsummering af fokuspunkter

Der kan opsummeres følgende om den interne slavehandel i USA på baggrund af fokuspunkterne:

1: Ejere solgte frivilligt slaver, og der var en positiv sammenhæng mellem den interne slavehandels omfang og økonomisk velstand. Tvungne salg var dog også en vigtig del af slavehandlen. Slavehandlens betydning for de frie indbyggere var mangefacetteret og situationsbestemt, for nogle betød den ruin, økonomisk og statusmæssigt, for andre var den en mulighed for gevinst. Desuden var slavehandlen også med til at skabe mening i omgangen med andre slaveejere.

2: Professionelle slavehandlere tjente spekulativ profit ved at købe, hvor der var udbud og sælge hvor der var efterspørgsel. Slavehandleren var uundværlig for slaveejerne, men synet på denne afhang af om han var en fremmed eller en af lokalsamfundets spidser. Mange købere og sælgere var fremmede over for hinanden.

3: De fleste slaver blev handlet lokalt, mens en del byslaver blev solgt væk fra byerne, og nogle områder afgav gennem salg slaver til andre. For både Britisk Vestindien og St. Croix er der fremsat hypoteser om lignende processer.

4: Slavesalg var potentielt ødelæggende for slavernes relationer. Når slaver blev solgt alene, var risikoen for adskillelse fra nære relationer størst, ligesom graden af adskillelse voksede jo større distance der var involveret i salget. Ikke alle slaver affandt sig dog med udsigten til at blive solgt eller de erfarede konsekvenser heraf. De handlede ud fra et bredt repertoire af taktikker.

Underspørgsmål

På baggrund af problemformuleringen og fokuspunkterne udledt af den amerikanske litteratur er det besluttet at undersøge følgende spørgsmål:

⁴⁹ Johnson 1999, p. 20, 30; Deyle 2005, p. 248.

⁵⁰ Johnson 1999, p. 36, 163f.

- 1) Hvor stort var omfanget af den interne slavehandel på St. Croix? Hvordan var de handlede slavers køns-, alders- og beskæftigelsesmæssige profil? Hvordan var prisudviklingen?
- 2) Hvordan blev slavekøb finansieret, hvilken rolle spillede slaver i kreditgivningen, og hvilken relation var der mellem slavemarked og den herskende kreditleyklus?
- 3) Hvor mange frie indbyggere deltog i det interne slavemarked, og hvordan var deres tilknytning til markedet over tid? Fandtes der professionelle slavehandlere?
- 4) Hvordan var de geografiske aspekter af det interne slavemarked: Mellem hvilke lokaliteter blev slaver handlet?
- 5) Hvilke konsekvenser havde den interne slavehandel for slaverne, og hvordan agerede disse i forhold til salg?
- 6) Hvilken betydning havde den interne slavehandel for de involverede frie indbyggere?

Kilder

De ovenfor fremsatte spørgsmål vil hovedsagligt blive besvaret gennem anvendelse af arkivalier, og data produceret på grundlag af arkivalier, i Rigsarkivets vestindiske lokalarkiver. Særligt auktionsprotokollerne og panteprotokollerne fra Christiansted byfoged bør fremhæves, da de sammen med de mindre velbevarede protokoller fra Frederiksted udgør hoveddelen af specialets kildemæssige grundlag. I disse protokoller findes en stort set ubrudt række af optegnelser af offentlige slaveauktioner samt tinglyste skøder fra private slavesalg og panteobligationer på slaver, der dækker det meste af slavetiden på St. Croix. Auktionsprotokollerne, hvoraf nogle dog er utilgængelige, dækker årene 1736-1848, mens panteprotokollerne dækker 1749-1844. Det er i en caribisk sammenhæng bemærkelsesværdigt, at der foreligger en serie med denne type dokumenter fra samme jurisdiktion over så mange år og med så få huller.⁵¹

⁵¹ Set i en caribisk sammenhæng er omfanget og kvaliteten af det kildemateriale der kan belyse forholdene i Dansk Vestindien helt unik. Alene på Rigsarkivet, hvor den største mængde arkivalier opbevares, fylder dokumenterne fra Vestindien ca. 1.500 hyldemeter. Af disse udgøres de 800 meter af 9.647 pakker fra de vestindiske lokalarkiver, hvoraf størstedelen (90 procent) findes i så god en tilstand at de er tilgængelige for brug: Gøbel 2002, p. 9, 57-9.

Specialet bygger på næsten komplette dataserier fra disse protokoller. Dette betyder, at studier af slavesalg på St. Croix må tillægges en vis vægt i en bredere caribisk kontekst.

Når det i dette speciale overhovedet har været muligt at anvende auktions- og panteprotokollerne i det omfang som er tilfældet, skyldes det *St. Croix African Roots Project* (SCARP), igennem hvilket der er indtastet data fra protokollerne. SCARP, et projekt søsat af Virgin Islands Social History Associates (VISHA), er et multinationalt projekt, der har til formål systematisk at indsamle data om indbyggerne på St. Croix i den danske kolonitid med henblik på at stille disse data til rådighed for bl.a. historikere og slægtsforskere på US Virgin Islands, for hvem dokumenter i et dansk arkiv er så godt som utilgængelige. Jeg skal derfor ikke undlade at takke VISHA, men først og fremmest SCARPs daglige leder, historikeren George F. Tyson, der foruden velvilligt at stille data til rådighed også har ansporet til specialets emne. Endelig skal det ikke glemmes, at der bag disse data ligger en kæmpe kollektiv indsats fra de mange, der ligesom jeg selv, har været beskæftiget med projektet.

Udover data fra SCARP bygger specialet også på andre kilder. Af arkivalier kan nævnes matriklerne for St. Croix, kirkebøger fra den lutherske kirke, registre til Christiansteds panteprotokoller (med alfabetisk indgang til sager fra panteprotokollerne i ekstrakt), registre over skiftebreve, privatarkiver samt en sagsmappe fra den såkaldte Lånekommission, der havde tilsyn med de statslige aktiver i belånte slaver og plantager. Dette materiale vil generelt blive brugt dynamisk sammen med auktions- og panteprotokollerne, fx til at lave en tættere beskrivelse af forhold omkring enkeltpersoner, mens matriklen og sagsmappen fra Lånekommissionen i sig selv vil være udgangspunkt for analyser.

Foruden arkivalier er også anvendt trykte kilder, dels i form af avisen *Dansk Vestindisk Regierings Avis / The St. Croix Gazette*, dels i form af samtidige, publicerede beskrivelser forfattet af: forvalter og plantageejer Reimert Haagensen (1758), missionshistorikeren C.G.A. Oldendorp (1777), plantagelægen Johan Christian Schmidt (1788), rektoren for Christiansteds danske skole, Hans West (1793), officer/plantageejer Peter Lotharius Oxholm (1797), den britiske officer Brady (1829) samt adjutant m.m. Carl Henrich Holtens posthumt udgivne erindringer. Bortset fra Haagensen, Brady og Holten spiller disse dog en ringe rolle for specialets argumentation, og der vil derfor ikke blive gjort rede for dette tekstkorpus.

Teori

Specialets emnevalg eller problemformulering tager ikke afsæt i teori, men teori kan ikke undgå at ligge implicit i dets besvarelse. I undersøgelsen af slavehandlens omfang og priser anvendes begreber og antagelser fra den neoklassiske økonomiske skole, der synes nærmest uundgåelig i studiet af Atlantens slavebaserede økonomier.⁵² I undersøgelsen af slavehandlens betydning for slaverne introduceres et modstandsperspektiv, der fratager slaveejerne den absolutte suverænitet som beslutningstagere på markedet. I dette perspektiv kan, om man vil, indlæses en subaltern position.⁵³ Endelig refererer undersøgelsen af slavehandlens betydning for de frie indbyggere til institutionel økonomisk forbrugsteori samt et antropologisk udvekslingsbegreb.

Strukturering

Undersøgelsen begynder med en redegørelse for St. Croix med vægt på økonomien. Denne tjener som fortolkningsramme for den efterfølgende kvantitative undersøgelse af den interne slavehandels omfang og priser (kapitel 1). Derefter følger en kvantitativ, strukturel analyse af sammenhængen mellem slavesalg og kredit/likviditet blandt slaveejerne, hvilken understøttes af cases (kapitel 2). Dernæst vender undersøgelsen det kvantitative blik bort fra slaverne og retter det mod slaveejerne og de frie indbyggere, for at belyse deres tilknytning til slavemarkedet. Derefter undersøges slavemarkedets organisation gennem netværksanalyse, der ultimativt har til formål at besvare spørgsmålet om professionelle slavehandlere (kapitel 3). Herefter kombineres kvalitative og kvantitative metoder for at undersøge slavemarkedets geografi, hvilke områder af St. Croix der var mest inddraget i slavemarkedet. I den forbindelse inddrages også fænomenet flytning af slaver mellem plantager, hvilket perspektiv videreføres i en caseanalyse af en plantageflytning (kapitel 4). De to sidste kapitler behandler den interne slavehandels konsekvenser og betydning for hhv. slaver og slaveejere. Først undersøges den interne handels betydning for slaverne, idet der trækkes på resultater og konklusioner i de forudgående kapitler, ligesom slavernes modstand overfor

⁵² Hilary McD. Beckles: "Economic Interpretation of Caribbean History", in: *Methodology and Historiography of the Caribbean*. General History of the Caribbean, VI, red. B.W. Higman. Paris: UNESCO 1999. p. 65.

⁵³ James C. Scott: *Domination and the Arts of Resistance: Hidden Transcripts*. New Haven: Yale University Press 1990.

slavesalgene belyses gennem cases (kapitel 5). Til slut undersøges den interne slavehandels betydning for de frie indbyggere, gennem to cases, med fokus på begreberne status og ære. Der trækkes desuden på konklusionerne i de forudgående kapitler (kapitel 6).

Til sammen skulle kapitlerne gerne give det indtryk, at det cruzianske interne slavemarked var et marked, hvor der nok var en sammenhæng mellem udbud, efterspørgsel og pris, men at dette marked samtidig var socialt indlejret, idet dets 'varer' var mennesker med følelser og vilje, herunder vilje til modstand, mens dets købere og sælgere også handlede på baggrund af motiver der ikke var økonomiske.

Kapitel 1. Den interne slavehandels omfang og priserne ved interne salg 1764-1848

Indledning

I dette kapitel undersøges omfanget af den interne slavehandel på St. Croix samt priserne ved de interne slavesalg. Der er overvejende tale om kvantitative analyser med et diakront perspektiv. I første omgang lyder spørgsmålene: Hvor mange slaver blev handlet internt? Hvordan var de handlede slavers profil med hensyn til køn, alder og beskæftigelse? Dernæst ses der på udviklingen i omfang og priser: Hvilke tendenser var der over tid, og hvordan kan de tolkes i forhold til de økonomiske forhold på St. Croix? Den tidsmæssige ramme for disse spørgsmål er 1764-1848. Den øvre afgrænsning udgøres af emancipationen i 1848, mens den nedre grænse er betinget af kildematerialets dækning.

Den følgende redegørelse for hovedtrækkene i den økonomiske udvikling på St. Croix 1733-1848 skulle gerne give et grundlag for at forstå den efterfølgende undersøgelse af omfang og priser. Redegørelsen tjener som fortolkningsramme, idet særligt følgende fokuspunkter vil blive taget i betragtning i fortolkningen: 'plantageøkonomiens storhedstid' (dvs. for alle andre end slaverne), den økonomiske nedgang efter 1820, samt den transatlantiske slavehandel og forbuddet herimod.

Redegørelse for St. Croix 1733-1848

Kolonisering og den frie befolkning

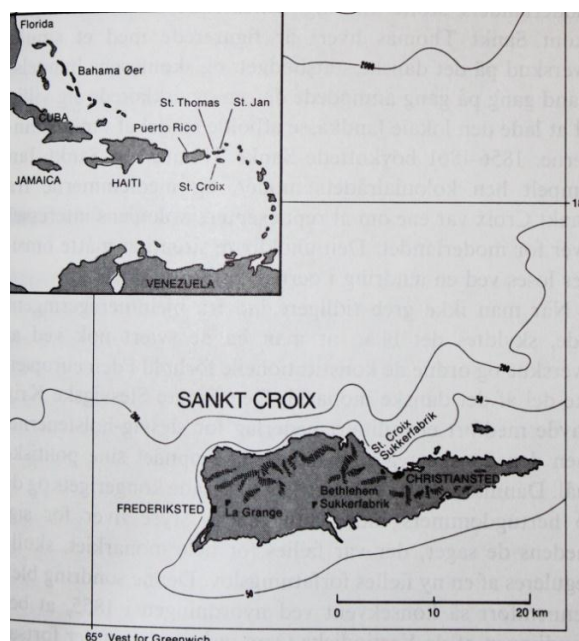
St. Croix var den sidste af de tre øer St. Thomas, St. Jan og St. Croix, der blev føjet til de danske besiddelser i Caribien. Det skete i 1733, da det Vestindisk-Guinesiske Kompagni købte den ca. 213 km² store ø af den franske konge. Øen var allerede da forladt af de franske kolonister, der var blevet beordret til at bosætte sig i kolonien St. Domingue. Ved overtagelsen af øen fandtes i stedet en lille gruppe britiske kolonister med ca. 500 slaver.⁵⁴ Under det danske herredømme forblev indbyggere af britisk oprindelse et stort og vigtigt befolkningselement ligesom indbyggere af hollandsk oprindelse, der foruden kolonister og embedsmænd fra alle dele af det danske monarki var med til at give den frie, hvide befolkning et stærkt multinationalt præg. Øens hvide

⁵⁴ Hornby 1980, p. 96-102. St. Thomas og St. Jan blev koloniseret hhv. 1672 og 1718.

befolkning voksede kun moderat, idet den aldrig kom til at tælle mere end ca. 2.200 (1797), svarende til ca. 8 procent af øens samlede befolkning. Efter århundredeskiftet blev der stadig færre hvide indbyggere, mens der til gengæld var stadig vækst i gruppen af frikulørte, dvs. frigivne og frikøbte slaver samt deres efterkommere. Fra 1797 til 1815 voksede denne gruppe fra ca. 1.200 til ca. 2.500 personer.⁵⁵ Der var store forskelle i de frie indbyggers status og økonomiske pondus, men uanset om man tilhørte plantageejernes overklasse, embedsstanden eller gruppen af frikulørte, var velstand og behagelighed skabt af slaver noget mange stræbte efter.⁵⁶

Jord og slaver

St. Croix blev den vigtigste plantagekoloni i Dansk Vestindien. Allerede ved kompagniets overtagelse blev øen fundet velegnet til især sukkerdyrkning, og i 1751 blev det meddelt kompagnidirektionen i København, at stort set al dyrkelig jord var i brug.⁵⁷ Der var dog tilsyneladende stadig plads til ekspansion, idet slavebefolkningen voksede fra godt 8.900 individer i 1755 til det dobbelte ti år senere. Slavebefolkningens størrelse toppede omkring 1804 med ca. 27.500 slaver.⁵⁸ Denne befolkningstilvækst skete

St. Croix.

udelukkende gennem import af slaver fra Afrika og, i mindre grad, andre caribiske øer. Den naturlige reproduktion i slavebefolkningen var nemlig ikke tilstrækkelig til at opretholde størrelsen: Mortaliteten oversteg fertiliteten, ligesom i de andre caribiske slavesamfund.⁵⁹ Gennemgående var omkring 70

⁵⁵ Neville Hall: *Slave Society in the Danish West Indies*. Red. B.W. Higman. Mona, Jamaica: The University of the West Indies Press 1992, p. 5.

⁵⁶ Louise Sebro: "Kreoliseringen af eurocaribierne i Dansk Vestindien - sociale relationer og selvopfattelse", *Fortid og Nutid* 2005, hft. 2 (2005).

⁵⁷ Hornby 1980, p. 102-06.

⁵⁸ Svend E. Green-Pedersen: "Slave Demography in the Danish West Indies and the Abolition of the Danish Slave Trade", In: *The Abolition of the Atlantic Slave Trade. Origins and Effects in Europe, Africa, and the Americas*, red. David Eltis & James Walwin. Madison: University of Wisconsin Press 1981, p. 247f.

⁵⁹ Hans Chr. Johansen: "Slave Demography of the Danish West Indian Islands", *The Scandinavian Economic History Review* 29, 1 (1981), pp. 1-20; Jensen 2006, p. 57; Higman 1984.

procent af slavebefolkningen markslaver, mens resten fortrinsvis var husslaver og håndværksslaver. Femogfirs procent af slavebefolkningen boede i landområdet, mens ca. 15 procent boede i øens to byer, Christiansted og den mindre Frederiksted.⁶⁰

Plantagerne, lån og forbuddet mod transatlantisk slavehandel 1803

Efter kronens overtagelse af øen fra kompagniet i 1755 steg jordpriserne stærkt, under indflydelse af sukkerdyrkningens ekspansion og til dels som følge af spekulation. Købere af plantagerne måtte derfor i stigende grad optage lån for at finansiere køb og drift.⁶¹ Långiverne var i vidt omfang at finde i Amsterdam, hvilket betød at plantagernes produktion blev afsat gennem hollandske kanaler. Det var til ulempe for den danske sukkerindustri og -eksport, hvorfor den danske regering i 1780'erne valgte at overtage de hollandske gældsposter og yde de vestindiske plantere lån på mere lempelige vilkår.⁶² Dermed blev plantageejernes gældsbyrde afhjulpet, men gældssætningen var stadig stor nok til at udgøre et strukturelt problem, såfremt produktiviteten eller sukkerpriserne skulle falde.

Staten trådte endnu en gang til med lavtforrentede lån til plantageejerne i forbindelse med vedtagelsen af forbuddet mod den transatlantiske slavehandel. Forbuddet blev vedtaget i 1792, men havde først effekt fra 1803. I den mellemliggende periode skulle importen af afrikanske slaver øges for at sikre, at der også i fremtiden var tilstrækkelig med slavebunden arbejdskraft til plantagerne. Derfor blev der lavet en statslig lånepulje på 1,3 mio. rdl. vestindisk kurant⁶³, hvorfra plantageejerne kunne låne til slavekøb på en favorabel rente. Effekten af forbuddets vedtagelse og subsidieringen blev en stærkt øget slaveimport.⁶⁴ Selve forbuddets implementering i 1803 betød, at slavebefolkningen med dens arbejdsbetingede høje dødelighed ikke længere kunne suppleres på lovlig vis; antallet af slaver faldt derfor støt efter 1803.⁶⁵

⁶⁰ Hall 1992, p. 75 (Table 4.2), 88f (Tables 5.1-2).

⁶¹ P.P. Sveistrup: *Bidrag til de tidligere Dansk-Vestindiske Øers Historie*. København: Nielsen & Lydiche 1942, 63f.

⁶² Vibæk 1966, 126f.

⁶³ I resten af specialet anvendes blot ”rdl.” for den vestindiske kurant. Kursen på rigsdaler vestindisk kurant lå godt 20 procent under rigsdaler dansk kurant.

⁶⁴ Svend E. Green-Pedersen: ”The Danish Negro Slave Trade, Some new Archival Findings in particular with Reference to the Danish West Indies”, in: *De la traite à l’esclavage: Actes du Colloque international sur la traite des Noirs, Nantes 1985*, Vol. 1. Serge Daget (red.). Nantes 1988, pp. 434f.

⁶⁵ Jensen 2006, p. 52.

Plantageøkonomiens 'storhedstid'

Frem til ca. 1820 var sukkerproduktionen generelt ret profitabel.⁶⁶ Højkonjunkturer fulgte tæt i kølvandet på store væbnede konflikter som den fransk-britiske syvårskrig 1756-63, den amerikanske uafhængighedskrig 1775-83, revolutionskrigene 1792-1801 (herunder slaveoprøret i St. Domingue) og Napoleonskrigene 1803-14. Den britiske besættelse af Dansk Vestindien 1807-15 i forbindelse med Napoleonskrigene betød, at det monetære kredsløb på øerne undgik følgerne af den inflation og efterfølgende statsbankerot, der i de år ramte Danmark. Denne besættelse var heller ingen hindring for afsætning af sukkeret, der gik til det britiske marked. Det anslås at plantageejernes rigdom nåede et højdepunkt 1815-20.⁶⁷

Plantageøkonomiens tilbagegang efter 1820

Efter 1820 faldt verdensmarkedets priser på sukker som følge af sukkerdyrkningens ekspansion i Brasilien, Louisiana, Cuba og Sydøstasien. Det nye markedsregime favoriserede producenter med adgang til stordrift samt billig og rigelig jord, hvilket var medvirkende til krise for sukkerproducenter på alle de Små Antiller. Faldende sukkerpriser var ikke det eneste problem for de cruzianske producenter. De skulle samtidig administrere stadigt mere udpinte jorder dyrket af en stadigt mindre slavebefolkning. Produktiviteten og udbyttet faldt, hvilket betød at mange plantageejere misligholdte deres gældsforpligtelser. En følge heraf blev, foruden tvangsauktioner, at staten som største panthaver overtog en del plantager.⁶⁸ De sidste årtier inden slaveriets ophævelse i 1848, var således præget af nedgang for plantageejerne, omend plantagernes rentabilitet blev forbedret en smule i 1830'erne og 1840'erne.

For at operationalisere spørgsmålene om omfang og priser i relation til ovenstående fortolkningsmæssige ramme inddrages nu den internationale forskningslitteratur.

⁶⁶ Profitraten på sukkerplantagen Betty's Hope (Prinsens kvarter) var gennemsnitligt 11,8 procent i årene 1806-21, mens den faldt til gennemsnitligt 4,1 procent i perioden 1821-48. Årsagen til dette var både faldende priser og et faldende output: George F. Tyson: *Betty's hope : a case study of a Cruzan sugar plantation during the nineteenth century*. Virgin Islands: College of the Virgin Islands 1982, p. 62.

⁶⁷ Julius Wilcke: *Specie-, Kurant- og Rigsbankdaler*. København 1929, p. 440, 452; Sveistrup 1942, p. 79.

⁶⁸ Vibæk 1966, p. 312-29

Fokuspunkter på baggrund af international forskningslitteratur

Globale problemstillinger

Som det fremgik af forskningsredegørelsen i indledningen har den amerikanske historiker Michael Tadman påvist, at omfanget af den interne slavehandel i USA var størst i perioder med økonomisk vækst og højkonjunktur.⁶⁹ Det kan på den baggrund derfor forventes, at omfanget af den interne slavehandel på St. Croix var størst i hvad der traditionelt er blevet betegnet 'storhedstiden', dvs. ca. 1760-1820. Hvad angår prisudviklingen, tyder meget på at forbuddene mod indførsel af afrikanske slaver medførte stigende slavepriser på de vestatlantiske markeder, der som følge heraf var begrænset til intern slavehandel. Sådanne prisstigninger er påvist for Brasiliens og USA's vedkommende.⁷⁰ Prisstigningerne i USA og Brasilien var ikke kun en effekt af et mindre udbud af slaver som følge af slavehandelsforbuddene. De var også en effekt af en stigende efterspørgsel på slaver, hvilken var afledt af det internationale varemarkeds stigende efterspørgsel på billige, slaveproducerede konsumvarer og den deraf følgende territoriale ekspansion af slaveriet. Udbuddet af slaver i de to lande blev således ikke bare formindsket, efterspørgslen steg samtidig. Da St. Croix' økonomi ikke på samme måde var ekspansiv, vil det måske være mere relevant at orientere sig i retning af Jamaica, der med hensyn til slavebefolkningens høje mortalitet og plantageøkonomiens forhold lignede St. Croix mere end de ekspansive kontinentale økonomier gjorde. Der foreligger godt nok ingen substantielle studier af markedspriserne i den interne jamaicanske slavehandel, men historikeren B.W. Higman har gennem anvendelse af vurderingspriser i inventarier sandsynliggjort, at slavepriserne på Jamaica toppede ca. 1807-1820, dvs. perioden umiddelbart efter det britiske forbud mod den transatlantiske handel i 1807.⁷¹ På baggrund af litteraturen om

⁶⁹ Tadman 1989, p. 117, 129.

⁷⁰ Robert Conrad: *The Destruction of Brazilian Slavery, 1850-1888*. Berkeley: University of California Press 1972, 49; , Katia M. de Queiros Mattoso, Herbert S. Klein & Stanley L. Engerman: "Research Note: Trends and Patterns in the Prices of Manumitted Slaves: Bahia, 1819-1888", *Slavery and Abolition* 7, 1 (1986), p. 61f; Jenny Bourne Wahl: "Prices of Slaves", in: *Macmillan Encyclopedia of World Slavery*, red. Paul Finkelman & Joseph C. Miller, Vol 2., p. 743. USA forbød handlen fra 1808 men kunne ikke håndhæve forbuddet, så slaver blev smuglet ind på næsten daglig basis. Indførelsen af dødsstraf for dette smugleri i 1820 havde dog effekt. Brasilien forbød trafikken i 1831, dog uden umiddelbar virkning. Først da håndhævelsen i 1850'erne blev overført fra straffelovens og domstolenes domæne til den udøvende magt i flåden blev den effektiv.

⁷¹ Higman 1976, p. 202. Ifølge Higman er en detaljeret analyse af det jamaicanske interne slavemarked dog påkrævet.

USA, Brasilien og navnlig Jamaica, kan det dermed forventes, at de cruzianske slavepriser toppede i perioden 1803-20.

Lokale problemstillinger

Der er yderligere to forhold i den cruzianske kontekst som er interessant i forhold til udbud, efterspørgsel og prisdannelse, men som er specifikke for dansk-vestindisk historiografi og dermed ikke kan relateres til den internationale litteratur. Det drejer sig om den forøgede slaveimport fra Afrika 1792-1802 understøttet af statslige lån samt effekten af den britiske emancipation 1833 på cruzianske slaveejerers vurdering af slaveriets fremtidsudsigter. Ligesom afslutningen på den transatlantiske slavehandel forventes at have medført stigende priser, må den forudgående forøgede slaveimport have påvirket slavepriserne i negativ retning. Ligeledes må den britiske afskaffelse af slaveriet på de nærliggende britiske øer 1833 med virkning fra 1834 have betydet lavere slavepriser på St. Croix som følge af forventning om slaveriets snarlige sammenbrud.

Inden det undersøges om der er hold i disse antagelser, skal der redegøres for kildegrundlaget, valg af data og den benyttede fremgangsmåde.

Kilder og fremgangsmåde

St. Croix African Roots Project

Undersøgelsen af den interne slavehandels omfang og priser er baseret på den omfattende indtastning af data om slaver og frikulørte som er foregået i *St. Croix African Roots Projects (SCARP)* regi. Som et led i projektet er også auktionsprotokoller og panteprotokoller fra slavetiden blevet gennemgået. Indtastningen af data fra auktionsprotokollerne fra Christiansted og Frederiksted, øens to jurisdiktioner, er afsluttet, mens arbejdet med Christiansteds panteprotokoller i skrivende stund stadig er i gang. Da jeg selv har arbejdet med indtastning af data fra protokollerne, trækker undersøgelsen således også på førstehåndskendskab til dele af det tekstkorpus, der i dataform er reduceret til korte udsagn i rækker og kolonner.

Auktions- og panteprotokollerne må betragtes som de vigtigste dokumenter til belysning af intern slavehandel på St. Croix. Auktionsprotokollerne indeholder referater af offentlige auktionsforretninger over fast ejendom, slaver, løsøre og diverse varepartier, mens panteprotokollerne indeholder skøder, salgsordrer og

panteobligationer m.m. læst ved bytinget. Hvad angår slavesalg, kan auktionsprotokollerne og panteprotokollerne groft sagt siges at dække hhv. salg ved auktion og salg ved privat forhandling. Der er dog et vist overlap mellem de to protokoltyper, idet der i data fra panteprotokollerne også er information om salg ved auktion.

Vurdering af data

Af de data som SCARP har produceret fra auktions- og panteprotokollerne, er dataene bedst for Christiansted jurisdiktion.⁷² Når dataene fra Frederiksted er ringere set fra denne undersøgelses tidsmæssige perspektiv, skyldes det en dårligere bevaringssituation for Frederiksteds protokoller som følge af ødelæggelse og dårlige opbevaringsforhold.⁷³ Fra Frederiksted er der ikke bevaret nogen panteprotokoller, mens auktionsprotokollerne kun foreligger fra årene 1760-1800. Dette opvejes ikke af, at en del pantesager fra perioden 1760-1804 er bevaret i kopi i den vestindiske regerings arkiv, eller at nogle auktioner 1800-04 er bevaret i kopi hos St. Croix bogholderkontor og andre fra 1779 og 1815-24 er delvist bevarede i kopi i de reviderede vestindiske regnskaber.⁷⁴

Valg af data

Efter vurdering af de foreliggende data er det besluttet at koncentrere analysen om den interne slavehandel i Christiansted jurisdiktion. Christiansted var den vigtigste af de to byer, hvad angår interne slavesalg. Dette bekræftes af data fra Frederiksteds auktionsprotokoller 1764-1800, der er undersøgt med henblik på at kvalificere et estimat over omfanget af den samlede interne slavehandel på St. Croix. Bortset fra anvendelse af data fra Frederiksted i denne funktion vil der i analysen kun blive brugt data fra Christiansted. Det drejer sig om data fra auktionsprotokollerne 1764-1848⁷⁵

⁷² For årene 1769-72 mangler antageligt dokumentation for private slavesalg i Christiansted, hvilket nok skyldes at denne dokumentation gik tabt i den ødelæggende orkan der ramte St. Croix i 1772. Dette er dog en mindre detalje i det store billede.

⁷³ Poul Erik Olsen: "Negeroprør, termitter og landsarkivar Saxild. Om de dansk-vestindiske lokalarkivers skæbne", *Arkiv* 10, 3 (1985), p. 157.

⁷⁴ RA.VILA. St. Croix Bogholderkontor. Diverse regnskabssager 1756-1850. (55.13.2).; RA.RR.RVR.AP. 1755-1854. Frederiksted 1779-1854. (158.2); RA.VILA. Den vestindiske regering. Sager til referatprotokoller A. 1815-1898. 1815 291-398. (3.61.3).

⁷⁵ Endvidere foreligger der data om auktioner 1736-55. Da der imidlertid ikke er data fra 1756-63, har jeg undladt at bringe analysen så langt tilbage i tid.

samt panteprotokollerne 1764-1812 (bortset fra en enkelt pakke fra 1800-01) og 1833-44. I skrivende stund foreligger der ikke data fra panteprotokollerne i perioden 1813-32.

Afgrænsning

De data der benyttes i undersøgelsen omhandler udelukkende slaver, der sælges som løsøre og ikke som tilbehør til plantager. SCARP har også dokumenteret slaver solgt sammen med plantager. Disse salg opfattes i denne undersøgelses sammenhæng ikke som interne slavesalg men som ejerskifte. Som det senere vil fremgå (kapitel 4 og 5), kunne det hænde at nogle plantageejere opkøbte skrantende plantager med henblik på at flytte slaverne til andre mere rentable bedrifter. Sådanne begivenheder må også forstås som interne salg, men det kræver en langt mere tilbundsående undersøgelse af hver enkelt plantages forhold at kunne afgøre, om plantager blev købt med slaveflytninger for øje. Det er metodiske overvejelser som denne, der ligger til grund for denne kvantitative undersøgelses udgrænsning af slaver solgt som tilbehør til plantager. Problemstillingen er relevant, men ligger i kraft af arbejdsmængden uden for den kvantitative analyses rammer. Gaveudveksling og testamentariske gaver er andre former for ejerskifte, der heller ikke er inkluderet i analysen.

Operationalisering af data og fremgangsmåde

Som udgangspunkt for analysen af den interne slavehandels omfang og udviklingen i antallet af salg har jeg valgt data fra Christiansted auktionsprotokoller 1764-1848 samt Christiansted panteprotokoller 1764-1812 og 1833-1844. Dermed kan der gives det bedst mulige billede af omfanget i Christiansted. For perioden 1813-32, hvor der ikke er data fra panteprotokollerne, vil der gennem lineær interpolation blive givet et estimat for de private salg i denne periode. Endelig inddrages Frederiksteds auktionsprotokoller med henblik på at kvalificere et bud på det samlede omfang af den interne slavehandel på St. Croix.

Som det blev nævnt ovenfor, er der et vist overlap mellem pante- og auktionsprotokollerne, idet førstnævnte også indeholder referencer til auktioner. Hvor dette fremgår eksplicit af data fra panteprotokollerne, er salgene holdt ude af grundlaget for analysen af private salg. Der er dog stadig en lille risiko for at auktionssalg, der ikke eksplicit er markeret som sådanne i data fra panteprotokollerne, kommer til at tælle to gange – først som auktion og siden som privat salg. Denne risiko opvejes dog af, at der i

panteprotokollerne er en del referencer til auktioner, der umiddelbart ikke kan identificeres i data fra auktionsprotokollerne.

Som udgangspunkt for analysen af prisudviklingen på det interne slavemarked har jeg valgt kun at anvende prisdata fra Christiansteds auktioner. Denne afgrænsning er foretaget, fordi auktionsprotokollerne er de eneste, hvorfra der foreligger kontinuerlige data 1764-1848. Private salg i panteprotokollerne anvendes ikke, idet priserne herfra er mere uigennemsigtige end de hammerslagspriser, der findes fra auktionerne. En hel del beløb i panteprotokollerne er således ikke salgspriser men restbeløb, som køberen skulle betale af på. Andre beløb er egentlige salgspriser. Pga. denne uensartethed ville det være omsonst at kvantificere disse beløb.

Kodning af data

Det står ingen steder i de anvendte data, at her er der tale om et internt salg. SCARPs data indeholder også salg af slaver tilhørende slaveskibes cargo. Hvad der er et internt salg beror således på en tolkning af hver enkelt indførsel. Derfor har en grundlæggende del af arbejdet bestået i at identificere salg som interne eller ej. I praksis er alle salg fra og med 1803 opfattet som interne, med mindre der eksplicit refereres til andre lokaliteter end St. Croix. Hvad angår den forudgående periode, er det mere krævende at afgøre om salg er interne eller ej. En redegørelse for den grundlæggende kategorisering og den øvrige kodning af data kan findes i Appendix C.

På baggrund af den nødvendige kodning og selektion af data, er der fremstillet et antal serier til belysning af omfang og priser (tabellerne A.1-13 i Appendix A). Disse er anvendt til først at behandle spørgsmålet om omfanget af slavehandelen i Christiansted samt spørgsmålet om omfanget af den samlede interne slavehandel på St. Croix, i absolut og relativ forstand. Herefter undersøges de handlede slavers køn, alder og beskæftigelse. Endelig ses der på udviklingen i antallet af handlede slaver og udviklingen i de priser som de blev handlet for. Denne udvikling vil blive fortolket i forhold til de økonomiske forandringer og politiske begivenheder, som der blev redegjort for ovenfor.

Den interne slavehandels samlede omfang: Christiansted jurisdiktion og St. Croix

Samlet omfang: Christiansted jurisdiktion

Hvor mange slaver blev handlet internt i Christiansted? Samlet set viser analysen af data fra auktions- og panteprotokollerne, at 12.510 cruzianske slaver blev handlet internt mellem 1764 og 1848 i Christiansted jurisdiktion. Heraf blev 7.684 solgt ved offentlig auktion, mens 4.826 skiftede ejer ved et privat salg (Appendix A: Tabel A.1-2.). Disse tal giver dog ikke et komplet billede af den interne handels omfang, idet private salg fra perioden 1812-33 samt årene 1800-01 (med undtagelser) ikke er repræsenteret. Derfor er der for disse år udregnet et estimat over antallet af private salg.⁷⁶ Det samlede antal af internt handlede slaver i Christiansted jurisdiktion kommer dermed op på ca. 14.300 for hele perioden eller gennemsnitligt ca. 169 hvert år (Appendix A: Tabel A.3). Dette tal for Christiansted jurisdiktion må imidlertid antages at være et minimum. Dels er det sandsynligt, at ikke alle salg har fundet vej til SCARPs database, enten fordi dokumenter har været beskadigede og ulæselige eller fordi de er blevet overset under indtastning. Desuden kan det konstateres, at nogle skøder og salgsordrer fra den private handel først blev registreret i de offentlige registre flere år efter deres udstedelse. Nogle skøder blev først registreret umiddelbart forud for et videresalg eller en frigivelse, altså når der opstod behov for at bevise adkomst til slaven. Dette indikerer, at en del skøder og salg dermed aldrig blev registreret i de offentlige arkiver. Hvor mange kan der i sagens natur ikke siges noget om. Derfor må konklusionen være, at *mindst* 14.300 slaver blev handlet internt i Christiansted jurisdiktion 1764-1848.

Samlet omfang: St. Croix

Hvor stort omfanget af den samlede cruzianske handel var, er det vanskeligere at svare på, idet kun auktioner fra 1760-1800 er bevaret som sammenhængende serie fra Frederiksted. En sammenligning af auktionerne i de to byer i tidsrummet 1764-1800 kan imidlertid lægges til grund for et skøn. I dette tidsrum blev der i Frederiksted handlet 1.327 slaver mod 4.552 i Christiansted (Appendix A: Tabel A.4). Da Frederiksteds auktionsmarked således svarede til ca. 30 procent af Christiansteds, kan omfanget af den samlede cruzianske slavehandel forsigtigt ansættes til at være 1,25 gange større end Christiansteds slavehandel alene. Denne ansættelse synes også at være gyldig for tiden

⁷⁶ Dette er sket ved at interpolere lineært mellem de foreliggende tal for private salg fra årene 1808-12 (et gennemsnit af disse år) og 1833-37 (et gennemsnit af disse år).

efter 1800. Det er der indikationer på i avisernes annoncer for slavesalg og i 1818-årgangen af matriklen, hvor frasalgs af slaver er opført. For *Dansk Vestindisk Regierings Avis / The St. Croix Gazettes* vedkommende var der i de første fem måneder af 1810 annoncer for auktioner over 46 slaver i Christiansted og tilsvarende annoncer for 22 slaver i Frederiksted. Går man til matriklen for 1818 kan der opregnes 103 solgte slaver i Christiansted by og 20 i Frederiksted.

Dermed er der belæg for at anslå omfanget af den samlede interne handel på St. Croix til at være en fjerdedel større end handlen i Christiansted alene. Dette giver et estimat på ca. 18.000 solgte slaver i perioden 1764-1848, eller i gennemsnit 210 om året.

Frekvens af slavesalg: St. Croix

Når estimatet for den samlede cruzianske handel er vigtigt, er det fordi det er omfanget af *den samlede handel* og ikke handlen i Christiansted, der er den relevante målestok for frekvensen af salg blandt slaverne. Litteraturen om den cruzianske slavedemografi forholder sig nemlig til byer, de enkelte landkvarterer samt hele øen, ikke jurisdiktioner. På baggrund af den demografiske litteratur og ud fra et gennemsnit på 210 salg om året kan det beregnes, at 0,8-1,4 procent af slavebefolkningen hvert år blev handlet.⁷⁷ Set over en tiårsperiode var der altså omkring 10 procents sandsynlighed for, at en slave blev solgt. Dermed ligger frekvensen formentlig på niveau med frekvensen for lokale salg i USA, idet Michael Tadman anslår, at den akkumulerede sandsynlighed for at en slave i de øvre sydstater i løbet af sine første fyre år blev bortsolgt ved et lokalt salg, var mindst 30 procent.⁷⁸

Var sandsynligheden for at blive solgt jævnt fordelt blandt slavebefolkningen, eller var slaveejerne mere tilbøjelige til at handle nogle slaver frem for andre? Hvilke profiler havde de handlede slaver i forhold til køn, alder og beskæftigelse?

⁷⁷ Det demografiske sammenligningsgrundlag er slavetallet i 1764 (lavest) og 1804 (højst): Green-Pedersen 1981, p. 247f.

⁷⁸ Tadman 1989, p. 112.

Køn, alder og beskæftigelse blandt internt handlede slaver

I gruppen af handlede slaver er der for hele perioden 1764-1848 en overrepræsentation af kvinder. Kvinderne udgjorde 52,3 procent af de handlede, mens mændene udgjorde 45,6 procent. For de sidste 2,1 procent er kønnet ikke angivet.⁷⁹ I betragtning af at der i den cruzianske slavebefolkning indtil omkring 1815 var flere mænd end kvinder⁸⁰, er der tale om en overrepræsentation af nogen betydning. Denne overrepræsentation kunne hænge sammen med, at der blandt de handlede slaver var mange byslaver. Kvinder udgjorde mere end halvdelen af byslaverne.⁸¹ En anden forklaring kunne være, at kvinderne som arbejdskraft generelt var mindre specialiseret, og at de derfor var nemmere at erstatte eller undvære for deres ejere.

Det er straks sværere at sige noget om de handlede slavers aldersprofil. De handlede slavers alder er så godt som aldrig angivet i år. Dokumenterne opererer kun med grove kategorier om børn, voksne og eventuelt gamle, der undertiden er noget uklare. Fx omtales slaven Maria både som 'girl' og 'woman' i det samme dokument.⁸² I mange tilfælde fremgår alderskategorien for voksne blot indirekte af betegnelser som 'neger', mens børnene ofte får tilføjelsen 'negerpige' og 'negerdreng'. Fra det sekstende år blev slavebørn talt med i gruppen af voksne slaver, i hvert fald når kopskatten på slaver skulle beregnes.⁸³ Der kan dog gives eksempler på, at unge mænd omtales som 'dreng', fx den 20-årige snedker Hazard.⁸⁴ I sådanne tilfælde er der nok tale om, at 'dreng' skal markere en underordnet position snarere end alder. Det er altså med forbehold for den usikkerhed, der er forbundet med aldersangivelserne, at det udsiges, at omkring 60 procent af de handlede slaver var voksne, mens ca. 32 procent var børn. De sidste 8 procent savner kategorisering.

De handlede slavers kønsmæssige profil antydede, at der enten var en del byslaver eller, alternativt, en del mindre specialiserede slaver blandt de handlede. Det vil derfor være interessant, om der gennem dataene kan siges noget om de handlede slavers beskæftigelse: I hvilke sektorer af økonomien var de handlede slaver fortrinsvist

⁷⁹ Kildegrundlaget er data fra auktionsprotokollerne 1764-1848 og panteprotokollerne 1749-1812 og 1833-44. Dette gælder også undersøgelsen af alder og beskæftigelse.

⁸⁰ Johansen 1981, p. 6; Hall 1992, p. 125.

⁸¹ Bertram 1986, p. 23

⁸² RA.VILA.CB.PP.1809-12. (38.26.30), p. 475.

⁸³ RA.VILA.Generalgovernmentet. Plakatbøger 1733-1782. (2.1.1). Plakat af 23. dec. 1772.

⁸⁴ RA.VILA.CB.PP.1797-1800.(38.26.23), p. 44.

beskæftigede? I hvilket omfang var der tale om plantageslaver, håndværksslaver og husslaver?

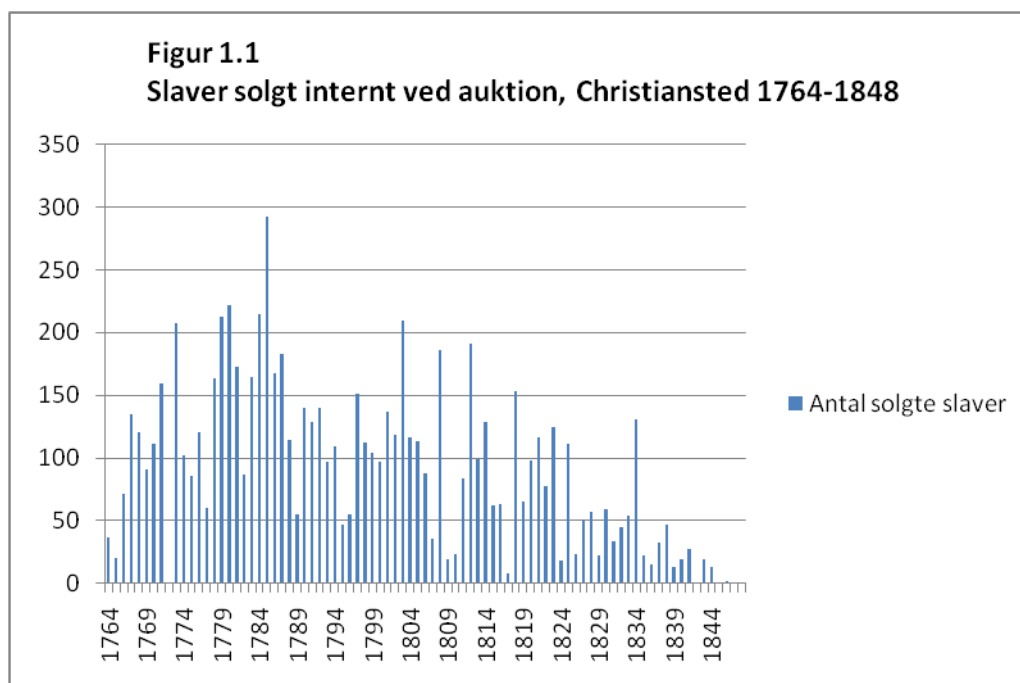
Disse spørgsmål kan ikke besvares tilfredsstillende. Langt størstedelen af salgsdokumenterne fra auktionerne og de private salg nævner nemlig ingen beskæftigelse for de handlede slaver. Kun i ca. 6 procent af tilfældene angives en beskæftigelse. I de tilfælde hvor en beskæftigelse faktisk er nævnt, er den så godt som altid relateret til håndværk, søfart eller service. Ved auktionssalgene var næsten 40 procent husslaver som personlige tjenere, kokke, syersker⁸⁵, vaskekoner og barnepiger. Over 30 procent var håndværksslaver, heraf størstedelen tømrere. Lidt over 15 procent var matroser. Endelig er der kun fundet en enkelt markslave og to slavedrivere. For de private salg i panteprotokollerne er der et lignende mønster, dog med den vigtige undtagelse, at håndværk her er den hyppigste beskæftigelse, idet håndværkere udgør ca. 40 procent, husslaver 25 procent, matroser ca. 25 procent og markslaver under 5 procent. Disse tal siger formodentlig ikke så meget andet om de handlede slavers beskæftigelse generelt end, at sælgere og købere oftere identificerede handlede hus- og håndværksslaver med deres beskæftigelse end det var tilfældet, når markslaver blev handlet. Der var formentlig flere end blot nogle få procent af de handlede slaver der var beskæftiget i marken.

At der var mange markslaver, kan der argumenteres for gennem en sammenligning af priserne for de identificerede håndværks- og husslaver på den ene side og gennemsnitpriserne for hhv. voksne mænd og kvinder på den anden side. Denne sammenligning viser, at håndværks- og husslaver blev solgt for væsentligt mere end det samlede gennemsnit for voksne mænd og kvinder. Blandt mandlige slaver beskæftiget med håndværk er gennemsnitsprisen fundet at være 568,3 rdl, hvilket er 67 procent mere end de 339,2 rdl., der udgjorde gennemsnitsprisen for voksne mandlige slaver. Mandlige husslaver lå med en gennemsnitspris på 532,7 rdl. 57 procent over. Blandt kvinderne blev slaver med beskæftigelse som syersker, vaskekoner, kokke og barnepiger i gennemsnit handlet for 394,5 rdl., hvilket er 51 procent over de 260,8 rdl.

⁸⁵ Syersker producerede dog ikke nødvendigvis kun til husholdningens behov. George Tyson har fundet, at nogle slaveejere havde så mange syersker, at der må have været tale om "petty manufacturing of cotton products such as bedding, wicks, oil, as well as clothing, for sale in the local economy", George F. Tyson: "On the Periphery of the Peripheries: The Cotton Plantations of St. Croix, Danish West Indies, 1735-1815", *Journal of Caribbean History* 26, 1 (1992), p. 26.

der var niveauet for voksne kvinder generelt.⁸⁶ Den højere pris for håndværksslaver og husslaver i forhold til gennemsnitspriserne er et indicium om, at markslaver var en ikke uvæsentlig del af det interne marked. Dette er med til at bestyrke det rimelige i at behandle det interne marked for slaver som et faktormarked for (slavebunden) arbejdskraft i en plantageøkonomi og ikke kun som et lokalt marked for urban arbejdskraft.

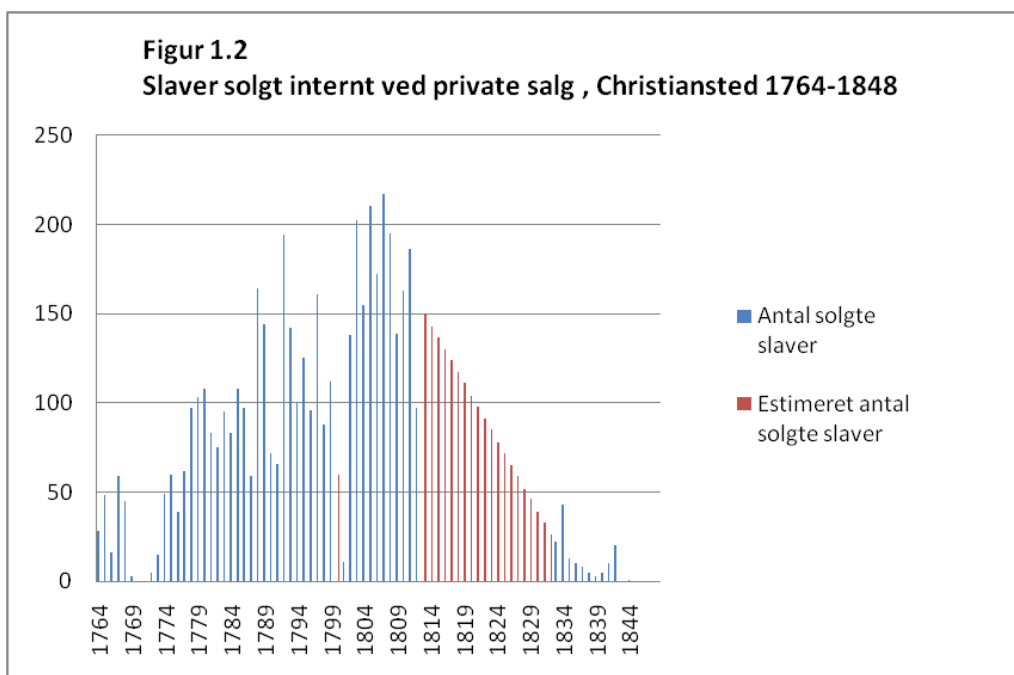
Så vidt spørgsmålene om totale og gennemsnitlige tal for den interne slavehandels omfang samt de handlede slavers profil. Hvordan var udviklingen i omfanget, og hvorledes skal denne forstås?

Figur 1.1: Baseret på Tabel A.1 (Appendix A).

⁸⁶ Kildegrundlaget er auktionsprotokollerne 1764-1848. Gruppen af mandlige håndværksslaver tæller 150 individer, heraf nogle få drenge. Gruppen af sømænd tæller 76 individer, og gruppen af husslaver 20 individer. Gruppen af mandlige slaver med pris tæller 2.542 individer, heraf 1.897 voksne mænd, 634 drenge og 11 gamle mænd.

Gruppen af kvindelige slaver med angivet beskæftigelse tæller 112 individer. Antallet af kvindelige slaver solgt ved auktion med pris angivet er 2.356, heraf 1.988 voksne og 319 piger. I gennemsnittet for voksne kvinder er udeladt kvinder beskrevet som 'gamle'. De blev handlet for 86,2 rdl. i gennemsnit. Kvindelige slaver uden hensyn til alder og beskæftigelse blev handlet for 253,1 rdl. i gennemsnit, mens mandlige slaver blev handlet for 321,1 rdl. Drengbørn indbragte 271,1 rdl. i gennemsnit, mens pigebørn i gennemsnit blev handlet for 230,6 rdl. Det bemærkes således, at priserne for drengbørn lå 20 procent under niveauet for voksne mænd, mens priserne for pigebørn lå 12 procent under niveauet for voksne kvinder.

Figur 1.2: Baseret på Tabel A.2 (Appendix A).

Udvikling i omfang

Udsving

Der var markante udsving i antallet af salg på St. Croix' interne slavemarked fra år til år. Dette fremgår tydeligt af figurerne 1.1-2, der fremstiller antallet af solgte slaver pr. år ved hhv. auktion og privat salg. Udsvingene kan delvist forklares med fluktuationer i efterspørgslen på slaver, men det er evident at udsvingene på udbudssiden også skyldtes variationer i hvor mange slaver, der blev solgt fra døds- og fallitboer for at tilfredsstille krav fra arvinger og kreditorer. Dødsfald og fallit

Tabel 1.1
Tiårige gennemsnit for antallet af internt handlede slaver, Christiansted 1764-1843.

Periode	Gennemsnit pr. år
1764-1773	117,1
1774-1783	216,3
1784-1793	266,2
1794-1803	223,3
1804-1813	263,9
1814-1823	203,7
1824-1833	96,6
1834-1843	44,3

Baseret på Tabel A.3 (Appendix A).

blandt slaveejere var jo begivenheder uden forbindelse til slavemarkedets efterspørgselsside. Derfor vil der i undersøgelsen af den interne slavehandels udvikling blive set bort fra de årlige fluktuationer. I stedet anvendes tiårige gennemsnit for slavehandelens omfang (Tabel 1.1 og Figur 1.3). De tiårige gennemsnit er baseret på tallene for private salg og salg ved auktion og inkluderer estimatet for private salg 1813-32 (Appendix A: Tabel A.3).

Tendenser

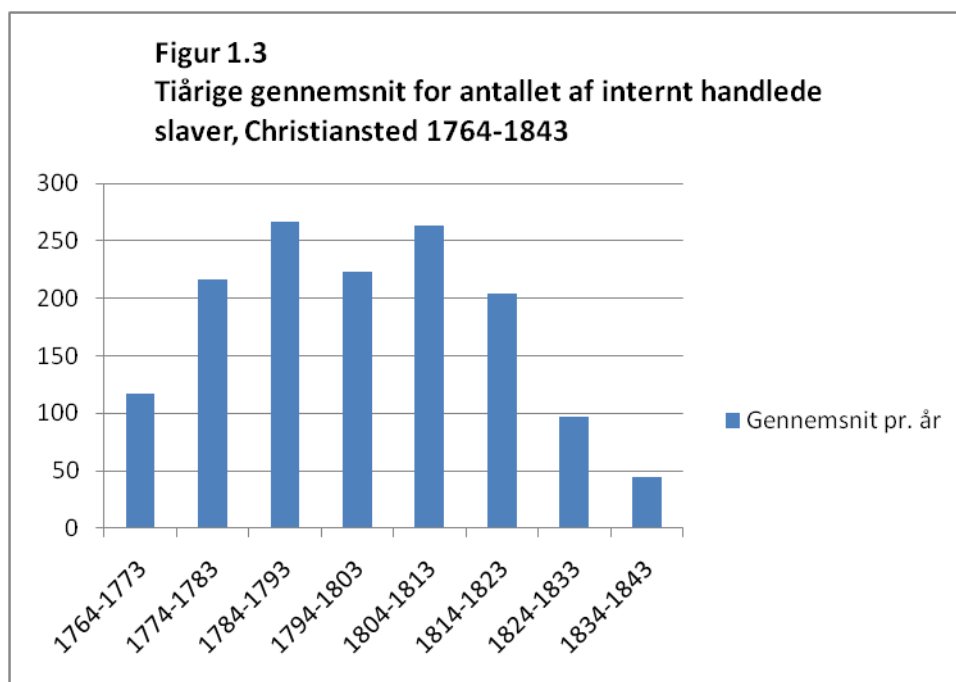
Den interne slavehandel var ikke så meget substitut for den atlantiske slavehandel, som den var komplementær. Lidt over halvdelen af de interne salg fandt sted før 1803, hvor forbuddet af 1792 mod den transatlantiske slavehandel trådte i kraft. Med andre ord foregik cirkulationen af slaver blandt cruzianske slaveejere også sideløbende med import fra Afrika.⁸⁷ Måske skal den interne slavehandel i en vis udtrækning forstås som en funktion af den transatlantiske slavehandel, forstået på den måde, at slaveejere uden at risikere fremtidig mangel på arbejdskraft kunne frasælge slaver, så længe de kunne forlade sig på nye sendinger af afrikanske slaver. Muligvis har slaveimporten ligefrem tilladt et nichemarked, hvor slaveejere solgte oplærte slaver videre med den ene hånd, mens de købte slaver fra slaveskibene med den anden.

Så vidt sameksistensen af den transatlantiske og den interne slavehandel. Hvornår var omfanget af den interne handel størst?

Den interne slavehandel havde sit største omfang i perioden 1774-1823. Dette stemmer overens med, hvad der kunne forventes på baggrund af resultaterne i den internationale forskningslitteratur samt litteraturen om den økonomiske udvikling på St. Croix. Den interne slavehandel var altså størst, mens plantagedriften var ekspanderende og mest profitabel. Dette indikerer samtidig, at udbuddet i vidt omfang blev styret af efterspørgslen. Af den tilnærmelsesvist M-formede kurve beskrevet af Figur 1.3 fremgår det tydeligt, at omfanget af den interne slavehandel nåede to højdepunkter i årene 1784-93 og 1804-13, hvor i gennemsnit ca. 260 slaver blev handlet internt hvert år. For perioden 1794-1803 er det interessant, at antallet af internt handlede slaver lå 16 procent under niveauet i 1784-93 og 1804-13. Dette kunne tyde på, at den forcerede slaveimport før lukningen af den transatlantiske slavehandel mættede efterspørgslen på

⁸⁷ Den i København bosiddende plantageejer Jens Michelsen Beck, der ejede "Beckeskow" på St. Croix, pålagde i 1782 sin fuldmægtig på St. Croix, Adam Søbøtke, at købe 'unge negre'. Hvorvidt dette skulle ske gennem den transatlantiske slavehandel eller internt blev ikke specificeret. At dømmen efter auktionsprotokollen for Frederiksted løste Søbøtke opgaven ved den 12. dec. 1782 at købe Mette med børnene Regina, Hans Jacob, Hendrick og David. Der var tale om et internt salg idet Mette ifølge den lutherske kirkebog 1781 havde børn med plantageslaven Petersen fra La Grange. Det var formentlig også på vegne af Beck, at Søbøtke i årene 1783-88 opkøbte 21 slaver fra 14 forskellige slaveejere, alle ved offentlig auktion. Sideløbende købte han også slaver fra slaveskibene (brev af 8. januar 1786). At de interne køb måske skal opfattes som en erstatning for køb fra slaveskibene, fremgår af et brev til Beck af 2. marts 1783, hvori Søbøtke klager sin nød over, at kompagniet hellere vil sælge slaver til spanske og franske kolonier end de danske. RA. Privatarkiver. 05097. Beck, Jens Michelsen, kancelliråd. 1774-91; SCARP: RA.VILA.FB.AP. 1780-82. (39.12.4); Kirkebog 1780-94, p. 12; SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1783-84. (38.37.18), p. 33, 242; SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1784-88. (38.37.19), p. 382; SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1784-88. (38.37.20), p. 20, 29, 45, 94, 98, 105, 118, 134, 248.

slaver i en sådan grad, at det påvirkede udbuddet i negativ retning. En alternativ fortolkning kunne være, at slaveejere som forberedelse på forbuddets ikrafttræden holdt på de slaver de nu engang havde. Hvilken af de to tolkninger der er den mest velvalgte, afhænger af prisudviklingen: Lavere priser kombineret med faldende udbud vil tale for 'mætnings-fortolkningen', mens stabile eller stigende priser vil tale for den fortolkning der siger, at slaveejerne holdt på deres slaver. Undersøgelsen af priser vil også kunne belyse stigningen i antallet af salg fra tiåret 1794-1803 til 1804-13.

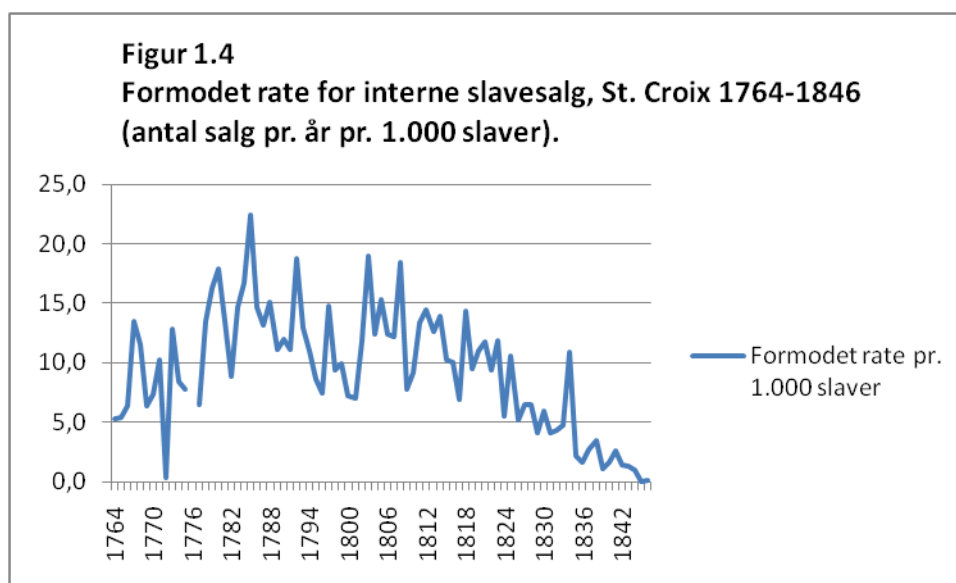

Figur 1.3: Baseret på Tabel 1.1

Det uafbrudte fald i antallet af slavesalg fra ca. 1820 til slaveriets afskaffelse skal ses i lyset af såvel nedgangen i slavebefolkningen som plantagedriftens faldende rentabilitet og de stigende gældsproblemer.⁸⁸ Hvad angår slavebefolkningen, betød dens numeriske nedgang alt andet lige, at der var færre slaver der kunne handles. Antallet af interne slavesalg faldt dog hurtigere end slavebefolkningens antal, hvilket fremgår af figur 1.4, der viser et fald i raten for slavesalg pr. 1.000 slaver pr. år. Dette må betyde, at kollapse i den interne slavehandel skyldtes forhold som ejernes manglende evne eller villighed til at sælge slaver. Den manglende evne kunne skyldes, at slaverne var behæftet med pant og måske var belånt med et beløb der oversteg markedsprisen. Den manglende villighed

⁸⁸ Det store antal handlede slaver 1834 skyldes tvangssalg. Over en tredjedel af de handlede slaver dette år var slaver frataget Thomas H. Hill. Der synes således ikke at være nogen relation til den britiske emancipation.

kunne skyldes frygt for fremtidig mangel på arbejdskraft: Det gjaldt i denne periode for ejerne om at holde på deres slaver, så længe de kunne.

Figur 1.4: Baseret på Tabel A.5 (Appendix A).

Prisudviklingen

Diskussionen af omfangets udvikling kan med fordel kvalificeres gennem en undersøgelse af prisudviklingen. Som grundlag herfor anvendes auktioner fra Christiansted. Fra auktions-protokollerne foreligger der priser på langt de fleste (97 procent) af de handlede slaver, idet der er priser på i alt 7.419 slaver solgt ved auktion mellem 1764 og 1848.⁸⁹ For flertallet af disse (5.391) gælder, at de blev solgt separat, mens lidt over en fjerdedel (2.028) blev solgt sammen med familie. I den sidstnævnte gruppe er der næsten udelukkende tale om mødre med børn, hvor den hyppigste konstellation er en mor med ét barn (437 tilfælde = 874 slaver). På denne baggrund er der lavet to serier over udviklingen i gennemsnitsprisen for slaver: 1) En for slaver solgt alene (Tabel A.6) samt 2) en for mødre med ét barn (Tabel A.7). Prisudviklingen er fremstillet i nominelle priser, dvs. priserne som de var pålydende ved slavesalget. For de separat solgte slaver, som undersøgelsen bygger sin argumentation på, er der også

⁸⁹ Af disse var der i 136 tilfælde tale om frikøb ved auktion. Prisen ved disse frikøb lå i gennemsnit ca. 56 procent under gennemsnitsprisen ved de ordinære slavesalg. Dette hænger vel sammen med et større antal gamle og syge slaver blandt de frikøbte end blandt handlede slaver. Frikøbene ved auktion er inkluderet i undersøgelsen under den antagelse at de hører med til billedet af slavemarkedet, idet de frikøbte slaver formelt blev udbudt som alle andre. Frikøbene ved auktion er så relativt få, at det ikke influerer på forståelsen af prisudviklingen.

lavet en serie med såkaldt 'reale' priser, dvs. en prisserie, der tager højde for forandringer i købekraft ved at deflatere de nominelle priser med et prisindeks.

Til deflateringen af de nominelle priser er anvendt et amerikansk prisindeks.⁹⁰ Det skyldes, at der ikke findes noget prisindeks for Dansk Vestindien, og at et dansk prisindeks heller ikke vil være det rette grundlag, idet de vestindiske øer under den britiske besættelse monetært blev koblet af den inflation og bankerot, der ramte kongeriget i forbindelse med Napoleonskrigene.⁹¹ Derfor følges de amerikanske og cubanske historikere Bergad, García og Barcia, der anvender amerikanske og britiske indekser til deflatering af cubanske slavepriser 1790-1880. Ligesom hos Bergad m.fl. sker denne anvendelse under antagelse af integration i den internationale økonomi.⁹² At valget er faldet på det amerikanske frem for det britiske⁹³ indeks, skyldes at det går længst tilbage i tid, og at der i øvrigt er stor overensstemmelse mellem tendensen i de to indekser.

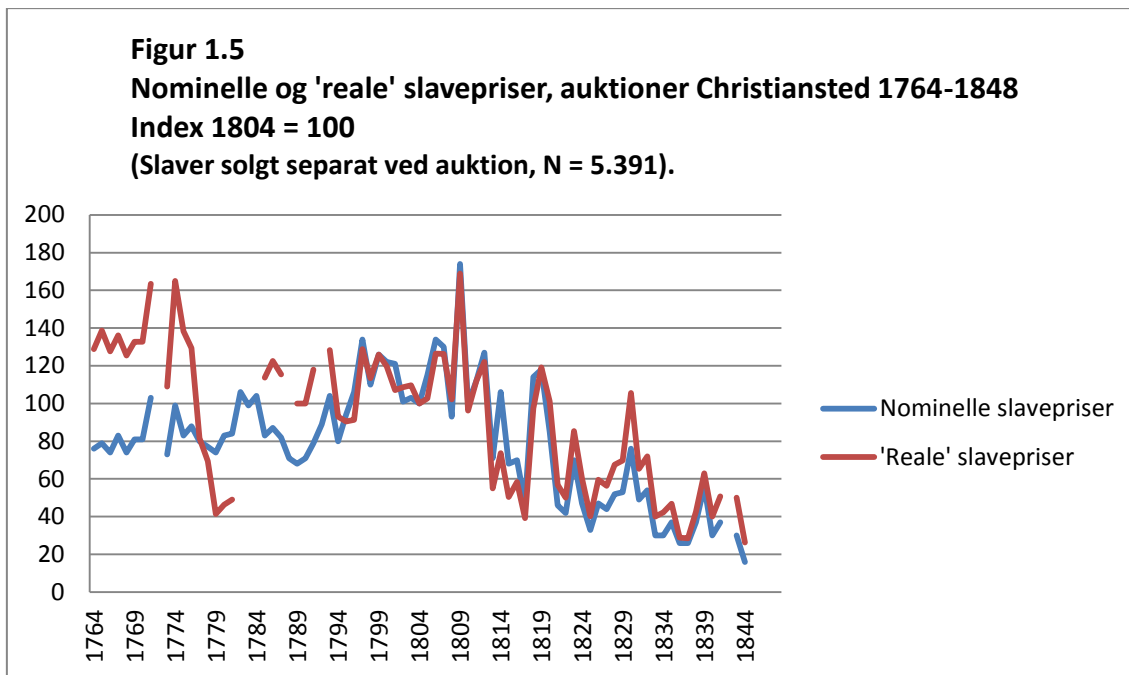
Et hurtigt kig på kurverne for hhv. de nominelle og 'reale' slavepriser i Christiansted 1764-1848 (Figur 1.5) viser, at der ikke er den helt store forskel på den måde udviklingen i slavepriserne beskrives. Den vigtigste forskel ligger deri, at de 'reale' priser fremstiller det højeste prisniveau som værende lidt lavere og prisfaldet efter 1820 som lidt mindre dramatisk. Hvad angår den 'reale' series dramatiske udsving i 1770-80'erne, bør der helt ses bort fra de 'reale' priser, idet det amerikanske prisindeks tydeligvis er påvirket af den amerikanske revolution.

⁹⁰ "Series E 52-63. Wholesale Price Indexes (Warren and Pearson)", U.S. Department of Commerce, Bureau of the Census: *Historical Statistics of the United States: Colonial Times to 1970*. Vol. 1. Washington, DC 1975, pp. 201-2.

⁹¹ Wilcke 1929, p. 440, 452.

⁹² De anvender også et spansk indeks, som ikke er fundet relevant for St. Croix: Laird W. Bergad, Fe Iglesias García, & María del Carmen Barcia: *The Cuban Slave Market, 1790-1880*. Cambridge University Press 1995, p. 22, 155-60.

⁹³ Brian R. Mitchell: *British Historical Statistics*. New York: Cambridge University Press 1988, p. 722-23.

Figur 1.5: Baseret på Tabel A.6 (Appendix A).

Tolkning af priser

Det fremgår tydeligt af figur 1.5, der viser den årlige prisudvikling, at priserne for internt handlede slaver var højest i perioden ca. 1790-1814. Dermed bliver perioden med det højeste prisniveau overlappet af perioden, hvor den interne slavehandel havde det største omfang (se ovenfor). I store træk følger slavepriserne ligesom den interne handels omfang altså den generelle økonomiske udvikling over vækst og velstand for planterklassen frem til 1820, hvorefter priserne følges nedad med handlens omfang.

Sammenhængen mellem høje priser og stor omsætning på det interne slavemarked betyder, at efterspørgslen var det vigtigste element i den interne slavehandels dynamik. Derfor kan det også konkluderes, at profitmotivet var vigtigt, når cruzianske slaveejere frasolgte slaver. Dette stemmer overens med konklusionerne i den internationale litteratur.⁹⁴

Går man lidt tættere på udviklingen, ser man, at der frem til o. 1790 var et nogenlunde jævnt prisniveau, dog med en midlertidig stigning i priserne 1782-84, hvilket må relateres til højkonjunktoren under den amerikanske uafhængighedskrig, ligesom det efterfølgende prisfald må tolkes som et resultat af den lavkonjunktur efter fredsslutningen 1783, der også gav den danske transatlantiske slavehandel økonomiske

⁹⁴ Tadman 1989, p. 117, 129.

problemer.⁹⁵ Fra 1790 steg priserne markant for, med udsving, at holde niveauet frem til o. 1814. Efter 1814 faldt priserne indtil 1818-19, hvor de kortvarigt oversteg niveauet for 1814. Efter 1820 var tendensen faldende priser frem til årene før slaveriets afskaffelse, hvor der ikke længere var noget internt slavemarked af betydning. Dog var der o. 1830 nogle år med stigende priser.

Prisstigningen i 1790'erne vidner om en effekt af offentliggørelsen af forbuddet af 16. marts 1792 rettet mod den transatlantiske slavehandel. Forbuddet skulle træde i kraft 1803, så plantageejerne havde tid til at træffe deres forholdsregler. En af disse var forøget import af afrikanske slaver. At priserne på det interne marked steg i 1790'erne, mens omfanget af den interne handel faldt, er interessant i forhold til, at importen af afrikanske slaver samtidig blev stærkt forøget i dette årti. Det gør det ikke mindre interessant, at denne import blev støttet af staten gennem lavtforrentede lån på i alt 1,3 mio. rdl.⁹⁶ På baggrund af faldet i den interne handels omfang alene skulle man tro, at dette fald skyldtes en mætning af efterspørgslen gennem tilførsel af billige slaver fra Afrika. Prisstigningerne viser dog, at dette ikke kan være tilfældet. I stedet må det tolkes derhen, at slaveejerne under indtryk af den forestående lukning af den transatlantiske slavehandel generelt blev mindre tilbøjelige til at sælge de slaver, som de allerede var i besiddelse af samtidig med at de gerne købte flere, også internt. En videreudbygning af denne forklaring kunne gå i den retning, at mens efterspørgslen på markslaver blev dækket gennem den transatlantiske handel, blev det interne marked i højere grad end tidligere et marked for specialiserede slaver. Specialisterne var jo først og fremmest kreoler samt akklimatiserede afrikanere, mens nyankomne afrikanere næsten alle blev sendt i markerne.

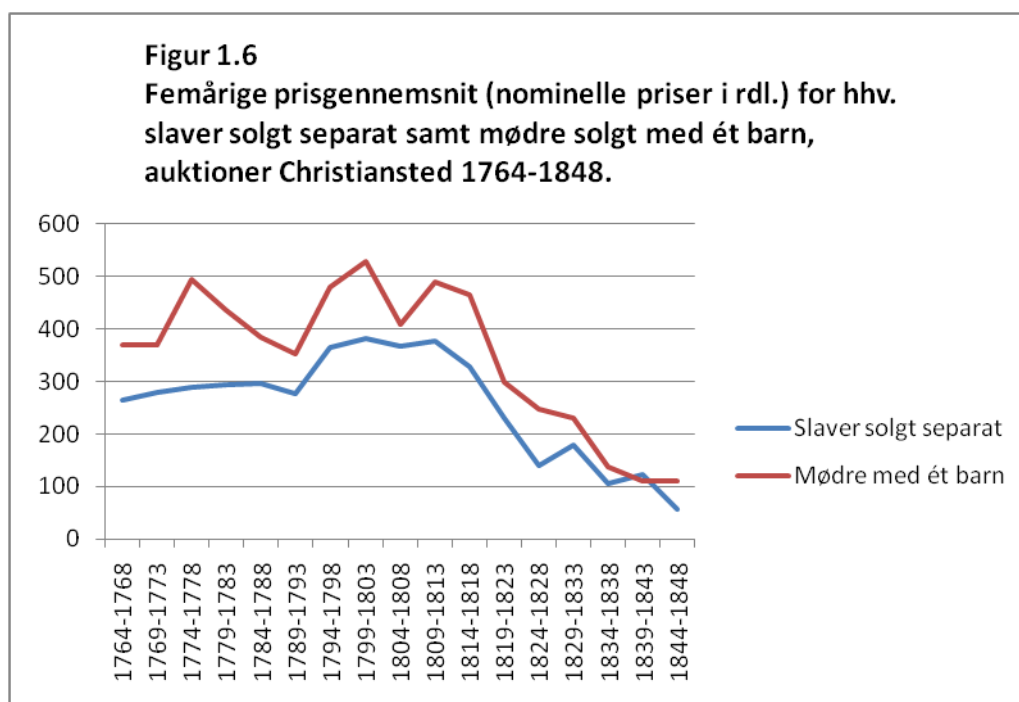
Fra 1802, dvs. lige før afskaffelsen af den danske transatlantiske slavehandel, faldt priserne en smule, hvorefter de 1805-07 steg igen til et niveau svarende til 1790'ernes. Det bedste indtryk af denne udvikling fås af femårgennemsnittene i figur 1.6, hvor tilfældige udsving som det i 1809⁹⁷ (figur 1.5) ikke forstyrrer helhedsbilledet. Det kan derfor konkluderes, at afskaffelsen af den transatlantiske slavehandel dermed ikke havde den forventede effekt i retning af markant højere priser. Prisniveauet var nogenlunde det samme som i 1790'erne og holdt

⁹⁵ Gøbel 2008, p. 16.

⁹⁶ Renten var 5 procent mod de i Dansk Vestindien sædvanlige 6 procent: Gøbel 2008, 115f.

⁹⁷ Der skal ikke lægges for meget i den høje værdi for 1809. Den skyldes tilfældigheder i form af et grundlag med få slaver med en usædvanlig beskæftigelsesmæssig sammensætning.

sig på dette niveau frem til 1814. Efter 1814 faldt slavepriserne, mens de steg igen 1818-19 (figur 1.5). Det kan tolkes derhen, at slaveejerne i forventning om en depression oven på Napoleonskrigenes afslutning nedjusterede efterspørgslen på slaver. Da denne depression udeblev⁹⁸, steg efterspørgslen, og dermed priserne, igen for en kort bemærkning. Fra 1820 og frem til afskaffelsen af slaveriet var tendensen et fortsat fald i slavepriserne, kun afbrudt af mindre prisstigninger 1823, 1828-30, 1835, 1839 og 1841. Noget overraskende synes den britiske emancipation i 1833 ikke at have haft nogen nævneværdig effekt på priserne.

Figur 1.6: Baseret på Tabel A.6-7 (Appendix A).

Delkonklusion

På baggrund af den gennemførte analyse af slavesalg i Christiansted jurisdiktion kan det påvises, at den interne slavehandel på St. Croix havde det største omfang i perioden ca. 1780-1820. Dette gælder både i absolutte tal og set i relation til slavebefolkningens størrelse. I Christiansted var der i denne periode ca. 240 interne salg i gennemsnit om året. Gennem indikationer om omfanget af handlen i Frederiksted jurisdiktion kan det samlede omfang for hele St. Croix i ovennævnte periode anslås til gennemsnitligt ca. 300 salg om året. Det svarer til, at 1-1,5 procent af slavebefolkningen årligt blev handlet. Sandsynligheden for at en slave i denne periode oplevede at blive solgt, var således ca. 10 procent set over en tiårsperiode. Dette betyder, at den interne slavehandel

⁹⁸ Olsen 1988, p. 115.

var et fænomen af betydning for slaverne. Foruden omfanget nåede også slavepriserne deres højdepunkt i denne periode, hvilket fremgår af både de nominelle og reale priser.

Fra omkring 1820 faldt priserne, og den interne slavehandels omfang blev efter alt at dømme også stadigt mindre, omend der for de private salg endnu savnes dokumentation for perioden 1813-32. Fra begyndelsen af 1820'erne tyder estimaterne på, at omfanget af den interne slavehandel faldt til ca. 100 solgte slaver om året svarende til ca. 0,5 procent af slavebefolkningen. Dette fald hang sammen med økonomisk afmatning og krise i plantagedriften som følge af jordudpining og faldende arbejdsstyrke, ligesom udviklingen i den internationale vareøkonomi i retning af lavere sukkerpriser begünstigede producenter med adgang til stordrift. Efter bekendtgørelsen af den britiske emancipation i 1833 er den interne slavehandel på St. Croix så godt som ikke eksisterende. Mellem 1835 og 1848 blev kun 285 slaver handlet internt, hvilket svarer til ca. 0,1 procent af slavebefolkningen om året.

I store træk er der altså overensstemmelse mellem konklusionerne i den internationale forskningslitteratur og analyserne af den interne slavehandel på St. Croix. Omfanget var størst i den periode som den hidtidige forskning har udpeget som den mest indbringende for den plantagebaserede økonomi på St. Croix. Korrelationen mellem stort omfang og høje priser betoner efterspørgslen som den drivende kraft i den interne slavehandel. Det betyder, at de cruzianske slaveejere i lighed med de nordamerikanske slaveejere var villige til at sælge for profit. Lukningen af den transatlantiske slavehandel medførte i USA, Brasilien og – vigtigere i komparativ henseende – Jamaica stigende priser på det interne marked som følge af et faldende udbud. Dette var ikke tilfældet på St. Croix. Priserne faldt umiddelbart i forbindelse med lukningen, hvorefter de efter nogle år steg til et niveau svarende til perioden forud for den transatlantiske slavehandels afskaffelse. Intet taler for hypotesen om, at priserne på det interne marked faldt i årtiet inden lukningen af den transatlantiske slavehandel som følge af det i forskningen påviste større udbud af slaver gennem en forøget import. Priserne var generelt på et højt niveau i denne periode, mens omfanget af den interne handel var relativt lavt. Dette tyder på, at der ikke var tale om mætning af efterspørgslen, men at slaveejere købte slaver, mens de samtidig holdt på dem de nu en gang havde.

Dette kapitel har vist udviklingen af den interne slavehandel i omfang og priser. Hvad det imidlertid ikke har været i stand til, er at behandle den interne slavehandel, der foregik ved opkøb af plantager og efterfølgende flytning af slaverne til andre plantager. Der er i pante- og auktionsprotokollerne en del plantager der bliver handlet, men dokumenterne siger i sig selv intet om en efterfølgende flytning af slaverne. Endvidere har det ikke været muligt at besvare hvilke sektorer af økonomien de handlede slaver tilhørte. Dette spørgsmål relanceres som et geografisk spørgsmål i kapitel 4. Nu gælder det imidlertid finansieringen af købene i den interne handel, slavernes funktion som sikkerhed i det monetære kredsløb samt den mulige sammenhæng mellem plantageøkonomiens kredityklus og de årlige fluktuationer på slavemarkedet.

Kapitel 2. Kreditforhold og det interne slavemarked 1749-1844

Indledning

Forrige kapitel behandlede det interne slavemarked ud fra et udviklingsmæssigt perspektiv. Denne udvikling blev relateret til økonomiske forandringer i plantageøkonomien og verdensmarkedet samt til politiske begivenheder. Dette kapitel vil i et strukturelt perspektiv undersøge, hvilken sammenhæng der var mellem kredit/likviditet og det interne slavemarked. Det sker ud fra den antagelse, at likviditet ofte var et problem for cruzianske slaveejere ligesom for slaveejere i andre dele af Caribien.⁹⁹ Det undersøges i hvilken grad slaver blev købt kontant, og i hvilken grad kredit var involveret. Til dette formål bliver alle slavesalg fra 1810 undersøgt. Derefter undersøges, det hvilken rolle slaver generelt spillede i kreditrelationer. Til dette formål undersøges pantsætninger af slaver fra 1810. Endelig analyseres det dynamiske forhold mellem det interne slavemarked og det monetære/finansielle kredsløb. Det sker ved at inddrage plantageøkonomiens årlige kredityklus, dvs. det forhold at plantageøkonomiens produktion og afsætning var sæsonbestemt, hvorfor plantageejere og andre havde større behov for kredit i nogle perioder end andre. Det undersøges hvilken indvirkning denne kredityklus havde på det interne slavemarkeds udbud,

⁹⁹ Trevor Burnard: *Mastery, Tyranny, & Desire*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press 2004, p. 47f.

efterspørgsel og prisdannelse. I den forbindelse må der også tages højde for evt. sæsonudsving i efterspørgslen.

Finansiering af slavekøb: Kontant eller kredit?

Først handler det om finansieringen af slavekøb på det interne marked. Henning Bertram foreslog i sit speciale om plantageøkonomien på St. Croix 1815-1848, at adgang til rede penge måtte have været en fordel for de slaveejere, der forsøgte at modvirke det faldende slavetal gennem opkøb fra andre ejere, idet det gjorde dem i stand til at købe slaver ved auktioner.¹⁰⁰ Spørgsmålet lyder derfor: Var adgang til kontanter en nødvendighed for købere på det interne marked, eller med andre ord: Blev betalingen lagt i kontanter eller blev der købt på kredit?

Dette spørgsmål kan besvares ved at krydsreferere data om pantsætninger fra Christiansteds panteprotokoller med data om salgshandlinger (såvel auktioner som private salg). Til dette formål er året 1810 valgt, hvilket valg er betinget af, at det er et af de sidste år inden sukkerproduktionens krise, for hvilket der findes data for pantsætningerne.

En analyse af slavesalgene 1810 viser, at flertallet af salgene skete kontant. Ud af de 186 kendte slavesalg i 1810 blev der udstedt en panteobligation med panteret¹⁰¹ i den handlede slave i 73 tilfælde (39 procent), mens der i 113 tilfælde (61 procent) ikke var involveret kredit. Andelen af kreditfinansierede slavekøb kan dog godt være noget højere, da nogle panteobligationer aldrig eller først meget sent blev registreret ved bytinget. Tallene peger på, at adgang til kontanter kan have været en fordel, som Henning Bertram foreslog, men adgang til kontanter var i mange tilfælde ikke nødvendig.

I de tilfælde hvor købet skete på kredit, var der næsten udelukkende tale om kreditrelationer mellem køber og sælger. Således blev hele 90 procent af panteobligationerne udstedt til sælgeren, mens de resterende 10 procent blev udstedt til en anden end sælgeren. Den hyppigste alternative kreditgiver var borgerrådet på St. Croix, der ofte trådte til som kreditgiver ved auktioner over fallit- og dødsboer. I langt

¹⁰⁰ Bertram 1986, p. 31.

¹⁰¹ Dvs. det forhold at pantgiveren havde fortrinsret foran andre kreditorer til at få inddrevet gæld gennem tvangsfuldbyrdelse.

de fleste tilfælde var det den handlede slave, der blev anvendt som sikkerhed for kreditten, sådan at der blev udstedt en panteobligation med den handlede slave som pant. Dette betød dog ikke, at køber og sælger var de eneste med noget på spil i kreditrelationen, idet der som regel også optrådte kautionister. Denne praksis opfatter den amerikanske historiker Kenneth S. Greenberg som en gaveudveksling, idet kautionisten tog en risiko uden udsigt til markedsmæssig gevinst: Kunne debitor ikke betale, blev hans kautionister trukket med.¹⁰²

Kredit var en nødvendighed, når kontanter ikke stod til køberens rådighed, men det kan også tænkes at andre motiver undertiden lå bag valget af kredit. Det er således oplagt, at en køber ved kun at lægge en del af købssummen og i stedet give slaven i pant nemmere kunne fortryde et slavekøb, såfremt det skulle vise sig at en slave var uvillig til at præstere arbejde for den nye ejer e.l. I disse tilfælde kunne slaven gå tilbage til sælgeren, der så annullerede panteobligationen. Set fra sælgerens side var der den fordel ved kredit, at der faldt en årlig rente på 6 procent.¹⁰³

Pantsætning af slaver som sikkerhed for kredit

Slavekøb var dog langt fra den eneste anledning til at anvende slaver som sikkerhed for kredit. En undersøgelse af samtlige 145 pantsætninger af slaver i året 1810 viser, at halvdelen af pantsætningerne (73 tilfælde) skete i forbindelse med slavekøb, mens den anden halvdel (72 tilfælde) var uden direkte relation til slavemarkedet. Dette peger på, at frie cruzianere ligesom indbyggerne i sognet East Feliciana i Louisiana forlod sig på værdien af deres slaver i de daglige kreditrelationer.¹⁰⁴

Mange, måske de fleste, af St. Croix' slaver var pantsat som plantageslaver sammen med de plantager de tilhørte. Da der var tale om langfristede lån, blev den enkelte plantageslave ikke pantsat så hyppigt som de personlige slaver (husslaver, håndværksslaver, private markslaver). Personlige slaver, der kunne pantsættes uafhængigt af fast ejendom, blev brugt som sikkerhed i mange

¹⁰² Kenneth S. Greenberg: *Honor & Slavery: Lies, Duels, Noses, Masks, Dressing as a Woman, Gifts, Strangers, Humanitarianism, Death, Slave Rebellions, The Proslavery Argument, Baseball, Hunting, and Gambling in the old South*. Princeton, NJ: Princeton University Press 1996, p. 78-80.

¹⁰³ Det sidste fremhæver Steven Deyle som et væsentligt aspekt ved kredit i den lokale amerikanske handel: Deyle 2005, p. 160.

¹⁰⁴ Den amerikanske historiker Richard Kilbourne fandt, at slaver udgjorde 80 procent af værdien i alle offentligt registrerede pantsætninger. Richard Holcombe Kilbourne: *Debt, Investment, Slaves: Credit Relations in East Feliciana Parish, Louisiana, 1825-1885*. Tuscaloosa: University of Alabama Press 1995, p. 73.

sammenhænge: som sikkerhed for forfalden gæld, kontante lån, modtagne varer, lægeregninger eller køb af fast ejendom, for blot at nævne nogle. Her var kreditperioden oftest 4-12 måneder, og den løbende rente var i de allerfleste tilfælde de 6 procent, som Danske Lov fastsatte som det maksimale.¹⁰⁵ I et samfund hvor rede penge ofte kunne være en mangelvare, kunne slaveejere ofte skubbe deres slaver ind som en buffer mellem dem selv og omverdenens fordringer.¹⁰⁶ Dette gjaldt naturligvis kun så længe, der var tillid til at slaven repræsenterede en markedsmæssig værdi. Ser man på udviklingen i antallet af pantsætninger af slaver (Tabel A.8) vil det fremgå, at antallet af pantsætninger faldt fra slutningen af 1800'erne.¹⁰⁷ Med prisfaldet på slaver blev disse også et mindre brugbart pant i sig selv. I stedet begyndte cruzianerne i stigende grad at udstede panteobligationer på hvad de generelt ejede.¹⁰⁸ Det er på ingen måde overraskende, at antallet af pantsætninger af slaver var størst i perioden fra o. 1790 til 1810'erne. Dels var slavehandlens omfang stort, både i henseende til den transatlantiske (før 1803) og den interne, hvilket øgede efterspørgslen på kredit, dels var slavepriserne høje og slaven dermed et attraktivt pant. Indtil slavepriserne begyndte at falde, kan der således ikke herske tvivl om, at slaver var blandt de hyppigst anvendte former for pant i de frie indbyggers daglige kreditrelationer. Nok udgjorde slavernes værdi en mindre del af den samlede kreditmasse, der først og fremmest omfattede belåning af jord og fast ejendom, men i de daglige kreditrelationer var personlige slaver et godt aktiv. For de pantsatte slaver betød dette formodentlig, at de blev udsat for en større risiko for at blive solgt til tilfældige personer, såfremt deres ejer ikke var i stand til at opfylde sine forpligtelser. Mens nogle slaver tilhørende gældsplagede ejere således blev taget ved tvangsfuldbyrdelse, kunne andre slaver 'nøjes' med en tur i arresten for at sikre, at de ikke flygtede eller at ejeren ikke solgte dem eller evt. hjalp dem på flugt.¹⁰⁹

¹⁰⁵ Danske Lov 5-14-5.

¹⁰⁶ Nogle tilfældige eksempler kan nævnes: James Hatchett pantsatte 4/7 1798 slaven Cork til William Jeger som sikkerhed for betaling for et parti tørre varer (RA.VILA.CB.PP. 1797-1800. (38.26.23), p. 186). Den frikulørte Joseph Bodkin pantsatte i 1799 pigen Maria til James de Luy som sikkerhed for et kontant lån (RA.VILA.CB.PP. 1797-1800. (38.26.23), p. 291). James Stritch pantsatte i 1799 kvinden Betty som sikkerhed for rom og kontanter modtaget af John B. Moreton (RA.VILA. CB.PP. 1797-1800. (38.26.23), p. 372). Johan Friderich Kamp pantsatte i 1801 otte slaver til John Howe som yderligere sikkerhed ved et huskøb (RA.VILA.CB. PP. 1801-03. (38.26.25), p. 1).

¹⁰⁷ Dette siges med forbehold for, hvad dokumentationen af perioden 1813-32 vil vise.

¹⁰⁸ Se fx: RA.VILA.CB.PP. 1838-41. (38.26.41), p. 188.

¹⁰⁹ RA.VILA.CB.PP 1809-12. (38.26.30), p. 98.

Det dynamiske forhold mellem slavemarked og kredityklus

Som det fremgik ovenfor var slavemarkedet og kredittredsløbet gensidigt relateret, idet slavekøb ofte blev finansieret gennem kredit, og slaver omvendt blev brugt som sikkerhed i andre sammenhænge. Men var der en mere dynamisk relation, sådan at kreditforholdene påvirkede udbud, efterspørgsel og prisdannelse på det interne slavemarked?

Et fast og vigtigt element i det cruzianske kreditmarked var de såkaldte '1. maj-veksler' som blev udstedt omkring 1. oktober (mellem høsttiderne) som betaling indtil førstkommende 1. maj. Disse veksler gav kreditor en større sikkerhed end panteobligationer i *fast* ejendom, idet der hurtigere kunne skrives til eksekution i slaver, løsøre og produkter end i fast ejendom, der skulle stilles til tvangsauktion.¹¹⁰ Udstedelsen af vekslerne omkring 1. oktober er udtryk for en stigende efterspørgsel på likviditet på dette tidspunkt, mens terminen 1. maj omvendt kan opfattes som et tidspunkt med lavere efterspørgsel, idet plantageejerne her havde opbygget likviditet gennem høstmånederne. Spørgsmålet om sammenhængen mellem kreditmarked og slavemarked kan således formuleres som et spørgsmål, om hvilken sammenhæng der var mellem den årlige cyklus for interne slavesalg (omfang og priser) samt pantsætninger og kredityklussen med datoerne 1. maj og 1. oktober som omdrejningspunkter.

Kredityklussen var afledt plantageøkonomiens dyrknings- og afsætningscyklus, og terminen var sammenfaldende med afslutningen på den lange høstperiode, der i det meste af Caribien gik fra januar til maj.¹¹¹ For at forstå likviditetens rolle må der derfor også spørges til eventuelle udsving i efterspørgslen på arbejdskraft hen over året som følge af sukkerdyrkningens cyklus. I den forbindelse vil det være relevant at vide, hvad den internationale litteratur siger om forholdet mellem sæson og priser på interne slavemarkeder.

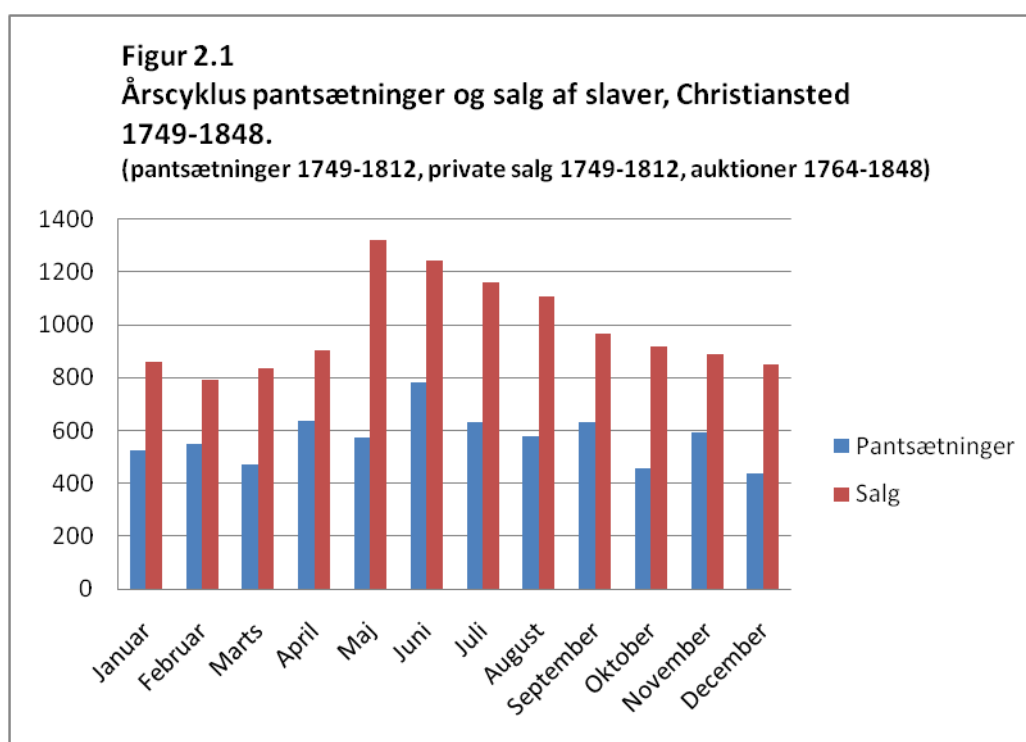
Ifølge økonomen Lawrence Kotlikoff kunne slavesælgere i New Orleans forvente 11 procent højere priser i januar end i september hvor priserne var lavest. Dette skyldtes, hvad han betegnede som "seasonally shifting demand curves". Månederne med de højeste priser var i øvrigt også månederne med de fleste salg. Om de

¹¹⁰ Wilcke 1929, p. 439.

¹¹¹ Richard S. Dunn: *Sugar and slaves: the rise of the planter class in the English West Indies, 1624-1713*. University of North Carolina Press 1972, p. 191.

professionelle slavehandlere i den amerikanske handel anfører Walter Johnson, at de ventede med at markedsføre slaverne til efter høsten var i hus, for da havde køberne flere penge.¹¹² Høstsæsonen betød altså både stor efterspørgsel, mens den stod på, og likviditet hos planterne, når den var overstået.

Hvordan afspejledes dette forhold i det interne cruzianske slavemarked? Med henblik på at besvare spørgsmålet om sammenhængen mellem det interne slavemarked og kredityklusen 1. oktober-1.maj er der på grundlag af daterede salgsdokumenter på i alt 11.847 slaver (auktioner og private salg) samt daterede panteobligationer på i alt 6.865 pantsatte slaver foretaget en undersøgelse af disse begivenheders fordeling på årets måneder.¹¹³ For hver af kategorierne auktion, privat salg og pantsætning er det undersøgt i hvilke måneder begivenhederne fandt sted. Ligeledes er gennemsnitspriserne på slaver i de enkelte måneder undersøgt. Grundlaget for priserne er 5.156 daterede auktionssalg.¹¹⁴

Figur 2.1: Baseret på Tabel A.9 (Appendix A).

¹¹² Lawrence J. Kotlikoff: "The Structure of Slave Prices in New Orleans, 1804-1862", *Economic Inquiry* 17 (1979), p. 503; Johnson 1999, p. 49; Også på Mauritius steg slavepriserne på det interne marked i høstsæsonen, med 11-18 procent: Shirley Chenny, Pascal St-Amour & Désiré Vencatachellum: "Slave Prices from Succession and Bankruptcy Sales in Mauritius, 1825-1827", *Explorations in Economic History* 40, 4 (2003), p. 436f.

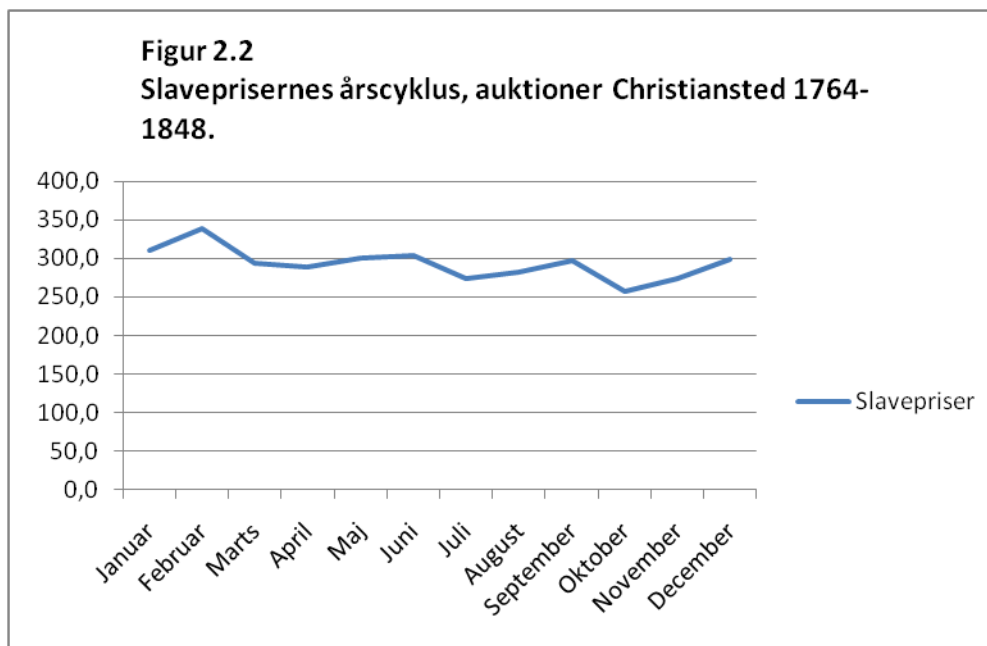
¹¹³ Der er tale om salg fra auktionsprotokollerne 1764-1848 samt private salg 1749-1812.

¹¹⁴ Det antages at den årlige cyklus for priser og størrelsen af udbuddet ikke hænger sammen med en skiftende beskæftigelsesmæssig profil blandt slaverne henover året.

Resultatet af undersøgelsen er særdeles interessant, idet det fremgår, at oktober, hvor der antageligt var en ringe likviditet blandt cruzianere, var den måned med de absolut laveste priser. Fra priserne i oktober var der hele 6 procent op til november, der havde det næstlaveste prisniveau, og hele 24 procent op til februar, der havde det højeste prisniveau. Da oktober samtidig var en næsten gennemsnitlig måned, hvad den interne slavehandels omfang angår, er det en indikation af, at en del slaveejere havde så ringe likviditet i oktober måned, at nogle var nødt til at realisere værdien af deres slaver på mindre gunstige vilkår. Oktober lå samtidig i bunden hvad angår antallet af pantsætninger, hvilket antyder, at tilbøjeligheden til at give kredit i lokalsamfundet var lav på denne tid af året. Kredit var på denne årstid noget der blev efterspurgt, ikke noget man villigt gav.

Priserne på slaver var højest januar-februar, hvilket nok afspejler en stigende efterspørgsel ved sukkerhøstens begyndelse. Dette svarer til hvad Kotlikoff har fundet for New Orleans' vedkommende. Derimod var høstmånederne ikke de måneder med den største omsætning på slavemarkedet, idet maj, hvor høsten sluttede, var den måned hvor flest slaver blev solgt. Fra februar til maj steg udbuddet af slaver med 52 procent, mens prisen kun faldt 11 procent. Dette må betyde, at der var en efterspørgsel på slaver, og at de mange slaver ikke, eller kun i ringe grad, blev udbudt for at finansiere ejernes afbetaling på vekslerne. Det er endvidere tænkeligt, at nogle slaveejere på baggrund af høsten har revurderet deres behov for arbejdskraft og disponeret herefter.

Det forhold at priserne var lavest i oktober samtidig med, at antallet af handlede slaver var gennemsnitligt, betyder sammenholdt med en gennemsnitlig prisforskel mellem oktober og februar på 81 rdl., at det var muligt for personer med adgang til kontanter at købe slaver billigt i oktober for at sælge dem igen i februar. Der kan gives eksempler på denne praksis.

Figur 2.2: Baseret på Tabel A.9 (Appendix A).

Blandt dem der formåede at navigere på slavemarkedet til egen vinding var plantageforvalteren¹¹⁵ Alexander Leidersdorff. I midten af september 1811 købte han ved et privat salg Francis for 275 rdl. som han lagde kontant. Et halvt år senere afhændede han Francis for hele 500 rdl. Han tjente altså en profit på hele 80 procent.¹¹⁶ Leidersdorff var ingen professionel slavehandler, men han formåede at udnytte slavemarkedet til egen vinding. Dette indtryk forstærkes af, at Leidersdorff næstkommende juli (måneden med de tredjelaveste priser) købte en slavefamilie bestående af en mor med to børn for et beløb kun lidt over Francis' salgspris (505 rdl.). Dette skete ved en auktion, som Peter Frere Brotherson afholdt nogle uger før han gik fallit.¹¹⁷

Ligesom Leidersdorff havde også Claus Fredsted et dynamisk forhold til slaveejerskab og forståelse for slavemarkedet. I december 1798 solgte Fredsted ved et privat salg kvinden Fiba for 250 rdl., hvilket var 50 rdl. mere end han selv havde givet tre måneder tidligere, da han havde købt hende fra Johann Friderich Kamp. Kamp led ved den lejlighed et tab, idet han mistede 100 af de 300 rdl., som han i 1797 havde givet for Fiba.¹¹⁸ Dette giver anledning til at stille spørgsmålet, om hvorfor Kamp solgte

¹¹⁵ Holsoe: Leidersdorff.

¹¹⁶ RA.VILA.CB.PP. 1809-12. (38.26.30), p. 333, 425.

¹¹⁷ SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1811-12. (38.37.34), p. 428; RA.VILA.CB. Alfabetiske registre til kopiskiftebreve 1800-1855. (38.51.2), p. 4.

¹¹⁸ RA.VILA.CB.PP. 1797-1800. (38.26.23), p. 98, 225, 250.

slaven, når han tydeligvis tabte penge på handlen? Der var jo ikke tale om salg ved auktion, endsigse tvungen auktion, men om et salg ved privat forhandling.

Omstændighederne tyder på, at Kamp fik et tilbud han ikke kunne afslå. Sagen var den, at Kamp ni måneder tidligere i december 1797 havde købt Fiba fra proviantforvalter Müller. Som betaling havde han lagt den første tredjedel af købssummen kontant og resten i en panteobligation, hvorved Müller fik førsteprioritets panteret i Fiba. Med andre ord kunne Müller kræve udlæg i slaven, såfremt Kamp ikke betalte det resterende beløb plus 6 procent i rente. Flere begivenheder peger på, at Kamp ikke var i stand til at indfri Müllers obligation og derfor måtte afhænde slaven. For det første tabte han i begyndelsen af 1799 to retssager til kreditorer¹¹⁹, hvilket tyder på at det forud for dette har knebet med likviditet. For det andet var han så sent som o. 1796-97 gået fallit¹²⁰, så truslen om udpantning eller endnu en fallit stod vel ekstra stærkt for Kamp. Dette kunne forklare, hvorfor han solgte Fiba til den for ham tilsyneladende så ufordelagtige pris. Han forsøgte at begrænse kreditorernes greb om sig ved at sælge privat til den under omstændighederne bedste pris han kunne forhandle sig frem til. Køberen fandt han i sin kollega Claus Fredsted, der ligesom Kamp var stævningsmand for bytingsretten i Christiansted.¹²¹ Kamps situation var en mulighed for Fredsted til at gøre et godt køb, og det er ikke utænkeligt, at han har anvendt insider-viden til at presse prisen over for Kamp.¹²²

Tilfældet Johann Friderich Kamp viser, at det undertiden kunne være småt med frivilligheden i de private salg, ikke bare for slaven men også for ejeren. Det viser dog også, at stillet over for kreditorernes krav foretrak Kamp at afhænde slaver ved private forhandlinger frem for ved offentlig auktion. Dette valg hang utvivlsomt sammen med, at private salg ofte medførte en højere pris end salg ved auktion.¹²³ Måske har det også spillet ind, at han ville undgå de konnotationer til fallit, der kunne være ved at sælge ved offentlig auktion.

¹¹⁹ RA.VILA.CB.PPreg. 1797-1800. (38.27.3), p. 56f.

¹²⁰ RA.VILA.CB.PPreg. 1793-97 (38.27.3), p. 61.

¹²¹ Kirkebogen 1797-1822, p. 10-11.

¹²² Hvilket tilsyneladende ikke var uhørt også i familiesammenhænge: Johnson 1999, p. 159.

¹²³ Denne generelle prisforskel er ikke undersøgt for St. Croix' vedkommende (se kapitel 1, der kun undersøger auktionspriser). Den amerikanske litteratur giver dog indikationer herpå. Historikeren Thomas D. Russell fandt i en upubliceret PhD-afhandling, at priserne ved tvungne salg var 3,8-8,4 procent lavere end ved de øvrige salg. Dette må reflektere auktionsmekanismens generelle prisdannelse: Deyle 2005, 170.

Delkonklusion

En undersøgelse af slavesalg og pantsætninger af slaver i året 1810 viser, at 40 procent af slavekøbene blev finansieret ved kredit. Heraf involverede de fleste kreditrelationer (90 procent) ikke andre end køber og sælger. At flertallet af køberne tilsyneladende betalte kontant, synes at bekræfte tidligere fremsatte antagelser om at adgang til kontanter var en fordel på det interne slavemarked efter 1815.

Halvdelen af pantsætningerne af slaver i 1810 skete i forbindelse med køb af slaver, mens den anden halvdel skete for at yde sikkerhed til kreditorer i andre sammenhænge. Den langsigtede udviklingen for antallet af pantsætninger af slaver, tyder på at slaver efter 1810'erne blev et stadigt ringere aktiv på kreditmarkedet. Dette er dog endnu omgivet med usikkerhed, idet der endnu ikke foreligger data om pantsætninger i tiden 1813-32. Skulle vurderingen imidlertid vise sig at holde stik, hænger udviklingen utvivlsomt sammen med det fald i slavepriserne, der fulgte efter 1820.

Der var store svingninger i slavepriserne på det interne marked henover året, sådan at der gennemsnitligt var hele 24 procent forskel på priserne i oktober og februar. De lave priser i oktober kombineret med et gennemsnitligt udbud af slaver kan tolkes som tegn på, at nogle cruzianske slaveejere frasolgte slaver pga. manglende likviditet. Oktober var netop den måned, hvor mange cruzianske slaveejere udstedte de såkaldte 1. maj-veksler til betaling førstkommande maj. Dermed kan det konkluderes, at kreditmarkedet havde effekt på slavemarkedet. Hvad angår handlens store omfang i maj, tyder kombinationen af priser i den høje ende samt et lavt antal pantsætninger, på at handlen var efterspørgselsdrevet og at der var stor likviditet. Prisforskellene henover året gav mulighed for spekulation i slaver, hvilken blev påvist gennem cases. Om der fandtes egentlig professionelle slavehandlere vil blive undersøgt i det følgende kapitel, der begynder med at se på de frie indbyggers deltagelse i slavemarkedet.

Kapitel 3. Frie indbyggers deltagelse i den interne slavehandel 1764-1848

Indledning

I de to foregående kapitler blev den interne slavehandel behandlet som et marked ud fra (neo)klassiske antagelser om økonomisk handling. Dermed blev det interne slavemarked først og fremmest fremstillet som et marked, på hvilket egennyttige slaveejere foretog beslutninger om at købe og sælge på baggrund af økonomiske beregninger. Disse beslutninger og beregninger blev set i kontekst af såvel globale forandringer inden for sukkerproduktionen og den transatlantiske slavehandel som mere lokale politiske begivenheder og cyklusser i den koloniale økonomi.

I dette kapitel udskiftes den handlede slavebundne arbejdskraft som analyseobjekt med slavemarkedets købere og sælgere. Perspektivet bliver mere socialhistorisk og institutionelt økonomisk, idet der spørges til de frie indbyggers deltagelse på markedet samt til mønstrene for denne deltagelse. Formålet med kapitlet er at undersøge, hvor udbredt det var for de frie indbyggere at købe og sælge slaver på det interne marked, hvordan deres langsigtede tilknytning var til dette marked, samt om der fandtes centrale aktører eller professionelle slavehandlere på det interne slavemarked. Perspektivet bliver således mere lokalt, idet slaveejerne ikke længere optræder implicit i analysen som entreprenører, der foretager rationelle valg i en globalt integreret plantageøkonomi, men i stedet inddrages som konkrete aktører i et lokalt slavesamfund. Hvad metode angår, bevæger kapitlet sig fra kvantitative analyser af serier baseret på store datamængder over kvantitativ analyse af samples til netværksanalyse baseret på samples.

Spørgsmålet om de frie indbyggers deltagelse i den interne slavehandel kan brydes ned til følgende spørgsmål: 1) Hvor mange frie indbyggere var aktive på slavemarkedet som købere og sælgere hvert år? 2) Hvordan virkede det interne slavemarked i forhold til at udbrede eller koncentrere slaveejerskab, og hvor mange slaver indgik typisk i transaktionerne? 3) Hvordan var de frie indbyggers langsigtede tilknytning til slavemarkedet: Var slavekøb og -salg en engangsbegivenhed eller en tilbagevendende begivenhed i slaveejernes liv? 4) Var der på det interne slavemarked centrale aktører eller professionelle slavehandlere? Svarene på disse spørgsmål har implikationer for,

hvordan betydningen af den interne slavehandel for de frie indbyggere skal forstås, mens i hvert fald det andet spørgsmål også har implikationer for vurderingen af slavemarkedets konsekvenser for slaverne. Det første spørgsmål besvares ved simpelthen at tælle hvor mange forskellige aktører, der var på slavemarkedet i hvert enkelt år i perioderne 1764-1812 og 1833-44, som er årene hvorfra der haves data fra både auktioner og private salg.¹²⁴ Det andet spørgsmål besvares dels ved at se på forholdet mellem antallet af købere og antallet af sælgere, og dels ved at se på hvor mange slaver, der indgik i hver køber-sælger-relation i udvalgte år fra perioden 1764-1834. Det tredje spørgsmål besvares ved at foretage en såkaldt 'persistensanalyse', dvs. en analyse af hvor vedholdende de frie indbyggere var i deres tilknytning til slavemarkedet set over en årrække. Der er foretaget en analyse af købernes tilknytning 1764-1812 og en analyse af sælgernes tilknytning 1802-12.¹²⁵ Det fjerde spørgsmål besvares ved at anvende metoder fra den formelle netværksanalyse til at undersøge transaktionerne på det interne slavemarked i tre udvalgte år: 1790, 1810 og 1834. Gennem visualisering af det interne slavemarkeds transaktioner vil det blive tydeligt, om nogle aktører var mere centrale end andre. Foruden de enkelte aktørers positioner i forhold til hinanden vil også deres dispositioner blive synlige: Hvem var købere, hvem var sælgere og hvem var begge dele? Forekomster af aktører der både køber og sælger bliver afsat for undersøgelse af spørgsmålet om professionalisme. For alle analyser gælder det, at kildegrundlaget som i kapitel 1 og 2 er data fra auktions- og panteprotokollerne fra Christiansted.

Antallet af aktører på slavemarkedet

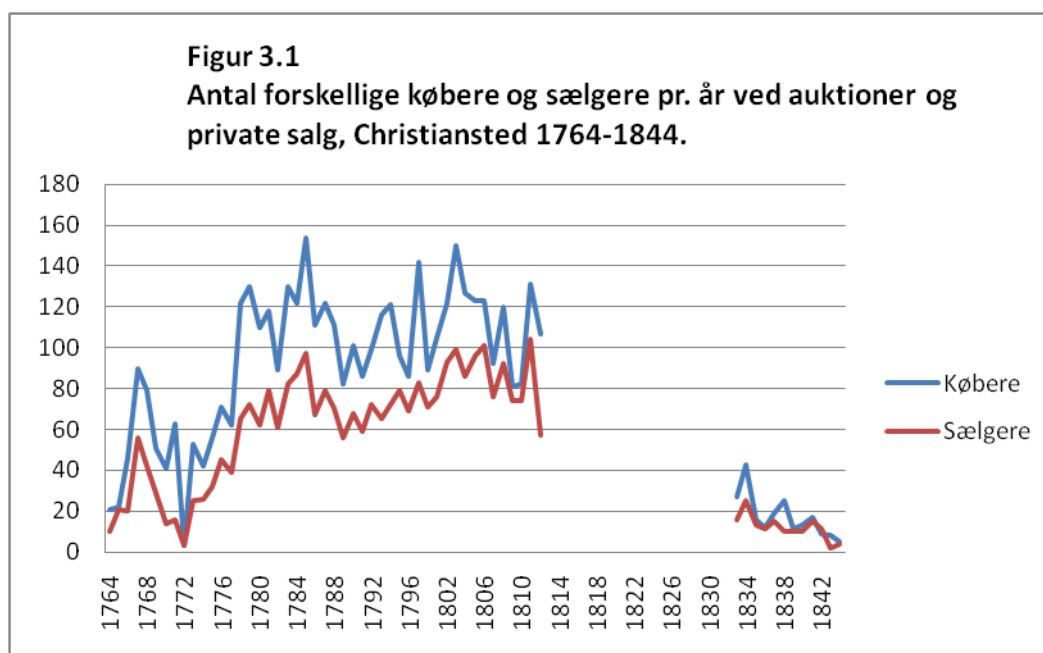
I den internationale litteratur findes der talrige kvantitative analyser af slaverne handlet i intern slavehandel. Det samme er ikke tilfældet for slaveejernes vedkommende. Der er således tale om ny viden om frie indbyggere i et caribisk slavesamfund, når der svares på spørgsmålet: Hvor mange forskellige individer var hvert år aktive som købere eller

¹²⁴ Forud for optællingen af hhv. købere og sælgere er foretaget en standardisering og identificering af aktørernes navne. Denne proces har dog efterladt en række navneforekomster, der ikke lader sig reducere. Der er typisk tale om efter-navne/slægtsnavne uden fornavn, der således ikke kan identificeres entydigt som en ud af flere samtidigt levende personer. Under optællingen af aktører er disse tilbageværende navne behandlet ud fra det princip, at forekomsten af fx 'Beverhoudt' er talt med, såfremt der ikke er fundet andre Beverhoudt'er samme år, mens det er udeladt når der samme år er fundet en Johannes van Beverhoudt, hvor en identifikation ikke kan udelukkes. Derved undgås at der angives for høje tal for antallet af aktører.

¹²⁵ Når analysen af sælgerne kun omfatter årene 1802-12 skyldes det, at købernes vedholdenhed i udgangspunktet var hovedanliggendet.

sælgere på St. Croix' interne marked for slaver? Det korte svar på dette spørgsmål lyder, at ganske mange frie indbyggere i perioden 1764-1812 var medvirkende til slavesalg, mens der var tale om ganske få i slaveriets sidste halvandet årti.

I årene 1764-77 var der i gennemsnit 50 forskellige købere og 27 sælgere. I perioden 1778-1812, hvor den interne slavehandel også havde det største omfang, finder man i gennemsnit 112 forskellige købere og 77 forskellige sælgere. I de sidste femten år af slaveriet var deltagelse på det interne marked nærmest ikke-eksisterende, idet kun omkring 15 købere og 10 sælgere var involveret hvert år (Figur 3.1 og Tabel A.10). Da købere og sælgere er optalt separat, må der dog tages højde for et vist overlap mellem de to grupper. En tilfældig stikprøve i form af aktørerne fra året 1810 viser, at 12 aktører både købte og solgte. Hvis denne stikprøve er repræsentativ, må antallet af købere og sælgere sammenlagt nedjusteres med ca. 8 procent. Dette har dog ikke indflydelse på det store billede.

Figur 3.1: Baseret på Tabel A.10 (Appendix A).

I den periode, hvor den interne slavehandel nåede sit maksimale niveau med hensyn til omfang og priser, dvs. ca. 1780-1820, var der tale om en høj grad af deltagelse i den interne slavehandel fra de frie indbyggers side. Ud af en fri befolkning på 3-4.000

personer¹²⁶ var 5-6 procent i denne periode hvert år involveret i intern slavehandel som enten købere eller sælgere. Denne andel er vel at mærke ud af samtlige frie indbyggere, børn som voksne, rige som fattige og hvide som frikulørte. Da der ikke foreligger eksakte oplysninger om antallet af myndige eller familieoverhoveder, der synes at være en mere relevant målestok, må der foretages et skøn. Under antagelse af at der ud af den samlede frie befolkning var ca. 1.000-1.500 personer, som var myndige og måske familieoverhoveder, kan det skønnes, at omkring 15 procent af disse hvert år var involveret i handel på det interne slavemarked. Flertallet af disse optrådte som købere. Da det må antages, at det blandt frikulørte fortrinsvis var et øvre lag som var involveret i slavemarkedet, var der uden tvivl tale om en større involvering blandt de hvide indbyggere¹²⁷ end de ovenstående procentsatser lader antyde. Frikulørtes involvering i slavemarkedet var dog antageligt stigende efter år 1800, hvor antallet af købere og sælgere viste en svagt stigende tendens. Særligt efter århundredeskiftet optrådte mange frikulørte som købere og sælgere på det interne marked. Nogle som Bastian Francis, Apollo Miller og Polly Durant var meget aktive, mens andre kun havde perifer berøring med slavemarkedet. De frikulørte indbyggers integration i St. Croix' interne slavemarked stemmer overens med den iagttagelse Neville Hall har gjort, at næsten to tredjedele af slaverne i de dansk-vestindiske byer i begyndelsen af 1800-tallet var ejet af frikulørte.¹²⁸

Det interne markeds effekt: Udbredelse eller koncentration af slaveejerskab?

På baggrund af tallene for købere og sælgere på det interne marked kan det udledes, at det interne slavemarkeds effekt på udbredelsen af slaveejerskab i den frie befolkning generelt var at sprede slaveejerskab. Som det fremgår af Figur 3.1, oversteg antallet af købere generelt antallet af sælgere.

For årene 1764-1812 og 1833-44 samlet set gælder, at der var omkring 1,5 købere pr. sælger. Ikke overraskende var auktionsmarkedet med dets mange fallit- og dødsboer præget af det største antal købere pr. sælger, idet der var ca. 2 købere pr. sælger.¹²⁹

¹²⁶ Ifølge Neville Hall var der i 1797 og 1815 hhv. 3.387 og 4.320 frie indbyggere på St. Croix: Hall 1992, p. 180 (Table 10.1).

¹²⁷ Ifølge Neville Hall udgjorde de hvide indbyggere i 1797 2.223 personer, mens de i 1815 talte 1.840 personer. Andelen af hvide personer i den frie befolkning faldt altså fra 65 til 43 procent: Hall 1992, p. 180 (Table 10.1).

¹²⁸ Hall 1992, p. 143.

¹²⁹ Baseret på auktionerne 1814-32.

Forklaringen er naturligvis, at der ved auktionerne blev udbudt større grupper af slaver tilhørende samme ejer.

For de frie indbyggere betød den generelle spredende effekt, at det interne slavemarked for mange udgjorde en mulighed for at blive slaveejer eller forøge et slavehold. For de handlede slaver betød den spredende effekt, at de blev solgt bort fra de slaver de var vant til at omgås i det daglige. Disse konklusioner bekræftes af den følgende undersøgelse af, hvor mange slaver der typisk blev handlet ad gangen.

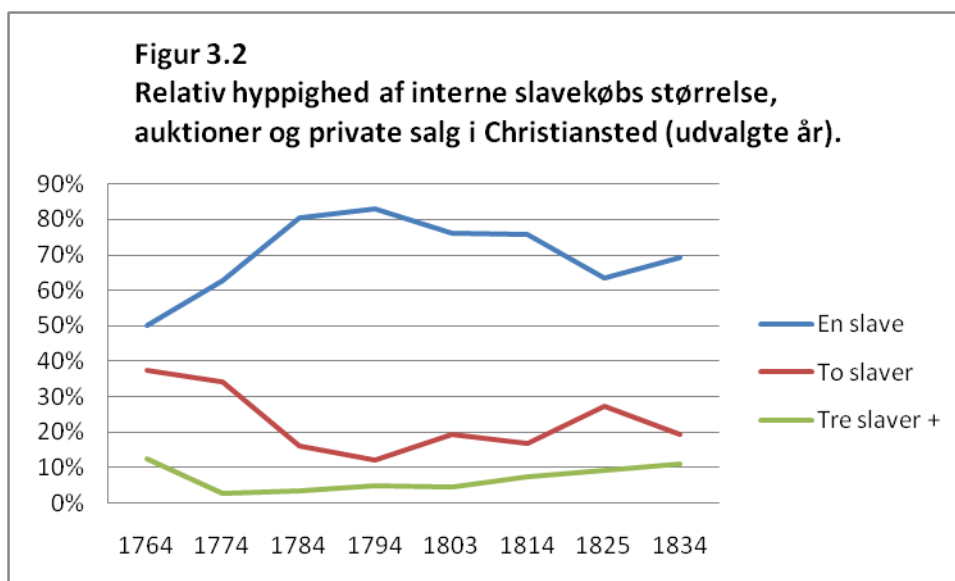
Antallet af handlede slaver pr. transaktion

Den høje grad af involvering i slavemarkedet kunne tyde på, at der almindeligvis ikke blev handlet ret mange slaver per transaktion. Hyppigst forekommende var da også transaktioner, der blot omfattede en enkelt slave. Det viser en undersøgelse af slavesalgene i årene 1764, 1774, 1784, 1794, 1803, 1814/10¹³⁰, 1825 og 1834 (Tabel A.11). Blandt alle disse salg omfattede to tredjedele blot en enkelt slave, mens lidt under hver femte salg omfattede to slaver. Kun omkring hver syvende transaktion omfattede tre slaver eller mere.¹³¹ Der var altså generelt tale om mindre omfattende køb, idet det typiske slavekøb blot involverede en enkelt slave.

Den udvikling der beskrives over de valgte nedslagspunkter fra perioden 1764-1834 viser, at den relative hyppighed for køb af en enkelt slave steg fra 50 procent i 1764 til hele 80 procent 1784-94, hvorefter den faldt til 76 procent 1803-14 og 65 procent i 1825. Heraf følger, at den relative hyppighed for transaktioner omfattende to eller flere slaver steg fra 17 procent i 1794 til 25 procent i 1814 og 36 procent i 1825 (Tabel A.12).

¹³⁰ Auktioner 1814 suppleret med private salg fra 1810 i mangel af data om private salg 1814.

¹³¹ Alle salg, både auktioner og private salg, er undersøgt i syv udvalgte år (1764, 1774, 1784, 1794, 1803, 1810 og 1834).

Figur 3.2: Baseret på Tabel A.12 (Appendix A).

Udviklingen i den relative hyppighed for størrelsen af slavekøb 1780-1800 kan læses dels som tegn på konkurrence mellem køberne og dels som tegn på, at slaveejere under indtryk af denne periodes høje priser var villige til at frasælge en enkelt slave, også selv om denne slave måtte have familie ejet af samme herre. Udviklingen efter 1803 kunne ses som udtryk for, at slaveejerne fik en stigende respekt over for slavernes indbyrdes relationer. Det er muligt, at der, også af egeninteresse, har været en stigende opmærksomhed på slavernes familie, men denne respekt har været afstemt med markedets efterspørgsel. Endeligt er det en mulig forklaring, at kreoliseringen af slavebefolkningen med alt hvad det indebærer af et forøget antal familierelationer og netværk, gjorde at der var flere synlige relationer at tage hensyn til for slaveejerne end under den transatlantiske handels fortsatte indførsel af afrikanere.

Det lave antal handlede slaver pr. transaktion antyder, at de frie indbyggere med mellemrum var aktive på slavemarkedet; man købte en enkelt slave ad gangen i det tempo man havde behov og mulighed for. Om dette var tilfældet vil nu blive undersøgt.

Aktørernes vedholdenhed

Mange frie indbyggere tog del i den interne slavehandel, men var der tale om de samme aktører år efter år? Dette vil blive forsøgt afklaret gennem en såkaldt 'persistensanalyse', der er inspireret af økonomen David W. Galensons analyse af slavekøbernes vedholdenhed på de jamaicanske og barbadiske markeder for afrikanske slaver 1670-1700. Målet for vedholdenheden er, hvor mange aktører der kan genfindes på slavemarkedet året efter deres første køb, to år efter det første køb etc. I modsætning til Galenson, der anvender analysen til at belyse slaveejerklassens demografi og navnlig hvor længe plantere opholdt sig i kolonierne, er interessen her alene samlet om hvad analysen siger om tilknytningen til markedet.¹³²

Den af Galenson inspirerede analysemodel er anvendt på køberne 1764-1812 og sælgerne 1802-12.¹³³ I praksis er analysen foregået ved først at registrere hver enkelt individs samlede aktivitet som enten køber eller sælger over alle de valgte år. Denne omfattende mængde information er herefter reduceret til en tabel, hvor rækkerne (hhv. 1764-1811 og 1802-11) betegner det første år aktørerne findes at være aktive som købere eller sælgere. Kolonnerne (N = 1, 2, 3 ...) beskriver hvor stor en andel af de aktører der træffes første gang et givent år også er at finde i årene efter (se Appendix B). For eksempel optræder landmåler Friderich Christian von Meley første gang som køber på det interne slavemarked i 1783. Herefter er han hyppigt at finde blandt køberne. Såvel i årene 1785-87, 1789-90, 1794, 1796-97 som 1802-04 købte han slaver, hvilket kvalificerer til at betegne slavekøb som en tilbagevendende begivenhed for Meley. Da 1783 er det første år vi har kendskab til ham på det interne marked, registreres hans aktivitet i rækken '1783' i tabellen B.1. Hans aktivitet i årene 1785-1804 registreres derpå i kolonnerne N = 2, 3, 4, ... 21, der jo betegner tidsforløbet set fra det første køb. Denne fremgangsmåde er anvendt på samtlige købere 1764-1812, i det omfang det har været muligt entydigt at identificere dem. Herefter er det beregnet hvor stor en andel af de der købte første gang i 1764, 1765 etc., der også var at finde i hvert af de efterfølgende tredive år. Resultatet af dette ses i tabel B.1 og resultatet af en lignende beregning for sælgerne 1802-12 i tabel B.2 (begge i Appendix B).

Køberes tilknytning til det interne slavemarked 1764-1812

¹³² David W. Galenson: *Traders, planters, and slaves, market behavior in early English America*. Cambridge: Cambridge University Press 1986.

¹³³ Data fra auktions- og panteprotokoller.

Det kan af persistensanalysen (tabel B.1) udledes, at størstedelen af førstegangskøberne på det interne marked umiddelbart fik opfyldt deres behov for slaver ved det første køb. En del fortsatte dog med at købe slaver i årene fremover. Omkring 12 procent af 'førstegangskøberne' købte også slaver året efter deres første køb. Perioden op til afskaffelsen af den transatlantiske slavehandel udgør dog en undtagelse fra denne tendens. Her var kun 5 procent af førstegangskøberne at finde igen året efter. Dette er markant lavere end tidligere, selv når der tages højde for det noget lavere omfang af den interne handel i disse år. Dette forhold kan derfor tolkes derhen, at flere frie indbyggere der ellers var marginale i forhold til slaveejerskab og slavemarkedet i disse år fik mulighed for at købe slaver på det interne marked, måske som følge af den forøgede import af afrikanske slaver. Bevæger man sig længere væk fra det første køb, ser man at omkring 5-8 procent var at finde blandt køberne igen 2 til 7 år efter deres første køb. I intervallet 8-30 år efter det første køb er det kun mellem 2 og 4 procent, der stadig er at finde som købere. Disse tal må imidlertid antages at være for lave, idet der i grundlaget for analysen er udeladt en del købere, der ikke har kunnet identificeres entydigt, typisk fordi der kun er angivet et efternavn.

At der fra omkring år 1800 blev plads til flere nye aktører på det interne slavemarked bekræftes også af tal for, hvor mange nye og rekurrente aktører der købte slaver (Tabel A.13). Disse tal er blevet til på baggrund af persistensanalysen. Mens der blandt køberne i årene 1775-99 som helhed var ca. 50 procent nye købere, var den tilsvarende andel efter 1800 hele 75 procent. Dette synes at forstærke argumentet om, at mere perifere grupper som frikulørte i højere grad blev inddraget i det interne marked fra kort før 1800. Det kan dermed tolkes som udtryk for en større udbredelse af slaveejerskab i den frie befolkning.

Sælgernes tilknytning til det interne slavemarked 1801-12

På samme måde som køberne kan også sælgernes vedholdenhed på slavemarkedet måles. Analysen af sælgerne 1802-12, hvorfra dødsboer i denne sammenhæng er sorteret fra, viser at der var mange gengangere blandt sælgerne. Femten procent af dem der solgte i 1802 var således også at finde blandt sælgerne i 1803. For alle årene gælder, at ca. 30 procent af sælgerne havde solgt slaver i tidligere år. Det kunne antyde, at der var en gruppe mennesker der fik et udkomme af at sælge slaver. Som påvist i kapitel 2 var der gennem regelmæssige årlige prisudsving muligheder for at udnytte det interne

marked med henblik på kortsigtet profit. Men dette er langt fra det eneste mulige tolkningsspor. Andre mulige tolkninger er, at de hyppigste sælgere er at finde blandt de fattigste slaveejere, forstået sådan at deres slaveejerskab konstant er udfordret af en trængt privatøkonomi, så de regelmæssigt måtte sælge slaver for at få tingene til at hænge sammen, og møjsommeligt købe nye igen. Endelig kan det tænkes, at der er en gruppe mennesker, for hvem det er forbundet med social prestige at være mellemmand i slavesalg, og at det er af denne grund at de optræder år efter år. Hvilken af de to tolkninger, der er den mest velvalgte kan ikke afgøres på baggrund af persistensanalysen.

For at se nærmere på spørgsmålet om professionalisme og slavemarkedets organisation vil data om alle salg fra årene 1790, 1810 og 1834 blive anvendt i tre netværksanalyser. Formålet er at undersøge, hvor mange og hvilke markedsrelationer de enkelte aktører indgik i og dermed finde frem til eventuelle centrale eller professionelle aktører. De af netværksanalysens aktører der evt. findes at være centrale, eller som påkalder sig opmærksomhed ved både at købe og sælge samme år, bliver underkastet en nærmere granskning for at finde deres samlede aktiviteter på slavemarkedet.

Centrale eller professionelle aktører?

Der er mange varianter af netværksanalyse. I de fleste netværksanalyser er det intentionen at undersøge 'sociale bånd' mellem mennesker med henblik på at forklare noget andet. I sådanne tilfælde fungerer netværk som social *teori*. Det er ikke tilfældet her, hvor der i stedet er tale om netværk som *metode*, dvs. som metode til at begribe markedsmæssige relationer uden nødvendigvis at sige noget om relationer uden for markedet. Metodisk spænder feltet netværksanalyse også vidt: Fra simple tabeller med binær information af typen 'relation – ingen relation' til vægtede relationer og beregninger af disse med avancerede algoritmer. Spørgsmål om centralitet er således også noget der kan udtrykkes med tal. Jeg har dog valgt at præsentere resultaterne af netværksanalysen i en mere tilgængelig form, nemlig som en grafisk repræsentation. Ved at omsætte data om salg fra auktions- og panteprotokoller til information om relationer er der gennem netværkssoftware som Ucinet og Netdraw¹³⁴ fremstillet

¹³⁴ S.P. Borgatti, M.G. Everett & L.C. Freeman: *Ucinet for Windows: Software for Social Network Analysis*. Harvard, MA: Analytic Technologies 2002; S.P. Borgatti: *Netdraw: Network Visualization*. Harvard: Analytic Technologies, MA 2002.

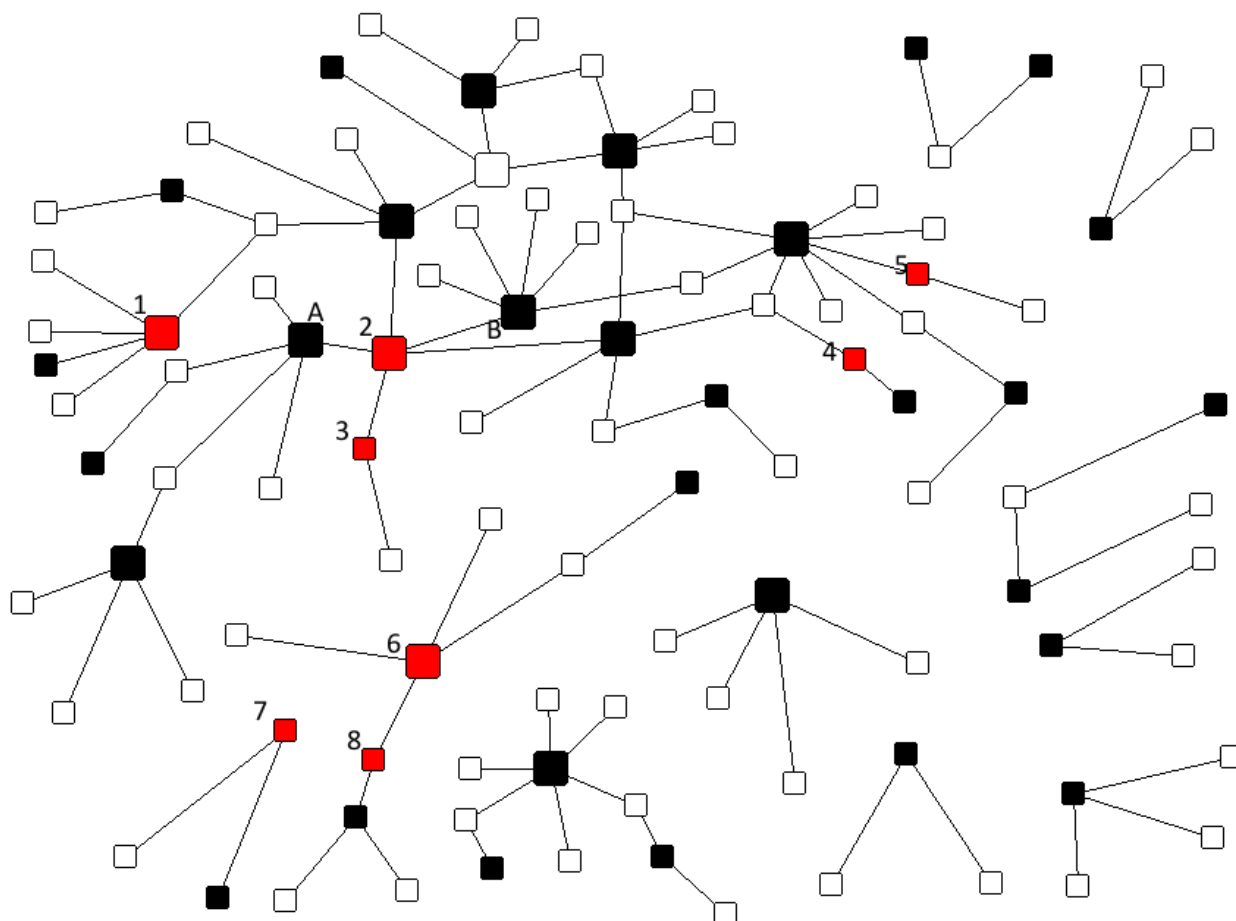
diagrammer over transaktioner på slavemarkedet i årene hhv. 1790, 1810 og 1834. Valget af en tidsmæssig afgrænsning synes at være mest hensigtsmæssig i forhold til undersøgelsens karakter. Ved at tage udgangspunkt i enkeltpersoners markedsrelationer på tværs af år kunne man lettere komme til at overdrive deres centralitet, fordi de jo netop er centrale i henseende til sig selv.

I diagrammerne (figurerne 3.3-5) over det interne marked 1790, 1810 og 1834 er aktørerne repræsenteret af punkter (eller i netværksanalysens sprog: noder). Nogle er større end andre for at tydeliggøre, at de har flere relationer end de fleste andre. Transaktionen/markedsrelationen repræsenteres af linjerne imellem punkterne. Disse linjer kan også siges at repræsentere slaverne. Farverne på aktørerne indikerer om de køber (hvid), sælger (sort), eller både køber og sælger (rød). De fleste aktører forbliver anonyme, idet kun de mest relevante er angivet ved navn. Det bør i øvrigt anføres, at der ingen information ligger i aktørernes placering i diagrammet. Den er arbitrær, kun relationerne betyder noget. Af hensyn til diagrammernes overskuelighed er en lang række aktører og relationer frasorteret som værende uden analytisk værdi. Det drejer sig om isolerede par af købere og sælgere. De hører dog også med til det samlede billede af det interne markeds struktur, hvorfor deres antal bør nævnes. For 1790 drejer det sig om 48 aktører (24 par af sælgere og købere, eller en tredjedel af aktørerne), for 1810 om 70 aktører (35 par, eller næsten halvdelen) og endeligt for 1834 om 22 aktører (11 par, eller godt en tredjedel).

Figur 3.3 Udvalgte markedsrelationer i den interne slavehandel, Christiansted 1790 (auktioner og private salg).

Forklaring: Kasserne repræsenterer aktører, linjerne imellem dem repræsenterer et salg. Punkternes farve markerer om aktøren kun køber (hvid), kun sælger (sort) eller både køber og sælger dette år (rød).

I 1790 blev 212 slaver handlet internt i Christiansted (tabel A.3). Der var i alt 68 sælgere og 101 købere (tabel A.10).

Sælgere:

- A. Angus Campbells dødsbo
- B. Hugh Knox' dødsbo

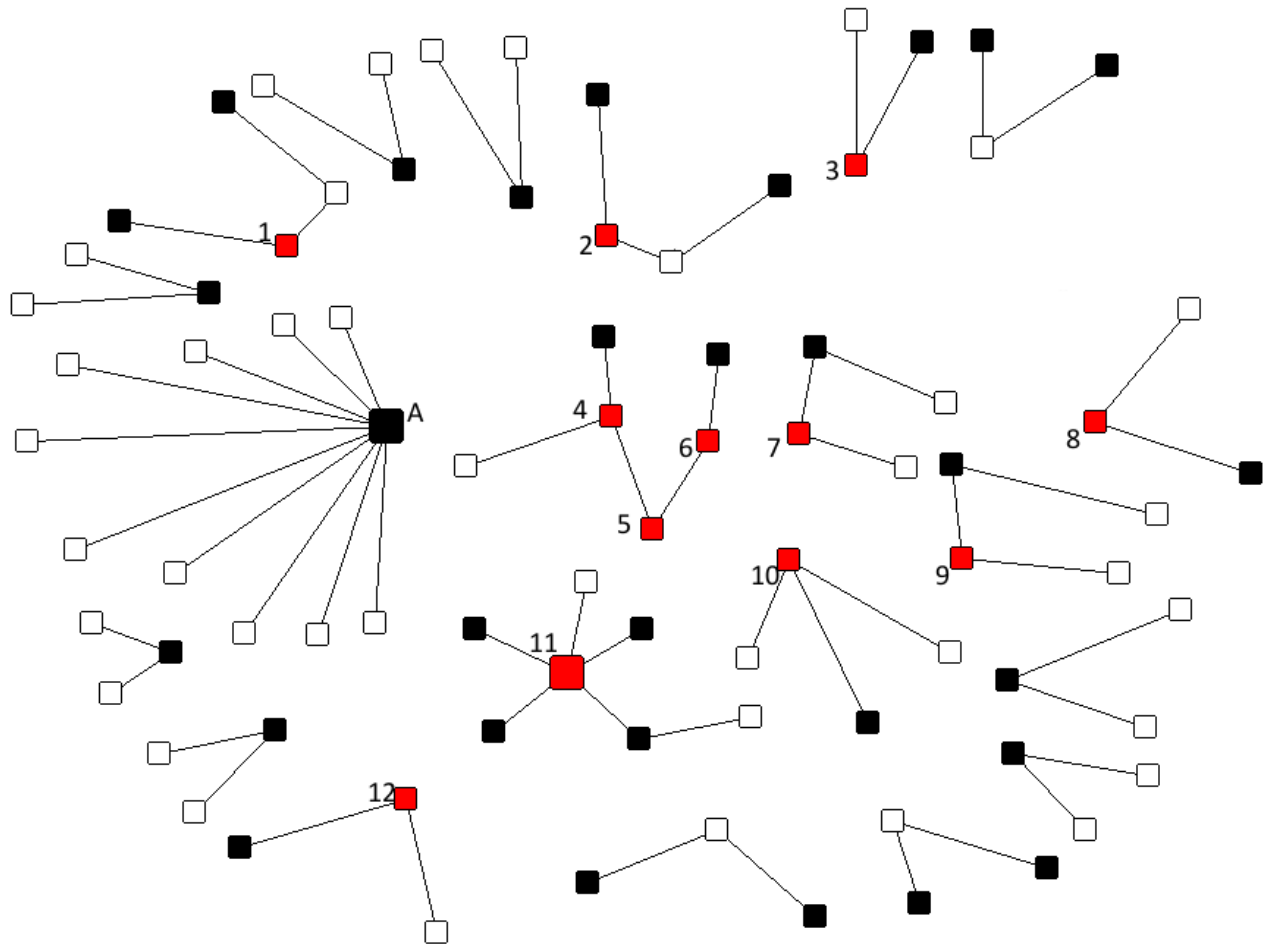
Aktører der både køber og sælger:

1. Carl Johan Wickstrand	(køber eller sælger i alt 26 slaver 1779-97).
2. James Lassen	(køber eller sælger i alt 81 slaver 1785-1805).
3. Wilhelmina Hauschild	(køber eller sælger i alt 7 slaver 1786-95).
4. Enkefru Ellen Cathrine Fleck	(køber eller sælger i alt 5 slaver 1786-89).
5. Den hollandsk-reformerte kirke	(køber eller sælger i alt 4 slaver 1778-1807).
6. Pieter Heyliger Krause	(køber eller sælger i alt 10 slaver 1788-90).
7. Claus Schiønning	(køber eller sælger i alt 16 slaver 1785-99).
8. Joseph Hudson	(køber eller sælger i alt 26 slaver 1766-92).

Figur 3.4 Udvalgte markedsrelationer i den interne slavehandel, Christiansted 1810 (auktioner og private salg).

Forklaring: Kasserne repræsenterer aktører, linjerne imellem dem repræsenterer et salg. Punkternes farve markerer om aktøren kun køber (hvid), kun sælger (sort) eller både køber og sælger dette år (rød).

I 1810 blev 186 slaver handlet mellem 74 sælgere og 82 købere (tabellerne A.3 og A.10).

Sælgere:

A. Charles Woods dødsbo

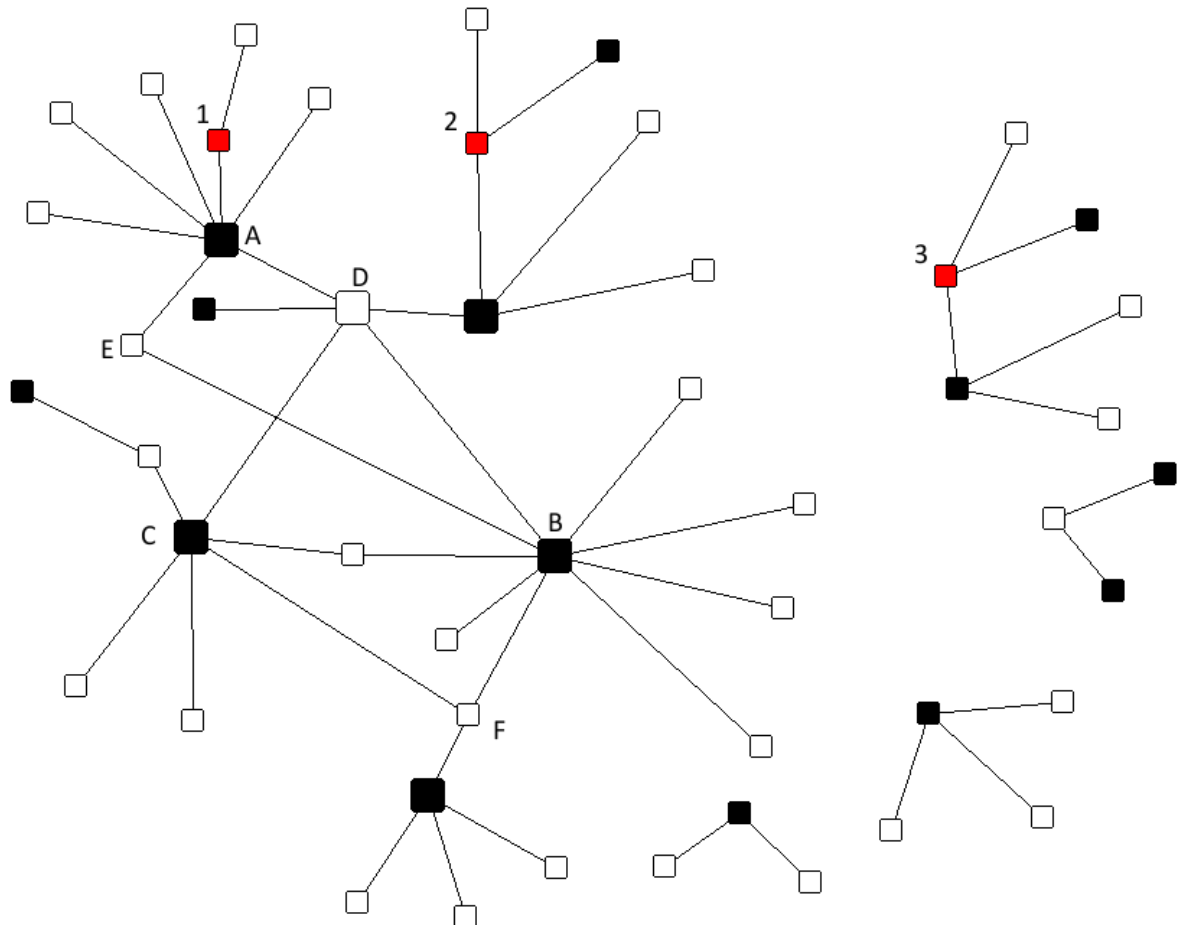
Aktører der både køber og sælger:

1. Peter C[ornelius?] de Windt	(køber eller sælger i alt 25 slaver 1792-1822).
2. Enkefru Catharina Hansen	(køber eller sælger i alt 4 slaver 1810).
3. U.C. Wedege	(køber eller sælger i alt 8 slaver 1809-12).
4. Josias Monsanto	(køber eller sælger i alt 4 slaver 1809-10).
5. Charles de Maussac	(køber eller sælger i alt 3 slaver 1808-11).
6. Margaret & James McKahan	(køber eller sælger i alt 8 slaver 1803-10).
7. Plantagen Fountain	(køber eller sælger i alt 2 slaver 1810).
8. Thomas Carty jr.	(køber eller sælger i alt 9 slaver 1810-11).
9. Simon J. Drewsen	(køber eller sælger i alt 24 slaver 1806-12).
10. William Lookey	(køber eller sælger i alt 5 slaver 1810).
11. Hans Jeger	(køber eller sælger i alt 25 slaver 1803-11).
12. James Dyer	(køber eller sælger i alt 18 slaver 1799-1813).

Figur 3.5 Udvalgte markedsrelationer i den interne slavehandel, Christiansted 1834 (auktioner og private salg).

Forklaring: Kasserne repræsenterer aktører, linjerne imellem dem repræsenterer et salg. Punkternes farve markerer om aktøren kun køber (hvid), kun sælger (sort) eller både køber og sælger dette år (rød).

I 1834 var 25 sælgere og 43 købere involveret i handlen med i alt 174 slaver (tabellerne A.3 og A.10).

Sælgere:

- A. Christopher Hansens dødsbo
- B. Thomas H. Hill (tvangsauktion)
- C. Sarah Graves

Købere:

- D. F.C. Billenstein.
- E. John Edwards.
- F. Carl Bithorn.

Aktører der både køber og sælger:

- 1. Carl A. Kierulff (køber eller sælger i alt 13 slaver 1828-34).
- 2. Robert Innis Grant (køber eller sælger i alt 12 slaver 1834).
- 3. Jacob George Führant (køber eller sælger 17 slaver 1827-40).

Hvad siger diagrammerne om slavemarkedet? Det fremgår, at der på slavemarkedet er en ringe tæthed i aktørernes relationer. Selv når der ses bort fra de mange isolerede par, virker slavemarkedet således decentralt. Der er ingen punkter som de andre aktører nødvendigvis må igennem, for at indgå i markedet. Der er altså ingen absolut centrale aktører, hverken i 1790, 1810 eller 1834. Særligt 1810 synes præget af aktører, der kun indgår i transaktioner med meget få af de andre aktører. Dette peger på fraværet af mellemænd, opsamlingssteder og 'slavedepoter' i den interne cruzianske slavehandel, i modsætning til USA, hvor transitrum og mellemhandlere spillede en stor rolle. Dette betyder også at de cruzianske slaver ikke befandt sig lang tid i den liminale fase mellem ejere. De blev handlet direkte fra den ene til den anden.

Det fremgår endvidere, at langt de fleste er enten købere eller sælgere. Der er flere markante sælgere med mange relationer end tilsvarende købere. Dette hænger naturligvis sammen med, at der blandt sælgerne var døds- og fallitboer med mange slaver der fandt næsten lige så mange aftagere. I 1790 er der tale om Angus Campbells dødsbo og den presbyterianske præst Hugh Knox' dødsbo. I 1810 er der tale om Charles Woods dødsbo. I 1834 er der Christopher Hansens dødsbo, der solgte tretten slaver ved auktion samt ikke mindst Thomas H. Hill, hvis 47 slaver blev solgt ved tvangsauktion.¹³⁵ Der var tale om private markslaver, som Hill havde anvendt på plantagerne Cotton Grove og Recovery Hill, der havde tilhørt ham indtil 1830'erne.¹³⁶ I 1834 kan der også identificeres folk med deciderede opkøbsstrategier. Det er folk som F.C. Billenstein, der køber fra både Thomas Hills tvangsauktion og Christopher Hansens dødsbo m.fl. Da der er tale om markslaver kan intentionen kun være at supplere en plantage med slaver. I forbindelse med disse store tvungne salg er det en interessant iagttagelse, at slaver købt ved auktioner fra dødsboer m.m. ikke synes at være blevet gjort til genstand for hurtigt videresalg af spekulative opkøbere.

Endelig er der en gruppe aktører som det er værd at undersøge nærmere, da de i kraft af både at købe og sælge påkalder sig opmærksomhed i forhold til spørgsmålet om professionalisme. Netop kortsigtede køb og salg af slaver var jo professionelle slavehandlers gesjæft. Disse aktører er i diagrammerne markeret med rødt. For langt de flestes vedkommende er der dog intet, der tyder på deltagelse i professionel slavehandel på det interne marked. Krydsreference af data fra auktions- og

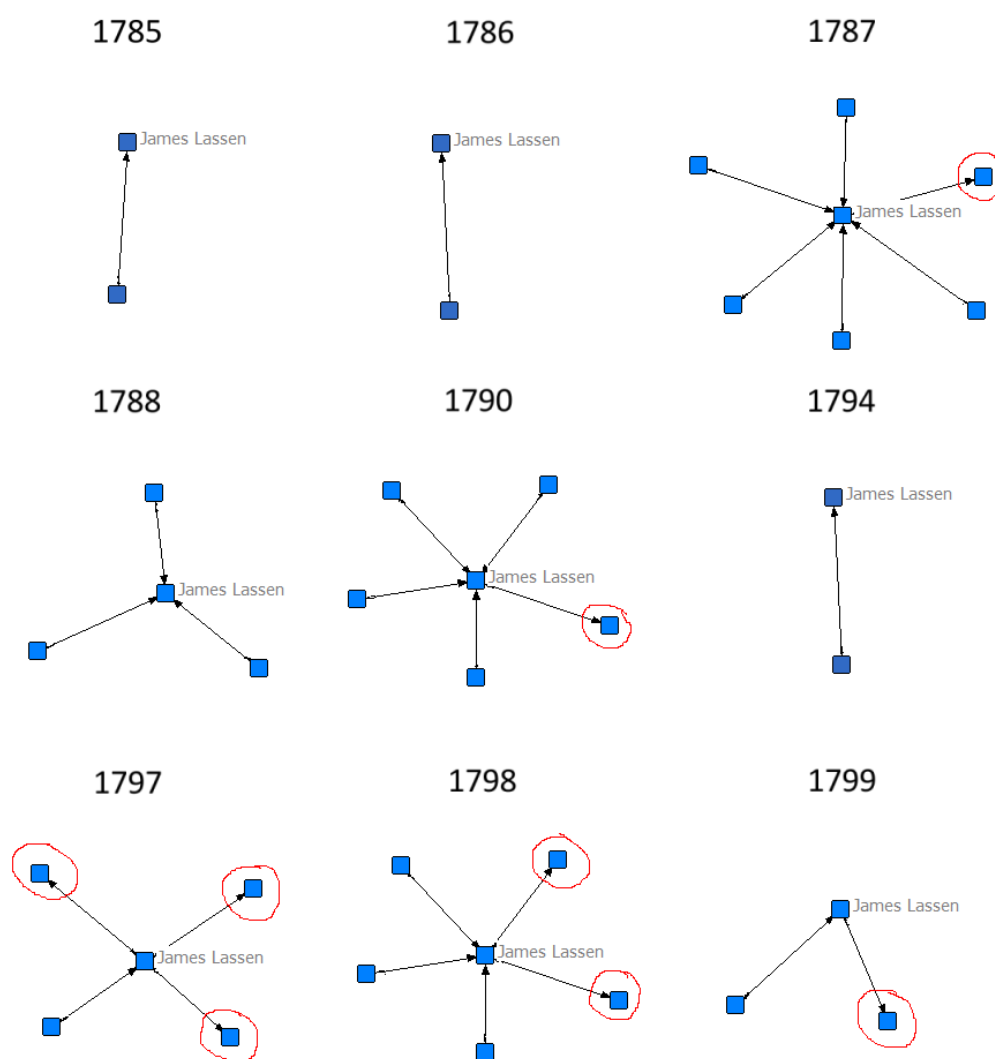
¹³⁵ RA.VILA.CB.PPreg. 1834-42. (38.27.13), p. 141.

¹³⁶ Matrikel 1821, 1833 og 1834 (86.48 og 86.60-61).

panteprotokoller viser, at langt de fleste kun var køber eller sælger i under 20 transaktioner. Disse aktører har måske haft et 'dynamisk slaveejerskab', hvor de muligvis undertiden har tjent lidt penge ved salg, men de kan ikke siges at være professionelle slavehandlere. Men der er én markant undtagelse. James Lassen (nr. 2 i 1790-diagrammet) skiller sig markant ud ved at have taget del i intern handel af 81 slaver mellem 1785 og 1805, heraf mindst 19 salg. Det kunne tyde på, at disse slaver var til mere end egen brug. Diagrammerne over Lassens aktivitet på det interne slavemarked mellem 1785 og 1799 (figur 3.6) viser da også, at Lassen regelmæssigt købte og solgte.

Figur 3.6 James Lassens aktivitet på det interne slavemarked 1785-99

(Pile markerer salgenes retning, cirkler markerer Lassens købere).

Da det desuden kan dokumenteres, at Lassen også købte mindst otte slaver fra den transatlantiske trafik¹³⁷, er det værd at overveje om Lassen kunne have haft en nebengesjæft med at sælge 'akklimatiserede' afrikanere. Det var en almindelig forretningsmodel for en del købmænd i Kingston på Jamaica.¹³⁸ Desværre kan det ikke dokumenteres om Lassen på et tidspunkt videresolgte de afrikanere han købte, idet afrikanerne blev købt uden navn.

James Lassen er nok det tætteste vi kommer en professionel slavehandler i de år der her er udvalgt. Men der var dog også andre måder, hvorpå nogle kunne tjene penge på intern slavehandel. Faktisk var de eneste, der var helt sikre på at profitere, de prokuratorer og advokater som fx Johannes Kirkerup, der tog sig betalt gennem salærer for at agere på slavemarkedet på andres vegne.¹³⁹ Det er derfor værd at overveje, om ikke den mest almindelige professionelle slavehandler var en, der ikke tjente penge ved at tage personlig risiko og mediere mellem svingende markedspriser, men en der tjente penge ved at tilbyde sin service til den, der i sidste ende skulle eje slaven. De mange isolerede relationer i netværksanalysen vidner, om at sælgere selv har kunnet finde frem til købere og omvendt. Større var St. Croix og det cruzianske slaveejermiljø trods alt ikke. Kunne man ikke selv organisere en køber, evt. gennem en fuldmægtig, så kunne man altid annoncere i den stedlige avis eller udbyde slaverne ved offentlig auktion. Endelig bør det forhold også tages med, at selve omfanget af den interne cruzianske slavehandel ikke var stort nok til at brødføde egentlige professionelle slavehandlere".

Alt i alt peger undersøgelsen derhen, at slavesalg foregik mellem mennesker, der havde kendskab til hinanden i forvejen, og måske havde køberne også kendskab til de handlede slavers egenskaber og helbred m.m. Under alle omstændigheder var relationerne mellem købere og sælgere ikke så flygtige som på det amerikanske marked, og en køber der følte sig snydt ved en handel havde for det meste mulighed for at konfrontere sælgeren. Dette antyder, at tillid og ære var vigtige begreber de frie indbyggere imellem på slavemarkedet.

¹³⁷ SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1798-1800. (38.37.26), p. 40, 41, 52; SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1800-06 . (38.37.27), p. 9, 57.

¹³⁸ Burnard & Morgan 2001, p. 222.

¹³⁹ Se fx: RA.VILA.CB.PP. 1809-12. (38.26.30), p. 376.

Delkonklusion

Mange, hvis ikke de fleste, frie cruzianere var på et eller andet tidspunkt aktive på det interne slavemarked, og for en del af disse var køb og salg på det interne slavemarked en tilbagevendende begivenhed. For perioden 1780-1810'erne hvor den interne slavehandel havde det største omfang, kan det på baggrund af ovenstående undersøgelse konkluderes, at 5-6 procent af samtlige frie indbyggere hvert år var involveret i transaktioner på det interne slavemarked. Dette er skønnet at svare til ca. 15 procent af de myndige frie indbyggere. Med tiden kom der flere aktører på det interne slavemarked, og andelen af førstegangskøbere steg efter 1800. Med en fri befolkning der såvel absolut som relativt blev stadigt mere farvet, må en komponent i denne udvikling være en stigende deltagelse af frikulørte. Det interne slavemarked var ikke befolket af professionelle slavehandlere. Det er dog lykkedes at identificere en aktør, hvis handel for det første havde et stort omfang og for det andet havde et mønster, der antyder at han handlede med slaver på det interne marked for at tjene penge. Han var dog næppe i stand til at leve af denne handel alene. Den manglende professionalisme og markedets ringe geografiske udstrækning må have betydet, at tillid og ære spillede en rolle for markedets parter. Det interne slavemarked havde generelt en spredende effekt, hvilket fremgår af forholdet mellem antallet af købere og sælgere. Ydermere kan det påvises, at transaktionerne typisk omfattede blot en enkelt slave. Implikationen af disse iagttagelser er, at det interne slavemarked udgjorde en potentiel trussel mod de handlede slavers mulighed for at bevare forbindelser til familie og venner. Efter o. 1810 blev slaverne dog i højere grad end før handlet sammen med en eller flere andre slaver. Det kan tolkes som, at flere slaver blev handlet med slægtninge i stedet for uden. Dette forhold afspejler dog ikke nødvendigvis en ændret holdning til adskillelse af slavefamilier blandt slaveejerne.

Kapitel 4. Det interne slavemarkeds geografi

Indledning

Indtil videre er det cruzianske interne slavemarked behandlet som et marked uden rumlige relationer. Det er intentionen med dette kapitel at forbinde markedet med konkrete lokaliteter: byer, kvarterer og plantager. Formålet er dels at undersøge spørgsmålet om hvorvidt slaver efter 1803 blev handlet fra by til land for at supplere en

faldende arbejdsstyrke, samt om slaver blev handlet mere fra nogle kvarterer end fra andre. Dels er formålet at understøtte spørgsmålet om den interne slavehandels konsekvenser for de handlede slaver. Disse konsekvenser kan forstås som værende i høj grad relateret til rumlige distancer forårsaget af salg. I forbindelse med det rumlige perspektiv inddrages også de flytninger af slaver fra plantager, der fandt sted uden nødvendigvis at ligge i umiddelbar forlængelse af et salg. Det sker ud fra den antagelse, at det for slaverne var mindre vigtigt om en flytning, og dermed måske en adskillelse fra en slægtning, ægtefælle eller et meningsfuldt landskab med provisionsgrunde¹⁴⁰ og begravningspladser, var resultatet af et salg eller af en anden disposition. Fra sager om plantageflytninger kan drages nogle overordnede konklusioner om betydning af distance for slaverne.

Spørgsmålene i dette kapitel lyder: Hvor på St. Croix kom de handlede slaver fra, og hvortil blev de solgt? Kan der dermed siges noget om, hvilke økonomiske sektorer de handlede slaver tilhørte? Afgav nogle sektorer slaver til andre? Under hvilke omstændigheder fandt plantageflytninger sted, og hvad betød de for slaverne?

Amerikansk afurbanisering

I de amerikanske sydstater og i Brasilien fungerede det interne slavemarked fra et stykke inde i 1800-tallet som katalysator for afurbanisering af slaveriet: Slaver i byerne blev i stort omfang solgt af deres ejere til plantager i landdistrikterne.¹⁴¹ Afurbanisering kendes imidlertid ikke kun fra de ekspanderende kontinentale slaveøkonomier, der jo gennem deres størrelse og fortsatte ekspansion adskilte sig væsentligt fra de caribiske øer. Barry Higman har gennem demografiske undersøgelser fundet, at byerne på de britiske øer i Caribien afgav slaver til plantagerne. Dette forklarer han med den relative fattigdom blandt mange frie byboere: "Not all free people could afford to own slaves, and those who could had a propensity to purchase one or two at a time and to sell them when in need".¹⁴² I sin analyse af det amerikanske slaveris afurbanisering lagde den amerikanske økonom Claudia Dale Goldin ligesom Robert Fogel og Stanley Engerman i

¹⁴⁰ Provisionsgrunde var jordlodder som slaverne på mange plantager havde til deres rådighed. Her kunne de dyrke fødevarer til egen subsistens, og for nogle var det også en indtægtskilde idet de også solgte deres udbytte på søndagsmarkedet.

¹⁴¹ Goldin 1975; R.C. Wade: *Slavery in the Cities, The South 1820-1860*. New York 1964; Richard Graham: "Another Middle Passage? The Internal Slave Trade in Brazil", in: *The Chattel Principle. Internal Slave Trades in the Americas*, red. Walter Johnson. New Haven & London: Yale University Press, p. 297f.

¹⁴² Higman 1984, p. 124f.

stedet vægt på den større såkaldte substitutionselasticitet i byernes efterspørgsel på slavebunden arbejdskraft: Med andre ord kunne slavebunden arbejdskraft i byerne i en vis udtrækning erstattes af fri arbejdskraft, mens fri arbejdskraft var et ringe alternativ på plantagerne.¹⁴³ På baggrund af den internationale litteratur vil det derfor være relevant, at spørge om der også på St. Croix efter 1800 skete en overflytning af slaver fra byerne og til plantagerne – enten gennem salg eller flytning af slaver. Det ser nemlig ud til, at Higmans beskrivelse af de urbane slaveejere på de britiske øer stemmer godt overens med, hvad dette speciale har vist om mønstrene på det cruzianske interne slavemarked: mange aktører, rekurrent optræden fra slaveejernes side samt køb/salg af få slaver ad gangen (se kapitel 3).

Under antagelse af at plantagerne i ringere grad end byerne kunne undvære den slavebundne arbejdskraft, som der blev stadig mindre af i kraft af faldet i slavernes befolkningstal efter 1802¹⁴⁴, er det rimeligt at antage, at cruzianske byslaver blev solgt til plantagerne for at supplere den forsvindende mængde ufri arbejdskraft der. Ifølge en samtidig beskrivelse fra den britiske løjtnant Brady, der i 1820'erne opholdt sig et halvt år på St. Croix, var der ikke tvivl om, at trafikken i slaver gik fra by til land: "The greater number of transfers are made from the towns to plantations."¹⁴⁵ Demografiske studier af befolkningsudviklingen i Christiansted, Frederiksted og øens ni kvarterer bestyrker antagelsen af at dette var tilfældet, men viser samtidig, at der sandsynligvis også var tale om asymmetrisk flytning eller salg af slaver fra nogle kvarterer til andre.¹⁴⁶ Flytningen af plantageslaver hang sammen med de forskelle i produktiviteten som der var i de enkelte kvarterer som følge af forskelle i jordens bonitet og regnmængder.¹⁴⁷ Nogle områder var bedre disponerede, mens andre områder overgik til mere ekstensive produktionsformer som kvægdrift. Et eksempel på dette er plantagen Great Pond, hvis afvikling som sukkerplantage vil blive behandlet i slutningen af kapitlet.

¹⁴³ Fogel & Engerman 1974, p. 234f.

¹⁴⁴ Johansen 1981, p. 3.

¹⁴⁵ Brady: "Observations on Negro Slavery in Santa Cruz", in: *The Kamina Folk. Slavery and Slave Life in the Danish West Indies*, red. George F. Tyson & Arnold Highfield. Virgin Islands: Virgin Islands Humanities Council 1994, p. 177.

¹⁴⁶ Bertram 1986, p. 23f; Asmussen 1983, p. 35ff.

¹⁴⁷ Sveistrup 1942, p. 1-7.

Spørgsmålet om afurbanisering og flytning mellem kvarterer er ikke bare spørgsmål om reallokation af arbejdskraft mellem sektorer. Det er også et spørgsmål om rumlige relationer af betydning for slaverne. Implikationerne for slaverne af et salg eller en flytning afhang af den fysiske distance, der var involveret. Nogle salg medførte ingen eller ringe forandring i den solgte slaves sociale liv, mens andre kunne have dybt ødelæggende konsekvenser i form af adskillelse fra venner og familie. Set fra slavens perspektiv var det i den forbindelse ligegyldigt om adskillelsen skete gennem salg eller flytning uden salg. Derfor inddrages også problemstillingen omkring flytning af slaver uden ejerskifte, selvom dette strengt taget ikke kan klassificeres som egentlig slavehandel.

Slavemarkedets struktur: by og land

Det er en forudsætning for diskussionen om afurbanisering at vide dels hvor de handlede slaver kom fra, og dels hvorhen de blev solgt. Var de handlede slaver byslaver der arbejdede med håndværk, fremstilling og service eller var der tale om slaver fra plantagerne, hvad enten de var markslaver, håndværksslaver eller husslaver? Var der tale om to vidt forskellige kredsløb for byer og land, eller var der overlap?

Spørgsmålet om de handlede slavers beskæftigelse kan, som det fremgik af kapitel 1, ikke besvares entydigt med udgangspunkt i auktions- og panteprotokollerne. Blandt de få handlede slaver hvor beskæftigelsen var angivet, var håndværk, service og søfart de hyppigste erhverv, men det kunne gennem en sammenligning af priser sandsynliggøres, at der var en vis andel markslaver. Auktions- og panteprotokollerne alene kan heller ikke anvendes til at belyse de involverede lokaliteter. Som hovedregel oplyser panteprotokollernes skøder og salgsordrer kun stedet for underskrivelsen samt oftest også hvor de involverede parter havde borgerskab. I auktionsprotokollerne oplyses det som regel præcist, hvor auktionen fandt sted, men da det i mange tilfælde var det offentlige auktionskontor, kan disse oplysninger næppe udnyttes systematisk. Der må derfor tilvejebringes information, der forbinder slaveejere med lokaliteter, hvilken information kan krydsrefereres med oplysninger om køb og salg i auktions- og panteprotokollerne, hvorpå der kan sluttes om hvilke lokaliteter der er involveret.

Til dette formål kan matriklerne med fordel anvendes. De årlige matrikler var instrumentale for myndighedernes opkrævning af såvel grundskatten på jord som

kopskatten på 'kapable', dvs. arbejdsdygtige, slaver. Matriklen giver oplysninger om ejerforhold for jordstykker, fra 1803 også plantager, samt huse. Desuden gives der information om størrelsen af slavehold på de enkelte matrikelnumre. Traditionelt har der i forskningen dog været en skeptisk holdning til værdien af sidstnævnte information, da slaveejerne antages at have underrapporteret af hensyn til skatten.¹⁴⁸ Det har dog ingen betydning i denne sammenhæng, hvor ærindet er kobling mellem slaveejere og lokaliteter. Til gengæld må der tages forbehold for usikkerhed ved den valgte metode, idet denne har som uudsagt præmis, at overtagelse af ejerskab til en slave er identisk med en ændring i slavens opholds- og arbejdssted. Det kan være problematisk, fordi overtagelse af ejerskab til en slave ikke nødvendigvis er identisk med slavens relokalisering. Der kan være tale om overtagelse af rettigheder til udbytte af slaven, som ved køb af selvstændigt arbejdende håndværksslaver, der betaler ejeren en aftalt månedlig sum og ellers passer sig selv. Der må derfor tages forbehold for denne usikkerhed.

Foruden de sædvanlige oplysninger om slaveholdets størrelse samt fødsler og dødsfald, er det for matriklen 1818 fundet, at den desuden indeholder oplysninger om frasalg og flytning af slaver, hvilket vel tjente til at forklare et lavere slavetal og dermed en lavere skat i forhold til det forudgående år.¹⁴⁹ Det bemærkes, at ingen slaveejere syntes at have fundet det nødvendigt at påpege, at de havde købt en slave. For dette års vedkommende kan matriklen i sig selv bruges til at undersøge udbudssiden af det interne slavemarked og dermed give et indtryk af, hvor de handlede slaver kom fra. Fordelene ved matriklen som kilde er, at den dækker hele St. Croix og ikke bare Christiansted. Ulemperne er naturligvis, at matriklens oplysninger om salg kun foreligger for nogle få år, og det i øvrigt er uklart hvordan optegnelserne om salg er blevet til og om de kan anses at være dækkende.

Undersøgelsen af slavemarkedets geografi begynder således med optegnelserne i 1818-matriklen.¹⁵⁰ Matriklen siger dog ikke noget om, hvor de solgte slaver blev solgt hen. Kun ved flytninger mellem plantager fremgår det, hvor slaverne er flyttet hen. Derfor må matriklens oplysninger om lokaliteter anvendes sammen med data fra auktions- og panteprotokoller. Auktionssalg fra 1818 sammenholdes således

¹⁴⁸ Johansen 1981, p. 3.

¹⁴⁹ Sådanne oplysninger findes også, omend i mindre omfang, i matriklen 1817 og 1821 (86.44 og 86.48).

¹⁵⁰ Matrikel 1818 (86.45).

med samme års matrikel. Efter den manøvre vil der blive set nærmere på fænomenet plantageflytning gennem inddragelse af casen Great Pond. Den rumlige/geografiske tilgang til den interne slavehandel vil herefter blive brugt som afsæt til diskussionen i kapitel 5 af den interne slavehandels og plantageflytningernes konsekvenser for slaverne.

Det interne slavemarkeds geografi belyst gennem 1818-matriklen

Det interne slavemarked på St. Croix o. 1820 var, at dømme efter 1818-matriklen, overvejende et marked, på hvilket Christiansteds slaver blev købt og solgt. Mens der i matriklen blot kan tælles tyve slaver frasolgt plantager og husholdninger i øens ni landkvarterer og et tilsvarende antal solgt fra ejere i Frederiksted, blev hele 103 slaver angivet solgt fra deres ejere i Christiansted. Slaverne i Christiansted udgjorde ca. en tiendedel af St. Croix' samlede slavebefolkning men over to tredjedele af de handlede slaver.¹⁵¹ Det vil sige, at 4,5 procent af slaverne i Christiansted var blevet handlet mellem matriklen 1817 og 1818.

Christiansted-slavernes overrepræsentation afspejler det forhold, at byslaverne var personlig ejendom over hvilken der kunne disponeres frit, mens de fleste – men langt fra alle – plantageslaver var pantsat med plantagerne. Kreditorer med pant i plantagerne så som udgangspunkt nødt, at plantagernes produktion og kapitalværdi blev forringet ved frasalg af slaver. De personlige slaver, derimod, kunne sælges. Udover dette strukturelle forhold, hænger byslavernes overrepræsentation formentlig også sammen med, at den slavebundne arbejdskraft, herunder også de personlige markslaver, var langt mere uundværlig i den kapitalintensive plantagedrift end i servicesektoren. Såfremt den fornødne arbejdskraft ikke var til stede på plantagen, var jorden og realkapitalen uproduktiv. For plantageejere og plantageforvaltere var der ikke et alternativ til slavebunden arbejdskraft, når markerne skulle dyrkes.

I Christiansted og Frederiksted kunne slavebunden arbejdskraft i højere grad erstattes af fri arbejdskraft. At dette var tilfældet, sluttede historikeren Neville Hall ud fra den iagttagelse at frikulørte og slaver ofte var beskæftigede med de samme typer arbejde. Han konkluderede derfor, at de mindre privilegerede blandt de frikulørte, efterhånden som den frikulørte befolkning voksede, kom i direkte erhvervsmæssig

¹⁵¹ Her regnes med 1818-matriklens total for slaver i Christiansted: 2.316.

konkurrence med byslaver.¹⁵² At slavearbejdskraften i byerne var delvis erstattelig, er således en del af forklaringen på byslavernes overrepræsentation. En anden del af forklaringen er, at de frie indbyggers efterspørgsel på husslaver ikke var konstante livet igennem, og at den forandredes med individernes situation og muligheder. Den unge embedsmand, der var logerende i en etableret husstand var måske mindre tilbøjelig til selv at købe slaver, mens forandringer i hans situation så som familiestiftelse kunne ændre hans efterspørgsel på slaver. I den anden ende af livscyklussen blev slaverne solgt fra dødsboer eller af aldrende personer.

Byslaverne, og dermed håndværks- og husslaver, var altså overrepræsenterede på det interne cruzianske marked, fordi de var lettere omsættelige end de fleste slaver på landet. Dertil skal også lægges forskel mellem by og land på efterspørgslen: Slavearbejdskraftens erstattelighed var større i byerne, ligesom der set over de frie indbyggers individuelle livsforløb var forandringer i behovet for de service- og repræsentationsfunktioner som husslaverne udfyldte.

Udbuddet på det interne slavemarked kom at dømmes efter matriklen 1818 altså i høj grad fra byerne og navnlig Christiansted, men hvortil blev de solgt? Demografiske undersøgelser tyder indirekte på, at der skete en overførsel af slaver fra by til land i perioden 1815-48, idet størrelsen af slavebefolkningen i Christiansted og Frederiksted faldt med en takt der var langt højere end i landdistriktet. Særligt perioden 1831-35 påkalder sig interesse, idet antallet af byslaver i løbet af denne periode faldt med hele 12,5 procent, mens der samtidig var en lille opbremsning i den slavebundne landbefolknings numeriske nedgang, der kun var på 2 procent i samme periode.¹⁵³ Kan det gennem krydsreference mellem matriklen 1818 og data om salg i samme år påvises, at byslaver blev solgt til landdistriktet, eller viser denne snarere, at byslaverne forblev i byen? Til dette formål må data fra auktionsprotokollen bringes i anvendelse.

I matriklen for 1818 er det lykkedes at identificere hhv. 17 og 31 af de 27 sælgere og 48 købere, der ifølge auktionsprotokollen handlede slaver dette år.¹⁵⁴ To tredjedele kan altså uden det store besvær knyttes til lokaliteter som beboere og/eller

¹⁵² Hall 1992, p. 100.

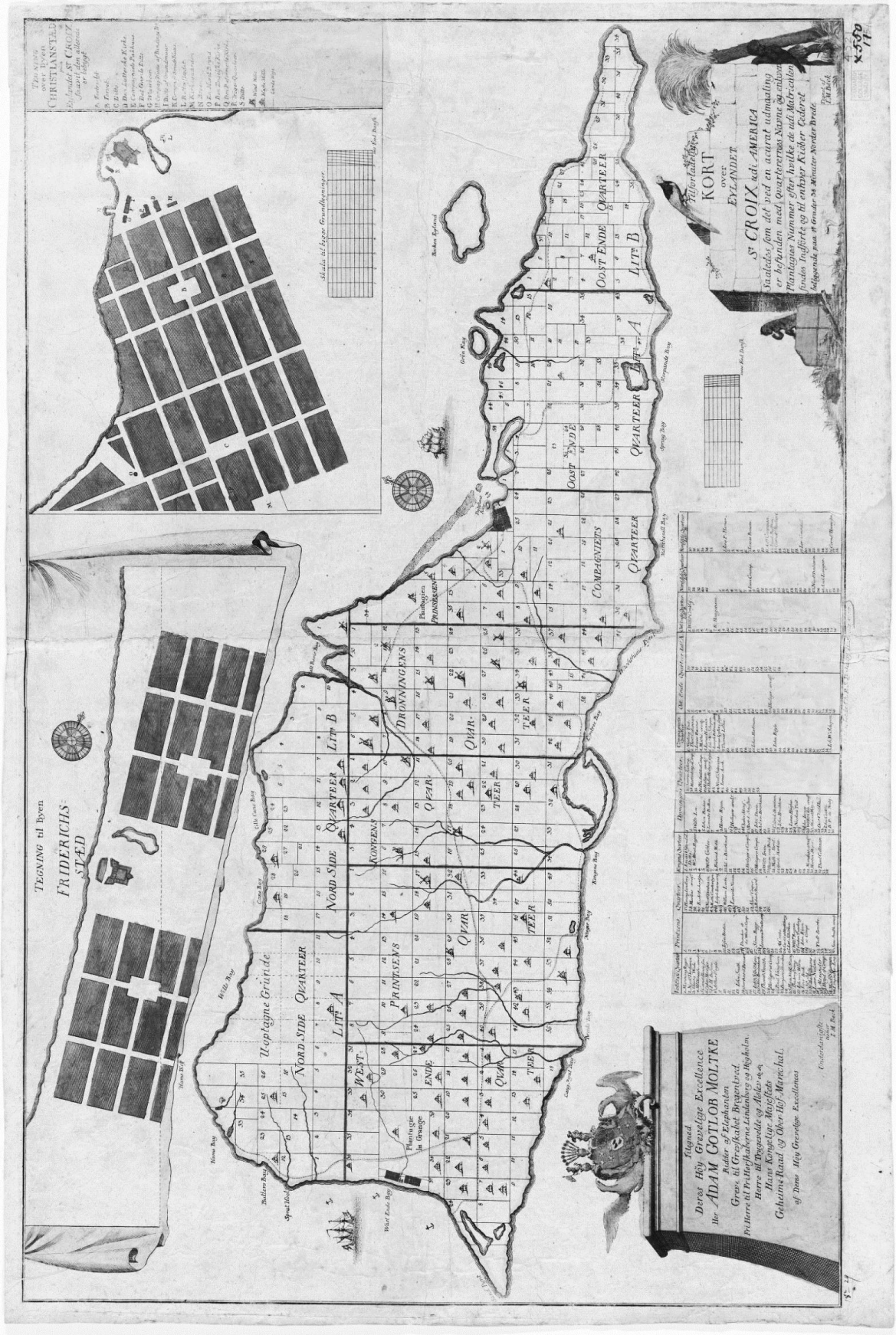
¹⁵³ Bertram 1986, p. 23f.

¹⁵⁴ Valget af 1818-matriklen som reference medfører, at den kun kan holdes op mod auktionsprotokollen, idet der endnu ikke foreligger data fra panteprotokollen fra dette år.

ejere af ejendomme i matriklen. For de fleste sælgeres vedkommende (16 ud af 17) er det lykkedes at identificere mindst en køber i matriklen, sådan at 90 ud af 153 solgte slaver blev handlet mellem aktører, der er identificeret i matriklen. En af disse transaktioner omfatter en kvindes køb af 37 slaver fra ægtefællens fallitbo. Disse slavers geografiske forhold forbliver antageligt uforandrede, hvorfor denne transaktion er udeladt af analysen.

Hvad kan der så siges om de handlede slavers formodede udgangspunkter og destinationer? Størstedelen af slaverne, nemlig 32 blev solgt mellem indbyggere i Christiansted, 7 slaver blev solgt fra indbyggere i landkvartererne til Christiansted, 10 slaver blev handlet mellem de forskellige kvarterer, mens kun 4 slaver blev solgt fra beboere i Christiansted til landkvarterer. Ud fra den ovenstående undersøgelse af matriklens oplysninger om salg er det ikke så overraskende, at så stor en andel af auktionsprotokollens solgte slaver var slaver i Christiansted, der antageligt forblev i byen efter salget. Mere overraskende er det måske, at det ser ud som om Christiansted oplevede en lille nettotilgang gennem salgene. Dette er dog ikke signifikant i forhold til spørgsmålet om afurbanisering, for ser man på salg og flytninger samlet, er der en nettoafgang fra Christiansted og Frederiksted på hhv. 7 og 14 slaver. Dette er sammenlagt en promille af den samlede cruzianske slavebefolkning og langt fra nok til at tale om afurbanisering. Der er således intet der positivt taler for hypotesen om afurbanisering gennem salg og flytning, men omvendt er grundlaget alt for spinkelt til at afvise fænomenet som et relevant historiografisk spørgsmål. I betragtning af hvad demografiske undersøgelser har fundet, kunne der da også forventes mere frugtbare resultater af en undersøgelse af salg omkring 1830.

Mens matriklen 1818 ikke siger meget om afurbanisering, hverken i sig selv eller gennem krydsreference med salgsdata, peger den i stedet på flytning af plantageslaver mellem plantager som et fænomen af større omfang.

The Koen
over Byen
CHRISTIANSTÆD
Landskabet ST. CROIX
Landskabet ST. CROIX
Landskabet ST. CROIX

A. Koen
B. Byen
C. Byen
D. Byen
E. Byen
F. Byen
G. Byen
H. Byen
I. Byen
K. Byen
L. Byen
M. Byen
N. Byen
O. Byen
P. Byen
Q. Byen
R. Byen
S. Byen
T. Byen
U. Byen
V. Byen
W. Byen
X. Byen
Y. Byen
Z. Byen

Skæde til Løpse Grundtværinger

KORT
OVER
ST. CROIX och **AMERICA**
Sæltes for det ved en særskilt indtælling
er bekræftet med overretterens Næmme og sikkes
Prædikes Nummer efter hvilket de ved Indtælling
findes Indførte og til enhver Kjøber Godbet
tilgængelig som til enhver 24 Minuter Norder Brede.

TEGNING til Byen
FRIDERICHS
STÆD

Tilgængelig
Deres Høj Grevselige Excellence
Her **ADAM GOTTLIEB MOLTKE**
Grev, til Grevskabet Blyertved
Præsident til Prædikesalernes Landnævnet og Højholm
Herre til Dagevad og Altkær og
Guldhornsgade og Ovar Høj Marschalck
af Dens Høj Grevselige Excellence

1758
1758
1758

1758
1758
1758

Flytning af plantageslaver: Matriklen 1818

Ligesom byslavernes antal faldt hurtigere end antallet af plantageslaver mellem 1815 og 1848, var der også en uensartet befolkningsudvikling i de ni kvarterer som udgjorde St. Croix' landdistrikt. En del af denne uensartethed kan henføres til de forskelle i slavebefolkningens alders- og kønsmæssige profil, der var resultatet af, at plantageejerne i de forskellige kvarterer havde en varierende aktivitet i forhold til at købe afrikanske slaver i tiårsperioden før 1803. Der er dog så store forskelle i befolkningsnedgangen i de enkelte kvarterer, at der må have været en relativt ensrettet serie af flytninger der gik fra nogle kvarterer til andre. Det viser Jesper Bering Asmussens speciale om slavedemografien i St. Croix' landdistrikter. Ud fra matriklerne konkluderede han om udviklingen 1804-46, at slavetallet i kvartererne Dronningens, Prinsens og Nordside A til sammen faldt med 25 procent, mens slavetallet i Compagniet, Kongen, Nordside B og Westende kvartererne tilsammen faldt med 40 procent. Den største befolkningsnedgang fandtes i kvarterne Østende A og B, hvor slavetallet faldt med hele 57 procent.¹⁵⁵ Disse forskelle må forstås sådan, at sukker- og bomuldsplantager blev nedlagt i nogle kvarterer, hvorefter slaverne blev solgt eller flyttet til andre kvarterer. For østendens vedkommende bemærkes, at det sukkerproducerende areal faktisk steg i perioden. Dette kunne tyde på, at det navnlig var bomuldsplantagerne der havde problemer med rentabiliteten og derfor måtte sælge slaver. Næsten alle øens bomuldsplantager var nemlig lokaliseret på østenden.¹⁵⁶ Disse plantager kan ikke have undgået at være blevet påvirket af den ekspansion der skete i den nordamerikanske bomuldsproduktion. For de øvrige kvarterer gælder, at de kvarterer der havde den mindste befolkningsnedgang også var de, der havde den mindste tilbagegang i arealet anvendt til sukkerdyrkning.¹⁵⁷ På denne baggrund kunne man i matriklen 1818 forvente at finde flytninger af slaver fra kvartererne Østende A og B, Compagniet, Kongen, Nordside B og Westende til Dronningens, Prinsens og Nordside A kvarterer (se kort på forrige side). Hvad siger matriklen?

I matriklen 1818 kan der, som anført ovenfor, kun tælles 20 slaver solgt fra ejere i landkvarterer. Derimod kan der tælles 84 slaver, der angives at være flyttet siden matriklen 1817. I modsætning til de slaver i matriklen der angives at være

¹⁵⁵ Asmussen 1983, p. 35f. Se i øvrigt samme speciales Appendix II.

¹⁵⁶ Tyson 1992, pp. 1-36.

¹⁵⁷ Asmussen 1983, Appendix II.

'bortsolgte' fremgår det ved flytningerne, hvor slaverne er flyttet hen. Der er to store flytninger 1818. Den ene er generalkrigskommissær Adam Søbøtkers flytning af 24 slaver fra plantagen Bugby Hole i Compagniets kvarter (nr. 20 og 23) til plantagen Golden Grove i Prinsens kvarter (nr. 33b, 34b, 47a og 48a). Det var ikke alle plantagens slaver, der blev flyttet, idet 20 slaver blev tilbage, herunder seks fuldvoksne og tre halvvoksne mænd samt ni kvinder og to piger.

Den anden flytning skete fra Cassava Garden i Dronningens kvarter (nr. 49) tilhørende H.C. Windings arvinger. I 1818 opgives kun fire kapable slaver samt to skattefrie kvinder, mens "De øvrige Negere tilhørende denne Plantage ere forflyttede til Plantagen Rust up Twist i Nordside Qet. Litr B hvor de ville vorde opgivne." En sammenligning med 1817-matriklen viser, at der er tale om 43 flyttede slaver (15 fuldvoksne og 12 halvvoksne mænd samt 16 kvinder og 6 piger). Denne flytning foregik mellem to plantager tilhørende samme ejer, nemlig H.C. Windings arvinger.

Hvad angår Søbøtkers flytning af 24 slaver fra Bugby Hole, kan det gennem andre kilder sandsynliggøres, at der var tale om et egentligt salg, omend det muligvis fandt sted efter flytningen. Fra 1818 findes der fra Golden Grove både en slaveliste og et inventarium, der opfører plantagens ejer Andrew Ritchie som ejer af hhv. 93 og 108 slaver. I begge tilfælde anføres Søbøtker som slavernes tidligere ejer. Forøgelsen af slaveholdets størrelse mellem de to lister må opfattes som et resultat af den i matriklen nævnte flytning, selvom regnestykket ikke helt passer.¹⁵⁸ På baggrund af blot to plantageflytninger kan der ikke generaliseres, men i forhold til Asmussens demografiske fund, passer flytningen fra Bugby Hole til Golden Grove fint ind, i det der blev overført slaver fra Compagniets til Prinsens kvarter, der tilhørte hhv. området med den næsthøjeste befolkningstilbagegang og området med den laveste befolkningstilbagegang. Flytningen fra Cassava Garden til Rust Up Twist viser dog, at billedet ikke var så entydigt, idet bevægelsen her gik den modsatte vej.

Hvis alle matrikler var som 1818-matriklen, havde de været en glimrende kilde til undersøgelse af flytning af slaver i forbindelse med sammenlægning og nedlæggelse af plantagebedrifter. Da dette ikke er tilfældet må der søges alternative veje. En af disse er anvendelse af de enkelte plantagers sagsmapper i Lånekommissionens arkiv. Lånekommissionen var oprindeligt nedsat for at administrere de statslige lån til plantageejerne, og efter at mange gældstyngede

¹⁵⁸ Klausulerede data fra SCARP meddelt af George Tyson i privat kommunikation.

plantageejere måtte overlade deres plantager til staten, stod kommissionen også for den lokale administration af disse. Den refererede til Den Kgl. Gældsdirektion i København. I det følgende gives et eksempel på, hvad Lånekommissionens arkiv kan bringes til at sige om flytning af slaver. Da tilfældet Great Pond også viser, hvordan slaverne var kritiske overfor den tvungne flytning, bygger afsnittet op til diskussionen af det interne slavemarkeds konsekvenser for slaverne.

Case: Flytning af plantageslaver fra Great Pond, 1823-30

Great Pond var en sukkerplantage på sydsiden af St. Croix, hvis 330 acres fordelte sig over fem matrikelnumre i kvarteret Øst Ende A. Tredive af disse acres var dog optaget af en sandbanke mellem saltsøen The Great Pond og det Caribiske Hav. Plantagen havde 1762-93 tilhørt George Biggs, efter hvis død dens ejerforhold blev noget omskiftelige. Dette hang åbenlyst sammen med gældsforholdene omkring plantagen, sådan at panthaveres fordringer udløste det ene ejerskifte efter det andet. Cornelius Hunt blev ejer af plantagen i 1814. I 1818 blev plantagens gæld opgjort til 65.744 rdl., som Hunt skyldte til Thomas Biggs arvinger og til den kgl. kasse.¹⁵⁹ Formodentlig i forbindelse med Cornelius Hunts død i 1823¹⁶⁰, blev plantagen overtaget af den danske stat.

I oktober 1823 fik Lånekommissionen, der administrerede de statslige aktiver på St. Croix, foretaget en syns – og vurderingsforretning over Great Pond. I den forbindelse udtrykte kommissionen, at den var interesseret i mulighederne for at sælge værker, kreaturer og slaver særskilt.¹⁶¹ Synsmændene konkluderede, at “the Estate Great Pond, is unfit to be kept any longer in Sugar cultivation”. De foreslog derfor at dele plantagen i to, hvorved to tilstrækkeligt store kvægplantager kunne oprettes. Endvidere anførte de, at kommissionen ikke kunne forvente at frasælge uarbejdsdygtige slaver, hvorfor disse måtte forblive på plantagen.¹⁶² Af vurderings-forretningen fremgår, at der var 13 uarbejdsdygtige samt 43 arbejdsdygtige slaver. Når det kunne betale sig at nedlægge plantagen og flytte slaverne, hang det sammen med, at de arbejdsdygtige slaver udgjorde 57 procent af plantagens samlede værdi. Jord, bygninger og løsøre samt

¹⁵⁹ RA.VILA.Den vestindiske gælds likvidationskommission, St. Croix. Sager og rapporter vedr. de enkelte plantager på St. Croix. Great Pond 1815-1829. (46.17.26). Opgørelse 1818/09/30. Herefter omtales arkivaliet som RA.VILA.(46.17.26). og den efterfølgende pakke som RA.VILA.(46.17.27).

¹⁶⁰ RA.VILA.CB. Alfabetisk register over kopiskiftebreve 1800-55. (38.51.2), p. 17.

¹⁶¹ RA.VILA.(46.17.26). Brevkoncept 1823/10/22.

¹⁶² RA.VILA.(46.17.26). Brev af 1823/11/01 til Lånekommissionen.

maskineri udgjorde hhv. 14, 11 og 8 procent, mens de sidste 10 procent udgjordes af de uarbejdsdygtige slavers noget oppustede værdi samt kreaturer.¹⁶³

Der skete dog ikke noget før plantagens forpagter Thomas H. Hill i 1826 foreslog, at kommissionen frasolgte plantagens sukkerkedler og maskineriet i møllen, ”da Jorderne ikkun bruges til Græsning og ikke ere skikkede til Sukkerdyrkning”. I februar 1827 blev et bud på maskineriet antaget. Senere samme år fik major Isaac Heyliger, inspektør for de kongelige plantager, tilladelse til at forflytte Great Ponds slaver til den statslige plantage Work & Rest.¹⁶⁴ Umiddelbart herefter blev lejeaftalen med Thomas H. Hill opsagt med 3 måneders varsel, og der blev truffet foranstaltninger til at flytte slaverne.¹⁶⁵ Den 13. marts 1828 blev 45 slaver flyttet til Work & Rest.¹⁶⁶ Denne plantage lå i fugleflugt ca. 7 km fra Great Pond. Hvordan slavegruppen reagerede på denne flytning vides ikke, men der har nok været noget murren i krogene at dømme efter optegnelser om en senere flytning denne slavegruppe blev udsat for.

Allerede i foråret 1829 foreslog Samuel Abbott, Andrew Lang, Paul Schlegel og William S. Jacobs (de to sidstnævnte var læger) at fordele Great Ponds slaver mellem Work & Rest, hvor de boede, og den nærliggende plantage Hermon Hill, således at 32 ud af de 48 skulle flyttes til Hermon Hill.¹⁶⁷ Opsplitningen af slavegruppen krævede en del forberedelse fra kommissionens side, da man i vid udstrækning respekterede slavernes familie og ægteskabelige relationer. Til brug for opsplitningen lavede Abbott, Lang, Schlegel og Jacobs en oversigt over familiegrupper baseret på blodsslægtskab. Denne liste bærer præg af, at slavebefolkningen på Great Pond havde udviklet vidtforegnede slægtskabsmønstre. Gruppen af 32 slaver der skulle til Hermon Hill udgjordes således af blot to familiegrupper (inddelt efter blodsslægtskab/nedstamning) på hhv. 16 og 15 slaver samt en enkelt kvinde ’uden relationer’. De to familiegrupper, der endvidere var forbundet gennem ægteskab, udgjorde formentlig kernen i Great Ponds slavebefolkning. Blandt de 16 slaver der skulle blive på Work & Rest fandt man to familier på hhv. seks og fem personer samt fem andre, hvoraf to blev angivet at have en ægtefælle på Work & Rest. Hvorvidt de havde en ægtefælle på Work & Rest inden flytningen dertil, eller om forbindelsen var

¹⁶³ RA.VILA.(46.17.26). Vurderingsforretning 1823/10/29.

¹⁶⁴ RA.VILA.(46.17.26). Ekstrakt af nedlæggelsessagen 1830/03/27.

¹⁶⁵ RA.VILA.(46.17.26). Kopi af brev fra Lånekommissionen til Isaac Heyliger 1827/12/13.

¹⁶⁶ RA.VILA.(46.17.26). Brev fra George Biggs til Lånekommissionen 1828/03/01.

¹⁶⁷ RA.VILA.(46.17.26). Brev til Lånekommissionen af 1829/05/05.

opstået i løbet af det år der var gået siden denne flytning, vides ikke. Det sidste er dog sandsynligvis tilfældet, idet der er tale om yngre mennesker på hhv. 32 og 25 år uden børn. Endelig er der blandt de sidste fem en 13-årig dreng, hvis mor blev flyttet til Hermon Hill med den 15-slaver store familiegruppe. Hun bifaldt, at drengen blev på Work & Rest, måske fordi han slap for det nedslidende markarbejde, i og med at han var opvarter for plantageforvalteren.

Det er yderst interessant for problemstillingen omkring konsekvenserne af salg og flytninger for slaverne, at administratorerne af de kgl. plantager foretager så grundigt et forarbejde før en opsplitning af slavegruppen. Plantagerne Work & Rest og Hermon Hill var nemlig naboplantager. Det vidner om, at denne korte distance alligevel syntes at være så tilstrækkelig stor, at det kunne forventes at slaverne ville reagere negativt på flytningen. Selvom Lånekommissionen dermed tog hensyn til familierelationer for at undgå uro ved flytning og opsplitning, var der alligevel højlydt utilfredshed blandt slaverne. Det fremgår af et brev fra Abbott m.fl. til kommissionen: "We have to remark that the Negroes Seem to be very reluctant to leave Work & Rest Estate, but giving every Consideration to the Nature of their Noisy and clamorous objecting we cannot perceive we can propose a better Division".¹⁶⁸ Slaverne lod sig ikke bare flytte rundt med, de protesterede højlydt. Sandsynligvis har de tætte familierelationer gjort dem endnu mere udadvendte i deres kritik. Overflytningen til Hermon Hill fandt ikke desto mindre sted den 24. september 1829.¹⁶⁹

Ikke alle slaver affandt sig med flytningen fra Great Pond. I juli 1830 klagede Great Ponds forvaltere, Jeremiah McEvily og Nicholas Neville, over at de to slaver Lucy og Helper opholdt sig på Great Pond selvom de 'ej hører til plantagens besætning'. Lånekommissionen anmodede derfor Isaac Heyliger om at lade de to slaver forflytte til Work & Rest, 'hvortil de er henhørende'.¹⁷⁰ På trods af at tilhørsforhold således ikke var noget slaver skulle definere, tog det Heyliger to måneder at overtale dem til at forlade Great Pond.¹⁷¹ Senere samme år ansøgte Nicholas Neville, der efter McEvilys død var eneforpagter af Great Pond, Lånekommissionen om at få suppleret Great Ponds slavebesætning. Neville bemærkede, at han ville foretrække nogle af de slaver, der tidligere havde levet på Great Pond, idet "Negroes who formerly belonged to

¹⁶⁸ RA.VILA.(46.17.26). Brev til lånekommissionen af 1829/05/05.

¹⁶⁹ RA.VILA.(46.17.27). Brev fra Isaac Heyliger 1829/09/24.

¹⁷⁰ RA.VILA.(46.17.27). Kopi af brev til Isaac Heyliger 1830/07/05.

¹⁷¹ RA.VILA.(46.17.27). Brev fra Isaac Heyliger 1830/08/31.

this Estate would be preferable as most likely to be reconciled to live on it.”¹⁷² Denne bemærkning fra Nevilles side vidner også om at også steder og landskab spillede en rolle for slaverne.

Selvom Neville fik afslag på sin ansøgning, skulle nogle af de tvangsflyttede slaver senere vende tilbage til Great Pond som ældre og invalide.¹⁷³

Delkonklusion

Af kapitlets undersøgelser kan konkluderes: Matriklen 1818 peger på at Christiansteds byslaver udgjorde et hovedelement i den interne handel, hvorved håndværks- og husslaver har udgjort et flertal. Under antagelse af, at året 1818 er repræsentativt, kan det også konkluderes, at flertallet af de handlede slaver også forblev i Christiansted. Dermed har konsekvenserne af salg, udtrykt i fysisk distance, for disse slaver ikke været overvældende. Der er intet ved matriklen 1818 der peger på afurbanisering som et væsentligt fænomen, men demografiske undersøgelser viser også, at dette fænomen voksede omkring 1830. Derimod viser matriklen, at flytning af slaver mellem plantager er et fænomen af visse proportioner.

Når der blev brugt så meget plads på flytningen af Great Ponds plantageslaver, så er det fordi denne sag gennem den forholdsvis omfangsrige dokumentation belyser en af de vigtigste tematikker ved intern slavehandel, nemlig dens konsekvenser for slaverne. Det er gennem sager som denne, at man kan få et indblik i slavernes holdning til flytning og salg. Af sagen Great Pond kan drages nogle vigtige konklusioner: 1) Afstanden behøvede ikke at være stor, førend den havde betydning for slaverne 2) Slaverne var adaptive og knyttede nye bånd, som tilfældet med de to slaver fra Great Pond, der fandt ægtefæller på den nye plantage og 3) Slaver var ikke nødvendigvis passive ved salg og flytninger, de protesterede under tiden højlydt. Det fremgår også af det følgende kapitel.

¹⁷² RA.VILA.(46.17.27). Brev fra Nicholas Neville 1830/12/07.

¹⁷³ RA.VILA.(46.17.27). Liste affattet af Andrew Lang 1840/08/18.

Kapitel 5. Den interne slavehandels betydning for slaverne

Dette kapitel omhandler den interne slavehandels betydning for slaverne. Hvilke konsekvenser havde den interne slavehandel for slaverne, og hvordan agerede disse i forhold til salg? Svaret på disse spørgsmål har på flere måder været vævet ind i specialets tidligere kapitler. Efter at disse svar er blevet opsummeret, vil der blive set på 1) adskillelse som konsekvens af salg 2) betydningen af selve salgshandlingen og slavernes mulighed for at påvirke udfaldet af denne og 3) slavernes modstand i forhold til salg. Hvad sidstnævnte angår er det valgt at se på et enkelt perspektiv, nemlig bortløben. Modstandsrepertoiret var bredere end dette.

Mens det i den amerikanske forskning i stort omfang har været muligt at trække på slavers egne beretninger om erfaringer og holdninger til intern slavehandel, er dette ikke tilfældet i Dansk Vestindien. Derfor må besvarelsen af de rejste spørgsmål forlade sig på generelle betragtninger på baggrund af de tidligere kapitlers analyser, anvendelse af europæeres beskrivelser samt anvendelse af tekster, der er blevet til på baggrund af konflikt mellem slaver og deres herrer. Først følger de generelle betragtninger.

Den interne slavehandels betydning for slaverne kan på baggrund af de foregående kapitlers analyser opsummeres således: Der var for en slave i Dansk Vestindiens 'storhedstid' ca. 10 procents sandsynlighed for at blive handlet internt inden for en tiårsperiode (kapitel 1). Slaver blev hyppigt brugt som pant af deres ejere (kapitel 2). De fleste handlede slaver blev solgt alene, og det interne marked spredte slaver mellem ejere (kapitel 3). De fleste handlede slaver var formentlig byslaver. Flytning af slaver mellem plantager havde et vist omfang. Distancen ved salg eller flytning behøvede ikke at være stor, førend slaverne fandt anledning til klage (kapitel 4). Af dette kan udledes følgende: Eksistensen af et internt marked for slaver betød generelt, at usikkerhed var et grundvilkår for cruzianske slaver. Det forhold at så mange slaver var pantsat virkede i to retninger. For nogle, navnlig plantageslaver der var pantsat med plantagen, betød det at det var sværere for deres ejer at frasælge dem. For private slaver betød pantsætning en forøgelse af den risiko, der altid var for at blive solgt pga. ejerens gæld. Ingen slave kunne vide sig sikker på ikke at blive solgt bort fra familie og venner. Flertallet af de cruzianske slaver blev ikke handlet i løbet af deres liv. Men også de slaver der undgik salg, må have været berørt gennem salget af andre; en adskillelse ramte jo ikke kun den handlede. Af de mange slaver der blev handlet, var en

stor andel byslaver. For de byslaver der blev handlet indenfor bygrænsen, havde salget ikke de store konsekvenser for deres mulighed for at opretholde relationer til andre slaver, men for dem der blev solgt til plantager var der vel tale om store omvæltninger. For plantageslaverne derimod var salg og flytninger forstyrrende, selv hvis de fik deres familie med: Ikke blot var der risikoen for ødelæggelse af ægteskaber og familier, salgene rev også plantageslaverne væk fra deres møjsommeligt dyrkede provisionsgrunde og andre steder af betydning. Det er dermed ikke kun menneskelige relationer der skal tænkes ind i slavernes oplevelse af adskillelse, formentlig må også deres forhold til landskab tænkes med. Det er imidlertid den mellem menneskelige adskillelse der er i fokus i det følgende.

Adskillelse

I samtiden havde flere udefrakommende iagttagere bemærkninger om adskillelse af slaver på St. Croix. Den amerikanske abolitionist Sylvester Howey bemærkede fra et kort ophold i Dansk Vestindien i 1835, hvordan “The nearest relatives may be separated from each other, either by sale or bequest”.¹⁷⁴ Dette forhold blev også bemærket af den britiske løjtnant Brady, der fik erfaring med det cruzianske slaveri gennem et ophold af et halvt års varighed på plantagen Manning’s Bay, hvor hans bror var forvalter. I en beskrivelse af forholdene på St. Croix berettede han, hvorledes slaver kunne adskilles fra deres familie efter ejerens vilje, dog med det forbehold, at børn skulle være fyldt syv år.¹⁷⁵ At det var lovligt for slaveejere at adskille familiemedlemmer, var dog ikke ensbetydende med at dette var en hovedregel ved salg. Brady bemærkede, hvordan båndene mellem slaver ved salg ikke var “so commonly disregarded, as to be without influence”.¹⁷⁶ Nogle nedslag i salgsakterne fra panteprotokollerne viser dog, at slaveejere gerne adskilte familie ved private salg. Fx. blev syersken Sally og hendes søn Johannes i marts 1809 solgt ved auktion til hver deres køber. I andre salgsakter kan adskillelse indlæses som noget underforstået: Fx blev Rebecca og to børn i 1811 solgt af Peter von Bretton til Friderich Friderichsen. Hun blev solgt ’med sine tvende yngste børn nemlig en dreng ved navn Adolphus og et [unavngivet] pigebarn’. Ordet ’yngste’

¹⁷⁴ Sylvester Howey: “Letters from St. Croix 1836-1837”, in: *The Kamina Folk. Slavery and Slave Life in the Danish West Indies*, red. George F. Tyson & Arnold Highfield. Virgin Islands Humanities Council 1994, p. 190.

¹⁷⁵ Brady 1994, p. 176.

¹⁷⁶ Brady 1994, p. 176f.

betegner, at Rebecca havde ældre børn som ikke var omfattet af salget og som enten tidligere var blevet solgt eller nu blev adskilt fra deres mor og søskende.¹⁷⁷

For de familiemedlemmer der blev adskilt vurderede Brady, at “the separation of families does not operate with much greater hardship in the small West India islands, whose limited extent affords to the slaves frequent opportunities of meeting”.¹⁷⁸ Heri har Brady unægteligt en pointe i forhold til det amerikanske marked, men der er dog en uoverensstemmelse mellem denne vurdering og, hvad Brady skriver andetsteds om vilkårene for ægte- og partnerskaber mellem slaver tilhørende forskellige plantager. Her hedder det at ”when they reside upon separate properties, they cannot eat together, nor hold any intercourse during the day; besides, they cannot always meet at night - fatigue, indisposition, the state of the weather, or perhaps a disinclination to walk, probably several miles; each of these circumstances separately considered, tends to prevent this desirable end”.¹⁷⁹ Salg betød ikke, at slaver blev adskilt for evigt, men i det daglige liv var adskillelse en forhindring. Dette forhold var slavesamfundets hvide overklasse og danske regeringskredse udmærket klar over. I sin betænkning af 28. dec. 1791 vedr. forbuddet mod den transatlantiske slavehandel anførte Negerhandelskommissionen, at de dårlige forhold, som planterne bød slavefamilier gennem splittelse af ægteskaber og familier, førte til lavere fertilitet. Kommissionen anbefalede derfor en lovgivning til beskyttelse af slavefamilier mod vilkårlige salg. Dele af kommissionens forslag indgik i lovforarbejdet, men i den endelige forordning af 16. marts 1792 om den atlantiske slavehandels afskaffelse var de bortfaldet. Ifølge Erik Gøbel var det lykkedes for den vestindiske regering og de vestindiske borgerråd at afværge lovgivningen. De frie vestindere vidste udmærket, at en lovgivning mod splittelse af familier ved salg ville hæmme det økonomiske kredsløb, hvor det var en nødvendighed at kunne sælge slaver.¹⁸⁰

Så vidt konsekvenser i form af adskillelse. Hvilke muligheder for handling havde de cruzianske slaver i forhold til slavesalg?

¹⁷⁷ RA.VILA.CB.PP. 1807-09. (38.26.29), p. 847; RA.VILA.CB.PP.1809-12. (38.26.30), p. 240.

¹⁷⁸ Brady 1994, p. 177.

¹⁷⁹ Brady 1994, p. 165.

¹⁸⁰ Gøbel 2008, p. 71f, 88, 113ff.

Slavers indflydelse på salgshandlinger

Walter Johnson har anført, hvorledes mange amerikanske slavesalg skulle forhandles to gange: første gang med køberen og anden gang med slaven.¹⁸¹ Dette var også tilfældet på St. Croix. I hvert fald for nogle husslavers vedkommende. Ifølge Carl Henrik Holten, der opholdt sig på St. Croix 1799-1808, blev husslaver almindeligvis kun solgt ved auktion, såfremt ejerens bo kom under skifterettens behandling. I stedet var den sædvanlige måde ved salg af husslaver ”at man giver denne en Seddel, hvorpaa der staaer, at han skal sælges, samt den Priis, der fordres. Han søger sig saaledes selv en anden Herre, og er han ellers bekjendt for at være et skikkeligt Menneske, kan han ogsaa vente at finde et godt Herskab.”¹⁸² Husslaver, der jo var tættere på de mere intime sider af slaveejerens liv¹⁸³, udøvede altså en vis indflydelse på deres eget salg. Dette forhold hang for løjtnant Brady sammen med, at købere var bange for at købe en slave, der nægtede at indtage den forventede servile rolle. Brady bemærkede i overensstemmelse med Holten, at nok kunne ingen slave ligefrem modsætte sig et salg, men at det var sædvane, at slaven i private salg udøvede ”a kind of negative voice in the choice of his future master”. Anledningen til denne inddragelse af slaven i forhandlingen af salget skyldtes, at slavekøberne bekymrede sig om deres stolthed og ære: ”for many persons would feel their pride hurt at a negro refusing their service”.¹⁸⁴ Slavens rolle som forhandlingspart skyldtes altså, at deres trussel om ikke at spille den servile rolle var reel nok.

Udstilling ved auktion

Mange salg var for slaverne mere ydmygende end disse versioner af det private salg. Særligt ydmygende var auktionerne med deres udstilling, undersøgelse og vurdering af sorte kroppe. Udstillingen havde en praktisk karakter, idet køberne skulle kunne undersøge slaveudbuddet, men den kunne også være et tilskuerstykke. Som sådan var auktionen som et offentligt ritual med til at bekræfte den offentlige sanktion af slaveriets fortsatte eksistens. Steven Deyle har for USA's vedkommende således talt om

¹⁸¹ Johnson 1999, p. 30.

¹⁸² Holten 1967, p. 51f. At sende slaver rundt med en seddel var dog ikke den eneste måde at skaffe købere på, heller ikke til husslaver. Slaveejere indrykkede også salgsannoncer i aviser. Faktisk benyttede Holten selv avisannoncer, når han solgte husslaver: *Dansk Vestindisk Regerings Avis* 1. maj 1810.

¹⁸³ Louise Steensgaard: *På sporet af den "Vestindiske Philosophie": en undersøgelse af kreoliseringen af euro-caribierne i Dansk Vestindien i det 18. århundrede*. Upubliceret historiespeciale, Københavns Universitet 2002, p. 58.

¹⁸⁴ Brady 1994, 176f.

auktionen som ”a ritualistic reenactment of the enslavement of black southerners”.¹⁸⁵ Auktionen mindede slaverne om deres status som slaver og bekræftede de frie indbyggere i deres overordnede position.

Fremvisning af afrikanske slavers kroppe ved slaveskibenes ankomst fra Afrika er et fast element i de samtidige beskrivelser af Vestindien. Det fremhæves, hvorledes kroppene blev undersøgt forud for salgene.¹⁸⁶ Potentielle købere skulle have lejlighed til at undersøge og vurdere de udbudte ’varer’. Mens de fleste forfattere i deres beskrivelser lægger vægt på det visuelle hierarki med slaveejere, barberer og læger i rollen som beskuere og slaverne som objekter, er plantageejeren Reimert Haagensen ene om at træde et skridt tilbage og betragte hele auktionen som et spektakel og en visuel fornøjelse. Haagensen anfører, at alle øens borgere var til stede ved et sådant salg, og at det var en sand fornøjelse at iagttage dem. Omtrent en time før auktionen fandt sted, begyndte folk at kigge på slaverne, og under selve auktionen blev slaverne kaldt frem en efter en for at blive undersøgt af den sammenstimlede flok.¹⁸⁷

Om slaverne i den interne slavehandels auktioner blev stillet til skue i dagene op til auktionen vides ikke, men de var sædvanligvis til stede under selve auktionen. Dette fremgår af byfogedens mange henstillinger til at lade slaven være tilstede ved tvungne salg, ligesom det også fremgår af auktionsprotokollen når en slave var fraværende. At det for slaverne var en ydmygende oplevelse at blive udstillet og solgt offentligt, kan der ikke være tvivl om. Herom vidner det forbud mod udstilling af slaver i forbindelse med auktion som blev udstedt i 1838. Over for kongen fremhævede generalguvernør Peter von Scholten, hvordan forbuddet skulle beskytte de hvide mod slaver, der gennem klageråb forsøgte at afskrække køberne.¹⁸⁸ Det vidner om at slaver ikke bare passivt lod sig sælge. De ydede aktivt modstand under selve salgshandlingerne.

¹⁸⁵ Deyle 2005, 171f.

¹⁸⁶ Johan Lorentz Carstens: ”En Almindelig Beskrivelse om Alle de Danske, Americanske eller West-Indiske Ey-Lande”, Udg. Herluf Nielsen, *Danske Magazin* 8. rk. 3. bd. (1970), p. 230; Reimert Haagensen: *Beskrivelse over Eylandet St. Croix i America i Vest-Indien*. København: Lillies Enke 1758, p. 64f; C.G.A. Oldendorp: *History of the Mission of the Evangelical Brethren on the Caribbean Islands of St. Thomas, St. Croix, and St. John*. Red. Johann Jakob Bossard. Transl. Arnold R. Highfield & Vladimir Barac. Ann Arbor, Michigan: Karoma Publishers 1987, p. 219; Ingeborg Raunkiær (red.): *Lægen Paul Iserts Breve fra Dansk Guinea 1783-87*. København: Gad 1917, p. 174f.

¹⁸⁷ Haagensen 1758, 64f.

¹⁸⁸ Vibæk 1966, p. 273.

Modstand mod salg

Modstands- og forhandlingsperspektivet vigtigt, idet det kan være med til at dekonstruere det billede af slavesalg som statistiske fremstillinger af salg let kan give, nemlig at et slavesalg var et mekanisk og friktionsløst salg, hvor slaven som anden ejendom og som foreskrevet i Danske Lov skiftede hænder uden nævneværdige forhindringer. Denne udlægning af slavesalg repræsenterer ifølge Walter Johnson verden som en slavehandlers drøm: ”slaves without frail or resistant bodies; sales sealed without manipulation, coercion, or opposition; history without contingency”. I den virkelige verden var mange slaveejere tvunget til at acceptere slaven som en aktiv part i slavesalget.¹⁸⁹ Slaver opfattede i et vist omfang da også salgssituationer som noget de kunne påvirke. I situationer hvor videresalg syntes umuligt at afværge, var det for mange amerikanske slaver et mere realistisk mål, at blive solgt sammen med familiemedlemmer i stedet for at blive skilt fra dem, at blive købt af en rig køber snarere end en fattig, at blive i byen snarere end at komme på landet. Derfor manipulerede slaverne potentielle købere i det omfang de kunne.¹⁹⁰ Disse vigtige konklusioner om salgssituationen fra den amerikanske forskning må også antages at være gyldige for det cruzianske slavemarkeds vedkommende, selvom det kun har været muligt at vise dette indirekte gennem von Scholtens omtale af slavers klageråb ved auktion. En del af de cruzianske slavers modstandspraksis som det er nemmere at belyse, er bortløben.

Bortløben

En del af slavernes modstandsrepertoire var bortløben. Udover at slaverne ved at løbe bort i det mindste for en tid genvandt herredømmet over sig selv, kunne de også tvinge deres ejere til offentligt at indrømme, at de ikke magtede at kontrollere deres slaver. Annoncer med efterlysning af bortløbne slaver var således en fast del af indtægtsgrundlaget for aviser i den vestlige hemisfære. Også på St. Croix var der hyppigt annoncer i *Dansk Vestindisk Regierings Avis*. Ser man nærmere på nogle af disse fremgår det tydeligt, at der er en sammenhæng mellem interne salg og bortløben.

¹⁸⁹ Johnson kritiserer i øvrigt i en lignende kritik foucauldiansk historieskrivning for at være for optaget af ”[t]he worshipful admiration of the aesthetics of domination”, idet “the thrilling fear that the world is built out of the phantasmic dreams of the powerful, their language and categories and objectifying gaze - must be cooled with the recognition that dreams, even the dreams of powerful people, must be made material if they are to come true. And in the slave market, slaveholders' dreams could not come true without slaves - without people who could look back, estimate, manipulate, and sometimes escape.”: Johnson 1999, 14, 30, 34f, 188, 266 n53.

¹⁹⁰ Johnson 1999, p. 187.

Ud af femten bortløbne cruzianske slaver der blev efterlyst i *Dansk Vestindisk Regerings Avis* fra januar til maj 1810, var der i seks tilfælde tale om slaver der tidligere var blevet handlet. I de fem tilfælde fremgår dette forhold direkte af annonceteksten, mens det i det sidste kan påvises ved reference til data fra SCARP. Når det erindres, at antageligt ca. 1,5 procent af slavebefolkningen blev handlet om året, må en andel på 40 procent tidligere handlede slaver blandt de bortløbne opfattes som en overrepræsentation.

Ifølge den amerikanske historiker Steven Deyle var der en sammenhæng mellem bortløben og salg, omend denne ikke var simpel. På den ene side kunne salg ofte føre til slavens beslutning om at løbe bort (derfor forsøgte mange amerikanske ejere at tilbageholde information om forestående salg), på den anden side blev slaver også solgt som straf for at have løbet bort. I USA var bortløben den hyppigste forseelse hos de slaver som blev bortsolgt som straf.¹⁹¹

Bakers bortløben 1810

Et eksempel fra St. Croix på det dynamiske forhold mellem salg og bortløben findes i tilfældet Baker, der både løb bort efter et ejerskifte og blev solgt efter sin bortløben. Christopher Hansen indrykkede den 23. februar 1810 en annonce i *Dansk Vestindisk Regerings Avis*, hvori han efterlyste den bortløbne slave Baker, en fisker der blev betegnet som mulat. Hansen udlovede en dusør til den der opsporede den undvegne og bragte ham til arresten eller til Hansen selv. Det blev endvidere oplyst, at slaven tidligere havde tilhørt den frikulørte Tristram Shandy Smith. Dette kan der være to grunde til. Oplysningen om tidligere ejerforhold har sikkert gjort en identifikation nemmere, men den kan måske også opfattes som et tip om, hvor slaven kunne forventes at opholde sig, nemlig hos den tidligere ejer eller i hans nabolag. På det tidspunkt hvor Baker løb væk, kan Christopher Hansen kun have været hans ejer i kort tid, idet Smith så sent som 17. december 1809 udstedte en panteobligation til Hansen med sikkerhed i Baker.¹⁹² Muligvis blev Hansen ejer af Baker fordi Smith ikke kunne betale hvad han skyldte. Hvis dette var tilfældet, kunne Baker have god grund til at løbe bort, idet Hansen i så fald ville være tilbøjelig til at sælge ham for at få sine penge igen. Det er

¹⁹¹ Deyle 2005, p. 233, 258.

¹⁹² RA.VILA.CB.PP. 1809-12. (38.26.30), p. 41.

derfor nærliggende at tolke Bakers forsvindingsnummer i februar 1810 som udtryk for utilfredshed med ejerskiftet eller som en taktik rettet mod potentielle købere.

Formodningen om at Hansen var blevet ejer af Baker i mangel af bedre og derfor havde intentioner om at sælge Baker forud for hans bortløben bestyrkes af, at Hansen efter igen at være kommet i besiddelse af Baker valgte at sætte ham til salg. Den 13. marts 1810 indrykkede Christiansted auktionskontor en annonce i *Dansk Vestindisk Regerings Avis*, hvori det offentliggjorde at Baker på begæring af Christopher Hansen skulle sælges ved auktion 8 dage senere. Baker blev nu af Hansen omtalt som ”a good House Attendant and Fisher”, der blev solgt ”for the want of employ”. Disciplinære grunde blev ikke nævnt med et ord. Hvad der skete ved denne auktion vides desværre ikke. Hvad enten Baker blev solgt eller ej, blev Tristram Shandy Smith hurtigt igen ejer af Baker. Allerede 12. april 1810 solgte han ved en privat handel Baker til den frikulørte William Dunbavin, der var villig til at betale 475 rdl. for ham.¹⁹³

Mens sagen Baker ikke tillader en særlig tæt beskrivelse af modstand, er det anderledes med den følgende sag fra Christiansted byfogeds domprotokoller¹⁹⁴ vedrørende slaverne på Mount Welcome. Den viser, hvorledes opkøb af plantager med henblik på selektiv flytning af slaver var en strategi som plantageejere anlagde. Men vigtigst i dette kapitels kontekst viser sagen, hvordan slaverne, stillet overfor truslen om salg og adskillelse, handlede kollektivt.

Slaverne på Mount Welcome 1816

Plantagen Mount Welcome lå i den østlige ende af St. Croix, det område af øen der var mest præget af bedriftsafviklinger. John Benners havde været ejer af plantagen ca. 1805-12, hvorefter han havde været dens administrator i tre år. I november 1815 købte han igen plantagen, med den intention at nedlægge den som sukkerplantage. I forbindelse med denne afvikling, var det Benners' intention at bortsælge en del af plantagens 77 slaver.¹⁹⁵ I juni 1816 blev der derfor afholdt en vurderingsforretning. Denne skabte stor uro blandt slaverne, der efterfølgende forlangte at få at vide, til hvem de skulle sælges. Slavernes talsmænd Frederik og Phoebe erklærede i den forbindelse,

¹⁹³ RA.VILA.CB.PP.1809-12. (38.26.30), p. 84.

¹⁹⁴ RA.VILA.CB. Domprotokoller 1815-17. (38.6.27). Sag nr. 1816-371.

¹⁹⁵ Matrikel 1816 (86.43).

at ingen af slaverne ville sælges, og 'at de i den anledning aldrig havde forpligtet sig'. De mente altså selv at deres egen mening talte. Efter at Benners forgæves havde forsøgt at frembringe samtykke ved 'på en venskabelig måde' at overtale dem til at lade sig sælge, tyede han til magtanvendelse: Frederik, der havde fremsat slavernes holdning til salg, blev i juli arresteret af Benners og herefter afsendt til forvaring i Christiansteds arrest. Slaverne handlede dog hurtigt, da de erfarede dette. Samtlige slaver der befandt sig i marken forlod denne, løb efter Frederik og befriede ham fra de tre slaver der var sat til at overbringe ham til arresten. Efter denne episode løb i alt 46 slaver bort. Slaverne kom dog efterhånden tilbage i små grupper, nogle frivilligt andre ved tvang. Fire slaver, herunder Frederik og Phoebe, blev tiltalt for deltagelse i et komplot med henblik på at modsætte sig John Benners hensigt om at sælge en del af slaverne. Forud for domsafsigelsen blev det bemærket, at det skulle tælle i de tiltaltes favør, 'at det der egentlig har forledt slaverne på Mount Welcome, var at de skulle sælges fra plantagen hvorpå de i almindelighed enten var fødte eller havde været fra deres barndom eller meget længe og hvortil de ifølge de for alle gældende naturlige tilbøjelighed måtte føle hengivenhed'. Denne formildende omstændighed havde dog ikke indflydelse på dommen. Retten fandt at de fire slaver ved deres forbrydelse havde forbrudt deres liv. Tre uger senere blev strafudmålingen omstødt, og slaverne blev i stedet idømt pisk under galgen samt landsforvisning, ved hvilken forstås bortsalg fra de danske kolonier.

Trods deres modstand blev slaverne solgt. Ifølge matriklen for 1817 havde John Benners solgt 60 slaver, kun 20 var tilbage. Mount Welcomes slaver var formentlig blevet splittet for alle vinde, idet Benners i sin forklaring til retten tidligere havde anført, at han agtede kun at sælge til sine venner og til 'dr. Stevens'. Modstand betød således ikke at slaverne fik gennemtrumfet deres vilje. I den åbenlyse konfrontation med slavesamfundets øvrighed var det oftest slaven der tabte. Men på trods af at John Benners fik sin vilje i sidste ende, fik slaverne tydeliggjort, at de opfattede salget som et overgreb.

Delkonklusion

Eksistensen af et internt marked for slaver betød generelt, at usikkerhed var et grundvilkår for cruzianske slaver. Ingen slave kunne vide sig sikker på ikke at blive solgt bort fra familie og venner. I praksis blev de fleste slaver ikke handlet, og der var mange handlede slaver, for hvem konsekvensen ikke var så stor, idet de blev solgt indenfor snævre geografiske områder. I det hele taget betød St. Croix' begrænsede

geografiske udstrækning at de potentielle konsekvenser af et salg ikke var lige så store som i den amerikanske handel, hvor slaver let risikerede definitiv adskillelse fra ægtefæller og børn. Men distance var ikke alt. Salg eller flytning fra en plantage til en anden, betød at slaven skulle forlade et velkendt miljø. Efter alt at dømme har plantageslaver på plantager med veletablerede familiestrukturer været dem, der oplevede interne salg som det største overgreb. Gennem retssager m.m. er det muligt at dokumentere, hvorledes slaver ydede modstand i forbindelse med salg, både verbalt og gennem bortløben. Husslaver udøvede ved private salg en vis indflydelse på hvem deres fremtidige herre skulle være. Dette skyldtes bla. det forhold, at husslaverne kunne 'afmaskere' herren som en der var ude af stand til at få sine slaver til at agere servilt.

Kapitel 6. Den interne slavehandels betydning for slaveejerne – status, ære og tab

Hvilken betydning havde den interne slavehandel for St. Croix' slaveejerne? Dette spørgsmål kan besvares på to niveauer, nemlig hvad handlen betød for slaveejerne som enkeltpersoner, og hvad den betød for slaveejerne som herskende klasse i et samfund bygget på racebaseret slaveri. Det sidstnævnte spørgsmål blev indirekte besvaret i forrige kapitel, idet de frie indbyggere som beskuere blev modstillet slavernes kroppe som objekter: Slavehandlens transaktioner vedligeholdt det racebaserede slaveris distinktioner mellem fri og ufri og var dermed også med til at bekræfte de frie indbyggere i deres frihed. Dette var særlig udtalt ved den udstilling af slaverne ved auktion, der fandt sted indtil 1838.

For slaveejerne som enkeltpersoner gjaldt det, at intern slavehandel under nogle omstændigheder var et positivt element i slaveejernes liv. Den gjorde det muligt for dem, at tjene penge på slavesalg eller at opretholde/forøge størrelsen af deres slavehold. Ligeledes sikrede intern slavehandel, at de kunne inddrive gæld fra andre slaveejerne ved at forlange slaver tvangssolgt. Under andre omstændigheder var interne slavesalg lig med tab, ikke bare i en økonomisk forstand men også i en status- og identitetsmæssig forstand. Det var navnlig tilfældet, når fallitter og tvangssalg spredte en ejers slaver for alle vinde, og der ikke længere var nogen at udøve herredømme over. Tabet af slaver var vel særlig stort, når det drejede sig om nærtstående personlige slaver, der havde fulgt ejeren gennem det meste af dennes liv, ligesom det statusmæssigt var et

tab, når et familieoverhoved ikke længere kunne forsyne sin husstand med de slaver, der blev fundet nødvendige for dens velfærd og anseelse.

Dette kapitel vil gennem casen Peter Vogelsang undersøge den interne slavehandels betydning for nogle udvalgte enkeltpersoner, ligesom det gennem en samtidig tekst (Haagensen) vil belyse hvilken rolle status og ære kunne spille på det cruzianske slavemarked. Hvad angår de udvalgte personer, er der ingen kilder til hvad de selv mente: Ingen notater, breve, dagbøger e.l. findes bevaret.¹⁹⁶ Derfor må betydningen udledes gennem rekonstruktion af sagsforløb og sammenhænge fra socialhistoriens traditionelle kilder i form af offentlige dokumenter. Dette sker ved krydsreference af forskellige dokumenttyper: auktionsprotokoller (fra SCARPs database), panteprotokoller (delvis fra SCARP, delvist i original), registre til panteprotokoller, registre til kopiskiftebreve, matrikler og kirkebøger. Endelig er der også blevet trukket på antropologen Svend Holsoes biografiske oplysninger om familier og personer fra Jomfruøerne, der særligt er anvendelig i forhold til personer med tilknytning til andre kirkesamfund end det dansk-lutherske.¹⁹⁷ I fortolkningen af dette materiale trækkes der på den amerikanske forskningslitteratur.

Betydning for amerikanske slaveejere

Mens det ikke er muligt at belyse cruzianske slaveejerens opfattelse af slavemarkedet gennem deres private optegnelser, har dette i vid udstrækning været muligt i den amerikanske forskning. Både Michael Tadman, Walter Johnson og Steven Deyle har anvendt kilder som breve, dagbøger og journaler m.m. i kortlægningen af de interne slavesalgs betydning for slaveejere.¹⁹⁸ I sin analyse af slaveejernes breve finder Walter Johnson, at disse i høj grad handlede om slaver. Denne erkendelse er et centralt belæg i hans argument om, at slaveejere ofte præsenterede sig overfor hinanden gennem

¹⁹⁶ I Rigsarkivet findes en række privatarkiver fra personer med relation til Dansk Vestindien før emancipationen (for en liste over disse se: Gøbel 2002, p. 131ff). Med undtagelse af Peter von Scholten og Schimmelmänn-familiens arkiver er alle disse blevet gennemset med henblik på at finde korrespondance og optegnelser om intern slavehandel. Blandt de mange breve og få dagbogsoptegnelser er der ikke fundet referencer til køb og salg af slaver, med undtagelse af korrespondance mellem den i Danmark bosiddende plantageejer Jens Michelsen Beck og hans fuldmægtig på St. Croix, Adam Søbøtke. Her er der tale om kortfattede og udetaljerede meddelelser af instruktiv og redegørende art (RA. Privatarkiver. 05097. Beck, Jens Michelsen, kancelliråd. 1774-1791).

¹⁹⁷ <http://vifamilies.org/>

¹⁹⁸ Tadman 1989, Johnson 1999 og Deyle 2005. Også fra Jamaica foreligger der sådanne kilder. Mest bemærkelsesværdig er en dagbog på 10.000 sider fra planteren Thomas Thistlewoods hånd, som historikeren Trevor Burnard har udnyttet til at belyse det jamaicanske slaveri fra en slaveejervinkel, herunder også hvilken rolle slavekøb spillede for Thistlewood: Burnard 2004.

referencer til deres slaver. At tale om slaver var en måde, hvorpå identiteten som 'master' kunne skabes og udtrykkes. Slaveejerskabets repræsentative karakter betød, at slavemarkedet (i bred forstand) var et vigtigt forum for statuskampe, og Johnson finder, at ærekære sydstatsfolk i højere grad udspillede deres kampe om ære på slavemarkedet end i sydens notoriske dueller.¹⁹⁹ Forbundet med ære og status var også gaveudveksling, der spillede en central rolle for slaveejere i de amerikanske sydstater. I sin originale analyse af sydstatskulturen før borgerkrigen, inspireret af Clifford Geertz' etnografiske *thick description* samt dekonstruktionistisk kulturhistorie, viser Kenneth Greenberg hvorledes kapaciteten til at give gaver var med til at differentiere herskabet fra navnlig slaver men også 'æreløse' hvide mænd. Greenberg fremholder hvorledes forholdet mellem herre og slave i vidt omfang var kendetegnet ved en ensidig gavestrøm fra herre til slave. Herren var i stand til at give slaven gaver (fødevarer, tøj, tilladelse til ægteskab, frigivelse etc.), mens det omvendte set fra slaveejerens perspektiv ikke var tilfældet.²⁰⁰ Gaveudveksling i slaveejerkulturen kan derfor opfattes som en patroniserende gestus.

Både repræsentationen gennem slaver, statuskampene og gaveudvekslingen er til stede i den undersøgelse slavehandlens betydning for frie cruzianere, der begynder med plantageejereren Reimert Haagenses beskrivelse af en slaveauktion i den interne handel. Denne beskrivelse anvendes til at udlede de symbolske implikationer af auktionsmekanismen. Derefter følger beskrivelsen af Peter Vogelsangs karriere som slaveejer, hvilken illustrerer slavemarkedets dobbelthed med dets løfter om social opstigen og trussel om ødelæggelse af status quo. Denne case viser også, hvordan netværk og personlige relationer spillede en væsentlig rolle i handling på slavemarkedet, ligesom markedstransaktioner nogle gange kan forstås som gaveudvekslinger. I casen Vogelsang optræder status og ære som noget mere godartede faktorer end i den episode som er omtalt hos Haagensen. Her handler det ikke blot om status, men om statuskamp.

Status til salg: En omstridt slaveauktion ca. 1749

Plantageejereren Reimert Haagensen fortalte i sin *Beskrivelse over Eylandet St. Croix i America i Vest-Indien* (1758) sit danske publikum om en auktion, der var præget af strid

¹⁹⁹ Johnson 1999, p. 12f, 104.

²⁰⁰ Greenberg 1996, pp. 51-86.

fra begyndelsen til enden. Den begyndte i uenighed mellem de tilstedeværende frie og udartede sig til en statuskamp.²⁰¹ Haagensens beretning er interessant, fordi den viser hvordan slaveauktionens vilkår var til forhandling, og at social sanktion og legitimitet var væsentlige aspekter ved auktionen. Ikke mindre vigtigt viser beretningen, hvordan auktioner kunne være ramme om en konkurrencemæssig adfærd, der i sin moralske og statusmæssige betydning overskred det økonomisk egennyttige, der ellers spiller så stor en rolle i den neoklassiske økonomis opfattelse af auktionen som blot en mekanisme til rationel prisdannelse.²⁰²

Sagsforholdet var det, at en (navngiven) engelsk plantageejer havde fået et barn med en slave, hvilket barn han ønskede at lade døbe og frigive. Imidlertid døde planteren, da drengen var to år og endnu ufri. Da der var gæld i dødsboet, måtte flere slaver frasælges, herunder planterens søn og dennes mor. Haagensen beskriver, hvordan de mest fornemme borgere (dvs. plantere) og myndighedspersoner dukkede op ved auktionen, herunder den dansk-lutherske sognepræst Hans Jacob Stoud. Blandt disse tilstedeværende opstod der uenighed om vilkårene for auktionen: Kunne eller burde plantageejers søn overhovedet sælges? Mens borgerne talte for et salg, var Stoud imod med henvisning til barnets angiveligt frie status. Efter at det blev vedtaget at lade barnet sælge, opstod der igen uenighed. Denne gang gik diskussionen om, hvorvidt barnet skulle sælges sammen med moderen eller separat. Stoud fremførte det argument, at eftersom barnet ikke delte sin moders slavestatus, skulle det sælges separat. Andre var uenige heri, med henvisning til det urimelige i at adskille mor og barn. Mor og barn blev derpå sat til salg hver for sig. En navngiven køber betalte 500 rdl. for moren, mens drengen blev solgt til præsten Stoud for 300 rdl. Det var Stouds intention at frigive ham og lade ham opdrage i den kristne tro.

De 300 rdl. var en høj pris, idet data fra auktionsprotokollerne 1737-55 viser, at gennemsnitsprisen for drengbørn solgt separat ved auktion var 199,5 rdl.²⁰³ Det fremgår da også af Haagensens beretning, at de andre tilstedeværende pga. deres

²⁰¹ Haagensen 1758, p. 62f. Der er tale om den eneste detaljerede beretning om et konkret internt slavesalg på St. Croix i rækken af samtidige trykte beskrivelser. Auktionen kan tidsfæstes til slutningen af 1740'erne, idet en af deltagerne, sognepræsten Hans Jacob Stoud, der ifølge Haagensen døde kort efter, døde i 1749: Kirkebogen 1740-53, p. 45.

²⁰² Se Charles Smith for en empirisk funderet etnologisk kritik af neoklassiske forestillinger om auktionen som en mekanisme til at skabe 'fair' priser: Charles W. Smith: *Auctions: The Social Construction of Value*. London: Harvester Wheatsheaf 2004, p. 80, 162.

²⁰³ Gennemsnitsprisen for drengbørn solgt separat i perioden 1737-55 var 199,5 rdl. (N=42). Eftersom planterens søn blot var 2 år, er der ved 300 rdl. tale om en høj pris. SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1737-55 (38.37.1-2).

uenighed med Stoud gjorde hvad de kunne for at presse prisen op. Den høje pris skal derfor opfattes som en måde, hvorpå de andre tilstedeværende straffede Stoud for hans holdninger og hans opførsel ved auktionen. De andre tilstedeværendes bud på drengen var altså i Haagensens øjne ikke motiveret af en intention om at blive hans herre. De var motiveret af en intention om at påføre Stoud mest mulig skade inden for auktionens rammer. Ved at byde mere end de ville have gjort under normale omstændigheder, demonstrerede borgerne uden at de måtte til lommerne, hvordan de satte principper og ære over penge. Stoud fik ligeledes vist, hvordan han værdsatte (bogstavelig talt) principper og ære, men han måtte betale prisen herfor. Hvem der var auktionens vinder, kan der således ikke svares entydigt på; i en videre forstand viser eksemplet, at resultatet af en slaveauktion ikke nødvendigvis kun handlede om hvem, der i sidste ende kunne erklære sig for slavens ejer, men også om symbolske handlinger under selve auktionsforløbet.

Den af Haagensen omtalte auktion passer godt ind i det billede af slaveauktionerne, som den amerikanske historiker Steven Deyle giver. I hans optik var de ”important symbolic events that helped to draw and redraw community lines”. Auktionerne var med til at definere hvad der var acceptabel adfærd i lokalsamfundet, og hvem der tilhørte og ikke tilhørte fællesskabet. Alle tilstedeværende, “bidders and nonbidders alike”, var involveret i sanktioneringen af de enkelte salg. I denne opfattelse ligger han også på linje med den sparsomme antropologiske forskning i auktioner, der netop understreger elementet af social sanktion i auktionen.²⁰⁴ Udover at være en mekanisme til at sælge slaver fra en slaveejer til en anden var slaveauktionen altså også hvad man kan betegne et symbolsk udvekslingsfællesskab. Som det fremgik af kapitel 5 vedrørte dette slavernes underordnede status og grænsen mellem fri og ufri. Men det var også et fællesskab, der var med til at definere de frie indbyggers indbyrdes relationer og status.

Auktionen skabte distinktioner mellem de tilstedeværende frie indbyggere. Nogen var blot tilskuere, mens andre blev efterladt som vindere eller tabere. Med et begreb lånt fra antropologen Arjun Appadurai var der tale om en ”tournament of value”, ved hvilken forstås en periodisk begivenhed, hvor deltagelse er et privilegium og der

²⁰⁴ Deyle 2005, p. 171f; Smith 2004, p. 49.

udspilles en statuskamp mellem formelle ligemænd.²⁰⁵ Slaveauktionen egnede sig glimrende som værditurnering, idet den udspillede sig om en begrænset mængde af 'objekter', ligesom dens grundlag i den såkaldt engelske auktionstype (med opadgående pris) gjorde, at det gradvist blev afsløret hvem der måtte droppe ud af turneringen. Men distinktionerne de frie indbyggere imellem var ikke begrænset til auktionernes relativt begrænsede tidsrum. De var hele tiden til stede i det offentlige rum og i slaveejernes drømme.

Ifølge Walter Johnson repræsenterede det interne slavemarked slaveejernes drømme om fremtidige muligheder. Slaveejere og frie indbyggere med aspirationer om at blive slaveejere drømte om "fields full of productive hands and a slave quarter that reproduced itself, of well-ordered households and of mansions where service was swift and polished. They dreamed of beating and healing and sleeping with slaves; sometimes they even dreamed that their slaves would love them. They imagined who they could be by thinking about whom they could buy".²⁰⁶ Dette betyder, at slavemarkedet ikke kun var betydningsbærende for slaveejerne i de relativt få øjeblikke, hvor de faktisk købte og solgte slaver. Alle de slaver som de havde omgang med i det daglige var mennesker med en pris: Slavemarkedet var altid til stede som en mulighed. De frie indbyggers drømme om transformation gennem erhvervelse af slaver handlede ikke blot om økonomisk transformation gennem kapitalakkumulation. De handlede i høj grad om social transformation gennem husslavernes repræsentative servicearbejde.

Husslaverne spillede en vigtig rolle i forhold til slaveejernes selvscenesættelse, idet de sammen med store udgifter til bolig og selskabelige aktiviteter tjente en kommunikativ funktion, igennem hvilken ejeren søgte at indplacere sig i slavesamfundets statushierarki. Husslaver var et aktiv, hvis ikke ligefrem en nødvendighed, for social opstigen. Derfor var det, som den danske historiker Louise Sebro anfører, "ikke kun et

²⁰⁵ Appadurai har udviklet "tournament of value" på baggrund af den franske sociolog Jean Baudrillards kulturteoretiske analyse af kunstauktionen, der af Baudrillard betragtes som "a concrete community of exchange among peers". For Baudrillard er udfaldet af auktionen underordnet, idet dens væsentligste funktion er "the institution of a community of the privileged who define themselves as such by agonistic speculation upon a restricted corpus of signs". De trækker begge på Marcel Mauss udvekslingsbegreb, og Appadurai desuden også på Thorstein Veblen: Arjun Appadurai: "Introduction: commodities and the politics of value", in: *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*, red. Arjun Appadurai, Cambridge: Cambridge University Press 1986, p. 21f; Baudrillard 1981, 117; Marcel Mauss: *The Gift*. London: Routledge 2002 [1923-24]; Veblen 1994 [1899].

²⁰⁶ Johnson 1999, p. 78f.

spørgsmål om magelighed at have mange husslaver; man skulle af statusmæssige årsager omgive sig med så mange og så smukke slaver som muligt”.²⁰⁷ Den socialvidenskabelige forbrugsteoris gudfader Thorstein Veblen havde en rammende betegnelse for denne type forbrug, nemlig ’conspicuous consumption’ eller iøjnefaldende forbrug, dvs. forbrug tilrettelagt med henblik på andres iagttagelse. Selv om det i første omgang var møntet på nordamerikanske magnater, er begrebet velvalgt i forhold til slavesamfundenes plantere, embedsmænd og købmænd m.m.²⁰⁸ Som Sebro bemærkning om ’så mange som muligt’ antyder, handlede det for denne type forbrug på en og samme tid om konformitet og distinktion²⁰⁹: På den ene side skulle forbruget leve op til herskende normer og idealer, på den anden side skulle disse overskrides for at udmærke et individs forbrug som særligt delikat. Et minimum for at overholde standarderne i Dansk Vestindien synes at have ligget omkring fem husslaver²¹⁰, men der kan gives eksempler på langt større slavehold til husbehov. Fx skrev den tidligere omtalte Carl Henrik von Holten i sine erindringer, at hans husstand på St. Croix var forsynet med hele fjorten husslaver, hvoraf de fem var børn.²¹¹

Slaverne, og luksuriøs livsførelse i øvrigt, var en forudsætning for social accept. Udgifterne til en livsførelse i overflod kunne derfor ikke sættes ned uden at gældende sociale standarder ikke længere kunne overholdes. De mange slaver og den luksuriøse livsstil var dyr, og for mange førte den også til fallit eller ligefrem gentagne fallitter. Særligt for de borgere, der havde sociale aspirationer men få midler, kunne det være problematisk at anvende den forbrugsmæssige selviscenesættelse som strategi. På den ene side var det nødvendigt for den sociale mobilitet at prætere herredømme over slaver og materielt forbrug, idet det for embedsmænd og forvaltere o.l. kunne være

²⁰⁷ Sebro 2005, p. 15.

²⁰⁸ Thorstein Veblen: *The Theory of the Leisure Class*. New York 1994 [1899]; Elsa Goveia: *Slave Society in the British Leeward Islands at the End of the Eighteenth Century*. New Haven & London: Yale University Press 1965, p. 109. Diskussionen om slaveri og iøjnefaldende forbrug går tilbage til Ulrich B. Phillips, der fandt at prisstigninger på slaver i de amerikanske sydstater foruden spekulation og stordriftsfordele skyldtes iøjnefaldende forbrug. Senere anførte marxisten Maurice Dobbs, at kapitalakkumuleringen hos plantageejerne blev underordnet det iøjnefaldende forbrug, ligesom den gramscianske Eugene Genovese hævdede at slaveejere primært købte slaver for at hævde status og autoritet. Såvel Robert Fogel og Stanley Engerman som Barry Higman har dog afvist argumentet om at et urentabelt slaveri blev opretholdt som følge af overvejelser om social status. Hilary McD. Beckles: ”Economic Interpretation of Caribbean History”, in: *General History of the Caribbean, Vol. VI. Methodology and Historiography of the Caribbean*, ed. B.W. Higman. UNESCO 1999, p. 72f; Fogel & Engerman 1974, p. 60ff; Higman 1976, p. 187.

²⁰⁹ Jean Baudrillard: *For a Critique of the Political Economy of the Sign*. St. Louis, Missouri: Telos 1981, p. 36.

²¹⁰ Hall 1992, p. 242 n2.

²¹¹ Holten 1967, p. 51.

vejen til at blive gift ind i planterdynastier. På den anden side var det udgiftstungt og forøgede aspiranternes gældssætning. En af disse 'sociale aspiranter' var Peter Vogelsang, der i sidste halvdel af 1700-tallet rejste fra Danmark-Norge til et St. Croix i økonomisk fremgang. Han akkumulerede rigdom, giftede sig ind i en etableret familie og gik fallit.

Peter Vogelsang 1777-90: social opstigen og fallit

Social opstigen

Peter Vogelsang er nærmest prototypen på en mandlig europæisk immigrant med aspiration om social mobilitet i kolonierne. Han var født i Norge o. 1752²¹² og rejste formodentlig til Vestindien, da han var i 20'erne. I 1777, da han var ca. 25 år, var han bosiddende på den plantage i Kongens kvarter, der senere blev kendt som "Upper Bethlehem".²¹³ Han var antageligt i gang med at lære plantageforvalterens metier, hvis han ikke allerede da var forvalter. På dette tidspunkt var han ugift og ejede hverken fast ejendom eller slaver. Efter mindst fire års arbejde med at overse og kontrollere andres slaver, blev Vogelsang ejer af sin første slave, en afrikaner som han købte fra slaveskibet Accras last. I forbindelse med købet omtales han som plantageforvalter.²¹⁴ Med denne slave kunne Vogelsang supplere sin indtægt som forvalter ved at leje slaven ud til sin arbejdsgiver (Heyliger-slægten) eller til andre der måtte savne arbejdskraft. Det sidstnævnte synes også at have været tilfældet, idet han i 1784 havde slaver på plantagen "Profit", mens han selv endnu i 1785 var bosiddende som forvalter på "Upper Bethlehem".²¹⁵ Intentionen med disse hans første slavekøb var at akkumulere kapital. Til at udføre huslige opgaver lejede han i 1783 mulatten Anna fra Peter Heyliger Jz.²¹⁶

Muligvis for at distancere sig fra den sociale stigma der omgærdede praktisk plantagearbejde, flyttede han i 1785 til Christiansted, hvor han købte et hus i Bjergegade nr. 21. I den forbindelse lånte han 550 rdl. af Adam Søbøtke mod at denne fik pant i huset.²¹⁷ Det er sandsynligt, at huskøbet samt købet af slavedrengen Danio 24.

²¹² Holsoe: Vogelsang; Det vides ikke om han var relateret til den Johan Christian Vogelsang fra den slesvigske Vogelsang-slægt, der ifølge slægtshistorikeren Christian Knudsen ejede et glasværk i Trondhjem i slutningen af 1700-tallet: Christian Knudsen: *Familien Vogelsang paa Solbjerggaard, Bommelund og Østerholm*. Afskrift ved Christian Maibøll. Jejsing 1956, p. 2.

²¹³ Oplysninger fra privat korrespondance med George Tyson.

²¹⁴ Holsoe: Vogelsang.

²¹⁵ Oplysninger fra privat korrespondance med George Tyson.

²¹⁶ SCARP: RA.VILA.CB.PP. 1783-84. (38.26.14), p. 123.

²¹⁷ Holsoe: Vogelsang; RA.VILA.CB. Ekstrakt af register til panteprotokollerne 1785-95 (38.29.1).

maj samme år skal sættes i forbindelse med hans giftermål med Dorothea van Beverhoudt (født ca. 1760) fra den omfangsrige Beverhoudt-slægt²¹⁸. Under alle omstændigheder var parret i 1787 at finde på adressen i Bjergegaden, hvor de boede med seks slaver, heraf fire voksne og to børn, foruden to slaver der tilhørte doktor Reinhard Lude. Slaveholdet havde altså en pæn størrelse efter standarderne. Året efter fik de datteren Juliane Maria, der blev døbt i den reformerte kirke, som Beverhoudt'erne tilhørte. Den omfattende hollandske svigerfamilie havde nok ikke de store problemer med at overbevise Vogelsang om det fornuftige i dette arrangement. Hans tilknytning til den dansk-lutherske menighed var perifer, og han gik aldrig til alters i dens kirke.²¹⁹ Familieforøgelsen førte ikke til udvidelse af slaveholdet. Enten fandtes de seks slaver tilstrækkelige, eller også begyndte Vogelsang at mærke de finansielle problemer der skulle føre til hans fallit. Hvad familiens udkomme var i denne periode er uklart. Et bud kunne være, at Vogelsang beklædte et offentligt embede.

På ti år var Peter Vogelsang altså gået fra at være en uformuende, håbefuld tilflytter, der arbejdede hårdt på de uvirksomme plantageejeres ejendomme, over at være en forvalter der også tjente penge på de slaver han efterhånden købte, til at være en mand der var gift ind i en af de store, etablerede slægter, og som var bosiddende i byen, langt fra sliddet i markerne. Hans omgang med slaver var først og fremmest med de husslaver som han havde anskaffet sig. Peter Vogelsang var blevet en slaveejer i den øvre mellemklasse, men i denne proces var der opstået en kløft mellem hans indtægter og hans udgifter.

Begyndende økonomiske vanskeligheder

Et tegn på begyndende økonomiske vanskeligheder kan man finde i 1788, da det var tid til at Vogelsang indfrie den obligation han tidligere havde udstedt til Adam Søbøtker med pant i sit hus. Han var nemlig ikke i stand til at betale gælden og måtte i stedet refinansiere lånet i huset. Først efter at han den 21. juni havde lånt 650 rdl. af kirkeværgen i den dansk-lutheranske kirke, kunne han to dage senere indfri obligationen på 550 rdl. Året efter, dvs. 1789, solgte han huset i Bjergegaden. Køberen Thomas Williamson (der også var den nye beboer) betalte ved dels at indfri Vogelsangs

²¹⁸ Det er uklart hvem hendes forældre var, et muligt bud kunne være generalkrigskommissær Lucas van Beverhoudt og Anna Uytendaele, der blev gift netop omkring hendes fødsel ca. 1760: se Holsoe: Vogelsang, van Beverhoudt.

²¹⁹ Holsoe: Vogelsang, van Beverhoudt; Kirkebogen 1771-80, 1780-94, 1797-1822.

obligation til den danske kirke og dels at udstede en obligation til Vogelsang på 865 rdl.²²⁰ Herefter flyttede familien Vogelsang til Prinsensgade, hvor den boede til leje.²²¹ Tilsyneladende hjalp hussalget ikke på Vogelsangs økonomiske situation. I hvert fald pantsatte han i februar 1790 en slavefamilie, Maria Wilhelmine med døtrene Adriana og Eleonora, til Reinhard Lude. Lude var ikke et helt nyt bekendtskab for Vogelsang, idet to af Ludes slaver, Lena og Peter, tidligere havde boet i Vogelsangs ejendom i Bjergegaden.²²²

Fallitten, tvangsauktionen og slægtens hjælpende hånd

Hvilke begivenheder der førte til Vogelsangs fallit eller hvilke kreditorer, der pressede på for at få deres tilgodehavende, vides i skrivende stund ikke.²²³ Følgende står dog klart: Den 15. april 1790 begyndte skifteretten at behandle Vogelsangs fallitbo²²⁴, hvorefter de fleste af Vogelsangs slaver blev udbudt ved tvangsauktion for at dække kreditorernes tilgodehavende. Auktionen fandt sted 27. april 1790 i Dronningensgade 10 i et hus tilhørende skomager John Anson. Hvorfor valget faldt på denne lokalitet, eller hvilken interesse Anson måtte have i foretagendet, henstår i det uvisse. Fem slaver blev udbudt: Maria Wilhelmine med døtrene Adriana og Eleonora samt kvinderne Maria og Salome. De tre første blev for 700 rdl. solgt samlet til Johannes van Beverhoudt, der også købte Salome for 250 rdl. Den sidste slave, Maria, tilfaldt Herman van Tiel ved et hammerslag på 250 rdl.²²⁵ De afrundede beløb kunne tyde på, at der ikke havde været den store konkurrence om at købe slaverne, eller at køberne på forhånd havde intimideret andre mulige købere. Denne tolkning passer godt ind i billedet af hvem køberne var. Johannes van Beverhoudt og Herman van Tiel var nemlig Vogelsangs svogre, idet Johannes van Beverhoudt var bror til Vogelsangs hustru Dorothea, mens Herman van Tiel nok allerede kurtiserede Helena, Johannes og Dorotheas søster, med hvem han blev gift året efter.²²⁶

²²⁰ Matrikel 1787-89 (86.22-24); RA.VILA.CB.Ekstrakt af register til panteprotokollerne 1785-95 (38.29.1).

²²¹ Oplysninger fra privat korrespondance med George Tyson.

²²² SCARP: RA.VILA.CB.PP. 1788-93. (38.26.18), p. 224; Holsoe: Vogelsang.

²²³ Efter jeg blev opmærksom på Vogelsangs fallit, har det ikke været muligt at se nærmere på sagen, idet sagens akter pga. flytning til Rigsarkivets nye magasiner har været utilgængelige fra medio marts 2010.

²²⁴ Holsoe: Vogelsang.

²²⁵ SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1788-1793. (38.37.21), p. 65; Matrikel 1789-90 (86.24-25) .

²²⁶ At Dorothea Vogelsang er søster til denne Johannes van Beverhoudt fremgår af et gavebrev af 30/8 1794: RA.VILA.CB.PP. 1793-97. (38.26.21), p. 279; Kirkebogen 1780-1794, p. 74, 75, 81.

Svogrenes opkøb må umiddelbart forstås som en intervention, der skulle gøre det muligt for Vogelsang at beholde slaverne i sin besiddelse. Flere ting peger dog på, at hensigten med denne handling snarere var at sikre Vogelsangs hustru Dorothea og den 2-årige datter Juliane Maria. Efter sin fallit var Peter Vogelsang nemlig igen at finde i sin gamle metier som plantageforvalter, denne gang på plantagen Green Key. Her boede han alene og uden andre slaver end plantagens.²²⁷ Hustruen Dorothea og datteren må have logeret hos medlemmer af den store Beverhoudt-familie. Senere begivenheder understøtter den tolkning, at Beverhoudt og Tiel købte slaverne for at optræde som stedfortrædende slaveejere for Dorothea og ikke for deres egen skyld. I 1794, da risikoen for at Dorotheas ejendom skulle blive involveret i Peter Vogelsangs eventuelle gældsproblemer var drevet over, udstedte Johannes et gavebrev til sin søster på slavekvinden Salome, som han havde købt ved tvangsauktionen.²²⁸ Denne gaveudveksling fik endnu et led, da ægteparret Vogelsang i 1798 valgte at frigive Salome.²²⁹

For Johannes Beverhoudt var tvangsauktionen en mulighed for at markere sig som en betydningsfuld person i slægtens netværk. Det var ham, der kunne sikre Dorotheas velfærd, ikke hendes mand. Ligeledes var den for en bejler som Herman van Tiel en mulighed for at markere sin vilje til at engagere sig på vegne af den familie, ind i hvilken han agtede at gifte sig. Som sådan kan deres handlinger betragtes som gaveudvekslinger, der ikke var økonomisk egennyttige, men som nok tjente til egen fremhævelse. Det interne slavemarked betød for Peter Vogelsang løfter om social fremgang, men resulterede også i at han mistede sin status som slaveejer og måtte lide den tort, at hans families velfærd blev sikret af hans svigerfamilie og ikke ham selv.

Delkonklusion:

Historien om Peter Vogelsangs opstigen fra bunden af de hvide indbyggers hierarki til slaveejer og familieoverhoved med relationer til en ledende slægt og hans efterfølgende fallit illustrerer det interne slavemarkeds dobbelthed. Det var sammen med det transatlantiske marked med til at gøre ham til en stadigt større slaveejer, men da de økonomiske problemer meldte sig, truede slavemarkedet status quo. Slavemarkedet

²²⁷ Holsoe: Vogelsang; Matrikel 1791-92 (86.26-27).

²²⁸ RA.VILA.CB.PP. 1793-97. (38.26.21), p. 279.

²²⁹ RA.VILA.CB.PP. 1797-1800. (38.26.23), p. 241.

repræsenterede ikke længere en mulighed for transformation men en trussel mod hans families velfærd og hans egen anseelse. Kun gennem sin brors og svogers indgriben kunne Vogelsangs hustru Dorothea beholde sine husslaver, da slaverne røg på tvangsauktion. Casen understreger betydningen af netværk og personlige relationer og viser endvidere, hvordan markedstransaktioner og gaveudvekslinger var vævet sammen. Johannes Beverhoudt placerede sig gennem sin indgriben som slægtens handlekraftige mand. Trods dette forhold og sin detronisering har Vogelsang nok oplevet Beverhoudts statusmæssige adfærd som mere benign end hvad sognepræst Hans Jacob Stoud erfarede da han lagde sig ud med plantageejerne i Haagensens beretning.

Konklusion

Gennem anvendelse af et unikt og omfattende kildemateriale stillet til rådighed gennem *St. Croix African Roots Project*, og gennem dynamiske referencer til andre kilder, har dette speciale frembragt væsentlig ny viden om slavesamfundet på St. Croix, og i videre forstand om de caribiske slavesamfund. Den viden angår den interne handel med slaver, der var et dynamisk og et, for de frie indbyggere, uundværligt element i slavesamfundet.

Set fra et systemisk perspektiv var intern slavehandel slet og ret med til at binde det cruzianske slavesamfund sammen. Det interne slavemarked reallokerede arbejdskraft mellem slaveejere, og desuden fungerede slaver i en vis udstrækning som en slags valuta i de frie indbyggers handel og vandel: Slaver blev pantsat som sikkerhed for betaling af forfalden gæld eller modtaget kredit. Set fra et lokalsamfundsperspektiv var den interne slavehandel, for de frie indbyggere, med til at formidle social sanktion af nye herredømmeforhold fx efter dødsfald og fallit. Fraværet af professionelle slavehandlere betød, at det var slaveejerne selv, der stod for at handle med andre slaveejere, der udbød eller efterspurgte slaver. Dette vidner om en lokalt forankret handel, hvor tillid mellem parterne enten gennem personligt kendskab eller netværk spillede en rolle. For St. Croix' frie indbyggere var det interne slavemarked, ligesom markedet for afrikanske slaver indtil 1803, en vej til at opnå velstand gennem slaver, og i højere grad end markedet for afrikanske slaver var det en vej til at opnå status. Det var nemlig på det interne marked, at frie indbyggere købte de husslaver der var så vigtige for deres anseelse blandt andre frie. Dette betød også, at det interne marked var et marked hvor frie kunne tabe status, fx når deres slaver blev tvangssolgt. Det interne slavemarked, og særligt auktionerne, var også ramme om statuskampe, der spændte fra det godartede, men patroniserende, til det ondartede. I den interne slavehandel var der formentlig masser af transaktioner, der ikke drejede sig om andet end slaver og penge, men det kan gennem cases påvises, at i nogle sammenhænge spillede slægtskab og netværk en betydelig rolle for aktørernes beslutning om at involvere sig i markedet. Dette er en konklusion af interesse for den internationale forskning, der lægger vægt på den lokale handel.

Slavemarkedets transaktioner var også med til at bekræfte slavernes status som slaver. Vurderingsforretninger forud for salg, udstilling ved auktion og husslavers egne vandring rundt efter nye ejere var alle med til at cementere slavens rolle som løseøreejendom. Set fra slavernes perspektiv var intern slavehandel nok mere en kilde til

frygt og fortvivlelse end til håb. Tal for omfanget af slavehandlen viser, at 1,0-1,5 procent af slavebefolkningen årligt blev handlet i perioden 1780-1820. Set over en tiårsperiode var sandsynligheden for at en slave blev solgt ca. 10 procent. Dette betyder, at den interne slavehandel var et fænomen af betydning for slaverne, særligt i betragtning af at de fleste slaver i den interne slavehandels mest omfangsrige periode blev handlet alene. For mange slaver, hovedsagligt dem der blev handlet indenfor bygrænsen, havde interne slavesalg ikke den store betydning for deres mulighed for at opretholde relationer, hvilket dog ikke betyder at salg var uproblematisk for disse slaver. For de slaver der blev handlet fra by til land eller mellem kvarterer, kunne der være store konsekvenser. Ikke blot risikerede de adskillelse fra de personlige relationer der betød noget for dem. De blev også handlet til nye omgivelser og nye hierarkier. Selvom distancen i den cruzianske handel var meget begrænset i forhold til den interregionale handel i USA, kunne salg have store konsekvenser for slaverne. Mulighederne for på en meningsfuld måde at opretholde relationer til slægtninge og venner blev i hvert fald forringet. Nok kunne denne afstand lejlighedsvis overkommes, men i det daglige forbød den kontakt og interaktion. Om disse konsekvenser vidner også det forhold, at slaver konfronteret med et salg ydede modstand, enten verbalt eller gennem bortløben.

Dette var konklusionen på problemformuleringens spørgsmål om betydning for slaver og frie indbyggere (underspørgsmålene 5 og 6). Nu til konklusionen på problemformuleringens øvrige underspørgsmål. Specialets væsentligste konklusion i forhold til dansk-vestindisk og caribisk historiografi angår udviklingen i den interne slavehandels omfang og priser. Her viste specialets kapitel 1, hvorledes den interne slavehandel på St. Croix havde det største omfang i perioden ca. 1780-1820, både absolut og relativt i forhold til slavebefolkningens størrelse. Påviseligt blev ca. 240 slaver handlet i gennemsnit i Christiansted jurisdiktion hvert år i denne periode, mens der på hele øen efter en velbegrundet antagelse blev handlet ca. 300 slaver hvert år. Foruden omfanget nåede også slavepriserne deres højdepunkt i denne periode, hvilket fremgår af både nominelle priser og reale priser deflateret med et amerikansk prisindeks. Efter 1820 gik den interne handel ligesom plantageøkonomien ind i en nedgangsperiode: både antallet af handlede slaver og salgspriserne var vigende. I forlængelse af konklusionen om omfang og priser bør det bemærkes, at der er tale om

et vægtigt bidrag til caribisk historiografi, idet undersøgelsen bygger på faktiske salgspriser fra en substantiel mængde data og ikke blot vurderingspriser.

Om de handlede slavers beskæftigelse har det ikke været muligt at drage nogle generelle konklusioner. Derimod kunne det konstateres, at kvinder var noget overrepræsenterede mellem de handlede. Om aldersprofilen kunne det med megen usikkerhed siges, at to tredjedele var voksne og en tredjedel var børn. At dømme efter en analyse af en stikprøve, blev et lille flertal af de handlede slaver købt kontant, mens resten blev betalt med en udbetaling og en panteobligation til sælgeren. Slaver blev også i en bredere sammenhæng anvendt som sikkerhed for gæld og kredit. Endvidere blev der påvist en sammenhæng mellem plantageøkonomiens dyrknings- og kreditlevscyklus på den ene side og årlige udsving i udbuddet af slaver samt priser på den anden. Disse udsving gjorde, at nogle var i stand til at tjene spekulativ profit ved at købe på et tidspunkt af året og sælge på et andet. At det ikke blot var et potentiale, men at det faktisk skete, er underbygget med cases. Derimod var der langt mellem de professionelle slavehandlere på det interne cruzianske marked. Gennem netværksanalyser er det vist, hvordan der ikke var nogle absolut centrale aktører på markedet. Dog var der dog en enkelt person som påkaldte sig interesse ved at være aktiv over en årrække med regelmæssige køb og salg. Den manglende professionalisme kan forklares med, at markedets geografiske udstrækning var så begrænset, at der ikke var behov for professionelle til at mediere mellem købere og sælgere. Købere og sælgere kunne selv finde hinanden og organisere salgene. Om ikke andet var der mulighed for at annoncere i avisen eller udbyde slaven ved offentlig auktion, i hvilke tilfælde offentligheden nok skulle blive opmærksom på udbuddet. Endvidere kan det også diskuteres, om omfanget måske var i underkanten for at kunne brødføde professionelle. Det er endvidere blevet vist hvordan de frie indbyggeres deltagelse i det interne marked var høj. Anslået 15 procent af øens frie familieoverhoveder var aktive hvert år med enten at købe eller sælge. En del af indbyggerne var også aktive over en årrække. Dette betyder, at det interne slavemarked fyldte en del i de frie indbyggeres liv. Gennem inddragelse af matriklen er det vist, hvordan den interne slavehandel- i hvert fald i det år der blev valgt som stikprøve – først og fremmest var en handel hvor byslaver i Christiansted blev solgt, størstedelen af hvilke forblev i Christiansted. Gennem udvidelse af feltet til også at gælde plantageflytninger kan det dog påvises, hvordan

også plantageslaver i 1800-tallet fyldte meget i den interne trafik, hvad enten de blev flyttet af nye eller gamle ejere.

Appendix A: Tabeller

Tabel A.1									
Slaver solgt internt ved auktion, Christiansted 1764-1848.									
(Tal i skarp parentes anses ikke at være dækkende).									
År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal
1764	37	1781	173	1798	112	1815	62	1832	45
1765	20	1782	87	1799	104	1816	63	1833	54
1766	71	1783	165	1800	97	1817	8	1834	131
1767	135	1784	215	1801	137	1818	153	1835	22
1768	121	1785	292	1802	119	1819	65	1836	15
1769	91	1786	168	1803	209	1820	98	1837	33
1770	111	1787	183	1804	116	1821	116	1838	47
1771	159	1788	114	1805	113	1822	78	1839	13
1772	[0]	1789	55	1806	88	1823	125	1840	19
1773	207	1790	140	1807	36	1824	18	1841	27
1774	102	1791	129	1808	186	1825	111	1842	0
1775	86	1792	140	1809	19	1826	23	1843	19
1776	121	1793	97	1810	23	1827	51	1844	13
1777	60	1794	109	1811	84	1828	57	1845	0
1778	163	1795	47	1812	191	1829	22	1846	2
1779	213	1796	55	1813	99	1830	59	1847	0
1780	222	1797	151	1814	129	1831	34	1848	0
I ALT									7.684
Kilde: SCARP-data baseret på RA. Vestindiske Lokalkiver. Christiansted Byfoged. Auktionsprotokoller 1764-1848. Pk. 38.37.06 – 38.37.49.									

Tabel A.2**Slaver solgt internt ved private salg, Christiansted 1764-1848.**

(Tal i blød parentes er estimater baseret på lineær interpolation. Tal i skarp parentes anses ikke at være dækkende).

År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal
1764	28	1781	83	1798	88	1815	(137)	1832	(26)
1765	48	1782	75	1799	112	1816	(130)	1833	22
1766	16	1783	95	1800	(60)	1817	(124)	1834	43
1767	59	1784	83	1801	[11]	1818	(117)	1835	13
1768	45	1785	108	1802	138	1819	(111)	1836	10
1769	[3]	1786	97	1803	202	1820	(104)	1837	8
1770	[0]	1787	59	1804	155	1821	(98)	1838	5
1771	[0]	1788	164	1805	210	1822	(91)	1839	3
1772	[5]	1789	144	1806	172	1823	(85)	1840	5
1773	15	1790	72	1807	217	1824	(78)	1841	10
1774	49	1791	66	1808	195	1825	(72)	1842	20
1775	60	1792	194	1809	139	1826	(65)	1843	0
1776	39	1793	142	1810	163	1827	(59)	1844	1
1777	62	1794	100	1811	186	1828	(52)	1845	(0)
1778	97	1795	125	1812	97	1829	(46)	1846	(0)
1779	103	1796	96	1813	(150)	1830	(39)	1847	(0)
1780	108	1797	161	1814	(143)	1831	(33)	1848	(0)
								I ALT (uden interpol. data)	4.826
								Samlet estimat	6.646

Kilde: SCARP-data baseret på RA. Vestindiske Lokalkiver. Christiansted Byfoged. Panteprotokoller 1749-1844. Pk. 38.26.2-30 samt 38.26.39-42.

Tabel A.3**Slaver solgt internt ved private salg og auktion, Christiansted 1764-1848.**

(Tallene for årene 1800, 1813-32 er delvist estimater baseret på lineær interpolation. Tal i skarpe parenteser er formentlig mangelfulde).

År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal
1764	65	1781	256	1798	200	1815	(199)	1832	(71)
1765	68	1782	162	1799	216	1816	(193)	1833	76
1766	87	1783	260	1800	(157)	1817	(132)	1834	174
1767	194	1784	298	1801	[148]	1818	(270)	1835	35
1768	166	1785	400	1802	257	1819	(176)	1836	25
1769	[94]	1786	265	1803	411	1820	(202)	1837	41
1770	[111]	1787	242	1804	271	1821	(214)	1838	52
1771	[159]	1788	278	1805	323	1822	(169)	1839	16
1772	[5]	1789	199	1806	260	1823	(210)	1840	24
1773	222	1790	212	1807	253	1824	(96)	1841	37
1774	151	1791	195	1808	381	1825	(183)	1842	20
1775	146	1792	334	1809	158	1826	(88)	1843	19
1776	160	1793	239	1810	186	1827	(110)	1844	14
1777	122	1794	209	1811	270	1828	(109)	1845	(0)
1778	260	1795	172	1812	288	1829	(68)	1846	(2)
1779	316	1796	151	1813	(249)	1830	(98)	1847	(0)
1780	330	1797	312	1814	(272)	1831	(67)	1848	(0)
I ALT									14.330

Kilde: SCARP-data baseret på RA. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged. Panteprotokoller 1749-1844. Pk. 38.26.2-30 samt 38.26.39-42; RA. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged. Auktionsprotokoller 1764-1848. Pk. 38.37.06 – 38.37.49.

Tabel A.4**Slaver solgt internt ved auktion, Frederiksted 1764-1800.**

År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal
1764	103	1774	29	1784	44	1794	17
1765	20	1775	6	1785	20	1795	15
1766	23	1776	13	1786	50	1796	10
1767	127	1777	52	1787	20	1797	8
1768	38	1778	75	1788	14	1798	27
1769	21	1779	94	1789	19	1799	36
1770	10	1780	25	1790	17	1800	31
1771	52	1781	15	1791	9		
1772	144	1782	53	1792	13		
1773	13	1783	18	1793	46		
I ALT							1.327

Kilde: SCARP-data baseret på RA. Vestindiske Lokalarkiver. Frederiksted Byfoged. Auktionsprotokoller 1760-1800. Pk. 39.12.01– 39.12.06.

Tabel A.5**Formodet rate for interne slavesalg, St. Croix 1764-1846 (antal salg pr. år pr. 1.000 slaver).**

År	Rate	År	Rate	År	Rate	År	Rate	År	Rate
1764	5,3	1782	8,9	1800	7,3	1818	14,4	1836	1,6
1765	5,4	1783	14,6	1801	7,0	1819	9,5	1837	2,6
1766	6,4	1784	16,6	1802	11,9	1820	11,0	1838	3,4
1767	13,5	1785	22,4	1803	18,9	1821	11,8	1839	1,1
1768	11,5	1786	14,8	1804	12,4	1822	9,4	1840	1,6
1769	6,4	1787	13,1	1805	15,3	1823	11,9	1841	2,5
1770	7,4	1788	15,1	1806	12,4	1824	5,5	1842	1,4
1771	10,3	1789	11,1	1807	12,1	1825	10,6	1843	1,4
1772	0,3	1790	11,9	1808	18,5	1826	5,1	1844	1,0
1773	12,8	1791	11,1	1809	7,8	1827	6,5	1845	0,0
1774	8,5	1792	18,8	1810	9,1	1828	6,5	1846	0,1
1775	7,8	1793	13,0	1811	13,4	1829	4,1		
1776	-	1794	11,0	1812	14,4	1830	5,9		
1777	6,5	1795	8,6	1813	12,6	1831	4,1		
1778	13,5	1796	7,4	1814	13,9	1832	4,4		
1779	16,3	1797	14,8	1815	10,3	1833	4,8		
1780	17,9	1798	9,4	1816	10,0	1834	10,9		
1781	13,5	1799	10,0	1817	6,9	1835	2,3		

Antal slavesalg lig data i Tabel A.3. Antallet af slavesalg er dog multipliceret med en faktor på 1,25 for at tage højde for Frederiksteds andel i den samlede interne cruzianske handel. Demografiske data er baseret på Green-Pedersen 1981 samt lineær interpolation af data fra Johansen 1981.

Tabel A.6**Nominelle og 'reale' slavepriser, auktioner Christiansted 1764-1848.**

(Gennemsnit af priser for slaver solgt alene ved auktion, N = 5.391).

År	Nominelle slavepriser, Christiansted (rdl. V.c)	Nominelle slavepriser, Indeks 1804 = 100	US prisindeks, 1804 = 100	'Reale' slavepriser efter US prisindeks
1764	259,6	76	59	129
1765	268,8	79	57	139
1766	249,9	74	58	128
1767	282,3	83	61	136
1768	252,2	74	59	125
1769	275,9	81	61	133
1770	275,9	81	61	133
1771	350,5	103	63	163
1772	-	-	71	-
1773	248,0	73	67	109
1774	334,9	99	60	165
1775	280,3	83	60	138
1776	299,1	88	68	129
1777	269,9	80	98	82
1778	262,4	77	111	69
1779	251,0	74	179	41
1780	280,4	83	179	46
1781	285,3	84	171	49
1782	360,1	106	-	-
1783	335,0	99	-	-
1784	352,1	104	-	-
1785	281,2	83	73	114
1786	294,6	87	71	123
1787	279,2	82	71	115
1788	240,2	71	-	-
1789	230,1	68	68	100
1790	240,2	71	71	100
1791	266,6	79	67	118
1792	301,6	89	-	-
1793	351,5	104	81	128
1794	273,0	80	86	93
1795	319,7	94	104	90
1796	361,4	106	116	91
1797	453,2	134	104	129
1798	374,2	110	97	113

(fortsættes)

Tabel A.6 Fortsat

År	Nominelle slavepriser, Christiansted (rdl. V.c)	Nominelle slavepriser, Indeks 1804 = 100	US prisindeks, 1804 = 100	'Reale' slavepriser efter US prisindeks
1799	427,2	126	100	126
1800	414,7	122	102	120
1801	410,5	121	113	107
1802	342,3	101	93	109
1803	350,4	103	94	110
1804	339,4	100	100	100
1805	390,1	115	112	103
1806	453,1	134	106	126
1807	442,1	130	103	126
1808	316,5	93	91	102
1809	591,6	174	103	169
1810	340,9	100	104	96
1811	381,7	112	100	112
1812	432,1	127	104	122
1813	241,9	71	129	55
1814	360,4	106	144	74
1815	231,4	68	135	50
1816	238,7	70	120	58
1817	158,7	47	120	39
1818	386,0	114	117	97
1819	399,8	118	99	119
1820	287,1	85	84	101
1821	154,7	46	81	57
1822	141,2	42	84	50
1823	238,6	70	82	85
1824	159,5	47	78	60
1825	113,0	33	82	40
1826	158,3	47	79	59
1827	147,8	44	78	56
1828	177,1	52	77	68
1829	178,6	53	76	70
1830	256,4	76	72	106
1831	166,7	49	75	65
1832	183,7	54	75	72
1833	101,6	30	75	40
1834	101,3	30	71	42
1835	124,2	37	79	47
1836	86,8	26	90	29
1837	87,1	26	91	29

(fortsættes)

Tabel A.6 Fortsat

År	Nominelle slavepriser, Christiansted (rdl. V.c)	Nominelle slavepriser, Indeks 1804 = 100	US prisindeks, 1804 = 100	'Reale' slavepriser efter US prisindeks
1838	123,9	37	87	43
1839	191,7	56	89	63
1840	102,3	30	75	40
1841	126,3	37	73	51
1842	-	-	65	-
1843	101,6	30	60	50
1844	55,9	16	61	26
1845	-	-	66	-
1846	-	-	66	-
1847	-	-	71	-
1848	-	-	65	-

Kilde: SCARP-data: RA. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged.
Auktionsprotokoller 1764-1848. Pk. 38.37.06 – 38.37.49;
"Series E 52-63. Wholesale Price Indexes (Warren and Pearson)", U.S. Department of
Commerce, Bureau of the Census: *Historical Statistics of the United States: Colonial
Times to 1970*. Vol. 1. Washington, DC 1975, pp. 201-2.

Tabel A.7**Nominelle slavepriser for mødre med 1 barn, auktioner Christiansted
1764-1848 (rdl. v.c.).**

(Gennemsnitspriser, N = 437).

År	Pris	År	Pris	År	Pris	År	Pris
1764	314,3	1786	368,5	1808	448,0	1830	327,5
1765	210,0	1787	341,9	1809	200,0	1831	217,5
1766	419,3	1788	328,5	1810	450,0	1832	326,7
1767	401,4	1789	400,0	1811	526,0	1833	68,5
1768	378,6	1790	440,5	1812	564,2	1834	117,5
1769	296,3	1791	340,8	1813	437,9	1835	113,3
1770	385,9	1792	315,6	1814	410,0	1836	-
1771	415,7	1793	420,6	1815	573,3	1837	127,9
1772	-	1794	500,0	1816	438,8	1838	204,3
1773	361,2	1795	400,0	1817	300,0	1839	147,5
1774	625,0	1796	397,8	1818	480,7	1840	-
1775	518,8	1797	520,4	1819	300,0	1841	125,5
1776	482,0	1798	450,2	1820	522,5	1842	-
1777	352,5	1799	586,2	1821	241,0	1843	55,0
1778	486,5	1800	648,2	1822	309,0	1844	120,0
1779	386,9	1801	640,3	1823	194,2	1845	-
1780	373,8	1802	440,4	1824	160,5	1846	100,0
1781	437,5	1803	485,1	1825	258,2	1847	-
1782	625,3	1804	385,8	1826	360,0	1848	-
1783	492,4	1805	400,0	1827	-		
1784	466,3	1806	500,0	1828	200,0		
1785	402,1	1807	253,0	1829	-		

Kilde: SCARP-data: RA. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged. Auktionsprotokoller 1764-1848. Pk. 38.37.06 – 38.37.49.

Tabel A.8							
Antal pantsætninger, Christiansted 1764-1812, 1833-45.							
År	Antal	År	Antal	År	Antal	År	Antal
1764	5	1779	49	1794	215	1810	145
1765	56	1780	63	1795	251	1811	224
1766	76	1781	55	1796	204	1812	124
1767	48	1782	59	1797	313	1834	38
1768	17	1783	95	1798	435	1835	32
1769	6	1784	141	1799	600	1836	9
1770	0	1785	124	1800	-	1837	2
1771	0	1786	65	1802	397	1838	5
1772	0	1787	159	1803	325	1839	14
1773	17	1788	211	1804	221	1840	9
1774	24	1789	156	1805	227	1841	7
1775	71	1790	175	1806	170	1842	7
1776	47	1791	255	1807	238	1843	25
1777	48	1792	261	1808	332	1844	54
1778	45	1793	174	1809	162	1845	25

Kilde: SCARP-data baseret på RA. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged. Panteprotokoller 1749-1844. Pk. 38.26.2-30 samt 38.26.39-42

Tabel A.9			
Årscyklus, antal pantsætninger og antal salg af slaver samt månedlige gennemsnitspriser, Christiansted 1749-1848.			
Måned	Pantsætninger	Salg	Gennemsnitspris (rdl. v.c.)
Januar	526	858	310,4
Februar	549	793	338,2
Marts	470	834	294,6
April	636	905	288,7
Maj	571	1.320	300,7
Juni	784	1.243	303,2
Juli	632	1.163	274,0
August	577	1.107	282,5
September	633	966	296,7
Oktober	459	917	256,8
November	592	890	273,8
December	436	851	299,2
I alt	6.865	11.847	292,3

Kilde: SCARP-data: RA. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged. Panteprotokoller 1749-1844. Pk. 38.26.2-30 samt 38.26.39-42; RA. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged. Auktionsprotokoller 1764-1848. Pk. 38.37.06 – 38.37.49.

TABEL A.10

Antal forskellige købere og sælgere pr. år ved auktioner og private salg, Christiansted, 1764-1844.

År	Købere	Sælgere	År	Købere	Sælgere	År	Købere	Sælgere
1764	21	10	1788	111	70	-	-	-
1765	22	21	1789	82	56	1833	27	16
1766	46	20	1790	101	68	1834	43	25
1767	90	56	1791	86	59	1835	16	13
1768	79	42	1792	99	72	1836	12	11
1769	51	29	1793	116	65	1837	19	15
1770	41	14	1794	121	72	1838	25	10
1771	63	16	1795	96	79	1839	11	10
1772	3	3	1796	86	69	1840	13	10
1773	53	25	1797	142	83	1841	17	15
1774	42	26	1798	89	71	1842	9	11
1775	56	32	1799	105	76	1843	8	2
1776	71	45	-	-	-	1844	5	4
1777	62	39	1802	122	93			
1778	122	65	1803	150	99			
1779	130	72	1804	127	86			
1780	110	62	1805	123	96			
1781	118	79	1806	123	101			
1782	89	61	1807	92	76			
1783	130	82	1808	120	92			
1784	122	87	1809	81	74			
1785	154	97	1810	82	74			
1786	111	67	1811	131	104			
1787	122	79	1812	107	57			

Kilde: SCARP-data baseret på RA. Vestindiske Lokalkiver. Christiansted Byfoged. Panteprotokoller 1749-1844. Pk. 38.26.2-30 samt 38.26.39-42; RA. Vestindiske Lokalkiver. Christiansted Byfoged. Auktionsprotokoller 1764-1848. Pk. 38.37.06 – 38.37.49.

Tabel A.11 Hyppighed af interne slavekøbs størrelse, auktioner og private salg i Christiansted (udvalgte år).	
Antal slaver handlet pr. køber-sælger-relation	Antal observationer
1:	516
2:	126
3:	38
4:	34
5:	14
6:	4
7:	5
8:	7
9:	1
10:	4

Kilde: SCARP data: Auktionsprotokoller 1764, 1774, 1784, 1794, 1803, 1814, 1825, 1834; Panteprotokoller 1764, 1774, 1784, 1794, 1803, 1810, 1834.

Tabel A.12 Relativ hyppighed af interne slavekøbs størrelse, auktioner og private salg i Christiansted (udvalgte år).			
År	En slave	To slaver	Tre slaver eller flere
1764	50%	38%	13%
1774	63%	34%	3%
1784	80%	16%	4%
1794	83%	12%	5%
1803	76%	20%	4%
1814	76%	17%	8%
1825	64%	27%	9%
1834	69%	19%	11%

Kilde: SCARP data: Auktionsprotokoller 1764, 1774, 1784, 1794, 1803, 1814, 1825, 1834; Panteprotokoller 1764, 1774, 1784, 1794, 1803, 1810, 1834.

Tabel A.13.**Andelen af rekurrente køber pr. år, auktioner og private salg Christiansted 1775-1812.**

År	Gengangere	År	Gengangere	År	Gengangere	År	Gengangere
1775	28,6%	1785	48,7%	1795	42,7%	1805	26,0%
1776	35,2%	1786	55,0%	1796	57,0%	1806	29,3%
1777	35,5%	1787	38,5%	1797	50,0%	1807	37,0%
1778	34,4%	1788	55,0%	1798	44,9%	1808	20,8%
1779	44,6%	1789	58,5%	1799	38,1%	1809	19,8%
1780	47,3%	1790	52,5%	1800	-	1810	19,5%
1781	44,9%	1791	55,8%	1801	-	1811	22,1%
1782	52,8%	1792	44,4%	1802	13,9%	1812	31,8%
1783	50,0%	1793	52,6%	1803	24,7%		
1784	52,5%	1794	43,8%	1804	26,0%		

Kilde: Tabel B.1.

APPENDIX B

Tabel B.1 Persistens blandt købere, 1764-1812 (auktioner og private salg).

ÅR/N:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30						
1764	9,5%	9,5%	9,5%	9,5%	4,8%	4,8%	4,8%	-	-	9,5%	4,8%	9,5%	9,5%	14,3%	14,3%	14,3%	14,3%	4,8%	4,8%	4,8%	19,0%	9,5%	-	4,8%	9,5%	4,8%	-	4,8%	4,8%	9,5%						
1765	10,0%	25,0%	10,0%	-	-	-	-	-	-	5,0%	-	-	5,0%	-	5,0%	-	-	5,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	5,0%	-	-	-						
1766	11,9%	9,5%	4,8%	4,8%	4,8%	2,4%	-	4,8%	4,8%	-	4,8%	7,1%	7,1%	2,4%	-	-	7,1%	-	2,4%	2,4%	2,4%	2,4%	2,4%	2,4%	-	2,4%	-	-	-	-						
1767	11,5%	7,7%	3,8%	5,1%	-	2,6%	1,3%	3,8%	5,1%	3,8%	1,3%	7,7%	6,4%	1,3%	1,3%	5,1%	3,8%	5,1%	1,3%	-	1,3%	-	-	1,3%	-	1,3%	-	-	-	-	-					
1768	14,5%	9,7%	8,1%	-	9,7%	4,8%	8,1%	6,5%	6,5%	12,9%	12,9%	8,1%	4,8%	4,8%	6,5%	4,8%	3,2%	1,6%	-	4,8%	4,8%	3,2%	4,8%	-	1,6%	3,2%	1,6%	3,2%	1,6%	-	-					
1769	12,1%	6,1%	-	9,1%	3,0%	6,1%	3,0%	3,0%	6,1%	6,1%	-	-	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%	-	3,0%	3,0%	-	6,1%	3,0%	6,1%	6,1%	3,0%	3,0%	-	-					
1770	16,0%	-	4,0%	-	-	-	-	4,0%	4,0%	-	-	4,0%	4,0%	-	-	-	-	4,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
1771	-	4,4%	-	-	4,4%	-	2,2%	4,4%	2,2%	2,2%	2,2%	2,2%	8,9%	4,4%	-	2,2%	4,4%	-	-	2,2%	-	-	4,4%	-	-	2,2%	2,2%	-	-	-	-	-				
1772	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1773	2,6%	2,6%	12,8%	2,6%	5,1%	7,7%	7,7%	2,6%	-	2,6%	5,1%	2,6%	2,6%	2,6%	-	2,6%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1774	3,1%	6,3%	9,4%	12,5%	9,4%	6,3%	9,4%	12,5%	3,1%	-	3,1%	-	3,1%	-	3,1%	-	-	-	3,1%	3,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1775	12,5%	5,0%	12,5%	20,0%	15,0%	10,0%	12,5%	12,5%	12,5%	10,0%	10,0%	2,5%	5,0%	5,0%	5,0%	7,5%	10,0%	7,5%	-	2,5%	2,5%	5,0%	-	-	-	-	2,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	
1776	8,7%	10,9%	2,2%	6,5%	4,3%	2,2%	6,5%	8,7%	6,5%	6,5%	2,2%	2,2%	4,3%	4,3%	2,2%	2,2%	2,2%	4,3%	2,2%	2,2%	6,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1777	17,5%	20,0%	15,0%	15,0%	7,5%	10,0%	7,5%	5,0%	5,0%	5,0%	5,0%	7,5%	7,5%	5,0%	2,5%	5,0%	5,0%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1778	12,5%	3,8%	12,5%	2,5%	6,3%	7,5%	7,5%	3,8%	2,5%	8,8%	-	5,0%	2,5%	6,3%	6,3%	1,3%	1,3%	2,5%	3,8%	-	1,3%	-	-	-	2,5%	-	1,3%	-	-	-	-	-	-	-	-	
1779	15,3%	8,3%	11,1%	8,3%	12,5%	6,9%	6,9%	9,7%	4,2%	4,2%	6,9%	1,4%	1,4%	6,9%	1,4%	2,8%	5,6%	-	2,8%	-	-	-	1,4%	-	1,4%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1780	20,7%	10,3%	10,3%	15,5%	13,8%	12,1%	8,6%	3,4%	6,9%	1,7%	3,4%	6,9%	6,9%	1,7%	-	1,7%	3,4%	-	1,7%	-	-	-	1,7%	1,7%	1,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1781	16,9%	13,8%	7,7%	6,2%	4,6%	6,2%	6,2%	4,6%	3,1%	4,6%	3,1%	3,1%	1,5%	1,5%	1,5%	6,2%	-	3,1%	-	-	-	1,5%	-	-	1,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1782	21,4%	9,5%	11,9%	14,3%	4,8%	9,5%	4,8%	7,1%	4,8%	2,4%	2,4%	2,4%	2,4%	2,4%	2,4%	4,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1783	6,2%	18,5%	6,2%	7,7%	10,8%	4,6%	7,7%	4,6%	3,1%	6,2%	4,6%	4,6%	4,6%	4,6%	3,1%	4,6%	-	-	1,5%	1,5%	1,5%	-	1,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,5%	
1784	17,2%	15,5%	8,6%	3,4%	10,3%	6,9%	8,6%	6,9%	5,2%	5,2%	3,4%	5,2%	3,4%	5,2%	-	-	-	-	1,7%	1,7%	-	1,7%	1,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1785	11,4%	6,3%	3,8%	3,8%	2,5%	1,3%	5,1%	2,5%	6,3%	2,5%	1,3%	5,1%	1,3%	6,3%	-	-	1,3%	-	1,3%	2,5%	1,3%	1,3%	-	1,3%	1,3%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1786	6,0%	6,0%	6,0%	4,0%	4,0%	-	4,0%	4,0%	2,0%	4,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,0%	2,0%	2,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1787	14,7%	2,7%	8,0%	5,3%	4,0%	6,7%	2,7%	4,0%	4,0%	5,3%	2,7%	-	-	-	2,7%	-	4,0%	-	4,0%	2,7%	1,3%	-	1,3%	-	1,3%	1,3%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1788	8,0%	4,0%	6,0%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%	2,0%	4,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,0%	2,0%	2,0%	-	2,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

fortsættes

Tabel B.1 Persistens blandt købere, 1764-1812 (auktioner og private salg).

Persistens i %, beskriver hvor stor en del af de der køber første gang et givent år, også køber i et eller flere af de følgende år.																																							
År/N:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30									
1789	14,7%	8,8%	-	14,7%	11,8%	5,9%	2,9%	2,9%	5,9%	-	-	-	2,9%	-	-	-	-	-	2,9%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
1790	10,4%	12,5%	6,3%	6,3%	4,2%	6,3%	8,3%	2,1%	4,2%	-	-	-	-	-	-	-	2,1%	2,1%	-	-	2,1%	2,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-								
1791	2,6%	7,9%	2,6%	7,9%	2,6%	5,3%	-	2,6%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
1792	7,3%	12,7%	3,6%	5,5%	7,3%	3,6%	3,6%	-	-	1,8%	1,8%	-	3,6%	1,8%	3,6%	-	-	-	1,8%	3,6%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-							
1793	9,1%	9,1%	5,5%	12,7%	3,6%	1,8%	-	-	1,8%	1,8%	-	1,8%	-	-	-	-	-	1,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
1794	4,4%	10,3%	11,8%	4,4%	4,4%	-	-	-	-	-	1,5%	-	-	1,5%	-	-	2,9%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
1795	3,6%	14,5%	7,3%	9,1%	-	-	5,5%	5,5%	3,6%	3,6%	1,8%	1,8%	1,8%	1,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
1796	8,1%	13,5%	8,1%	-	-	2,7%	5,4%	2,7%	2,7%	5,4%	8,1%	10,8%	5,4%	2,7%	2,7%	2,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
1797	4,2%	7,0%	-	-	4,2%	5,6%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	1,4%	-	-	1,4%	1,4%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
1798	4,1%	-	-	2,0%	2,0%	4,1%	2,0%	4,1%	2,0%	2,0%	2,0%	-	2,0%	2,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
1799	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
1800	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1801	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1802	18,1%	6,7%	3,8%	1,9%	1,9%	1,9%	-	2,9%	3,8%	2,9%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1803	10,6%	2,7%	1,8%	1,8%	0,9%	0,9%	0,9%	1,8%	1,8%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1804	8,5%	3,2%	2,1%	2,1%	-	-	2,1%	2,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1805	16,5%	4,4%	-	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1806	12,6%	2,3%	1,1%	-	1,1%	1,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1807	10,3%	-	1,7%	1,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1808	7,4%	1,1%	1,1%	1,1%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1809	9,2%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1810	10,6%	1,5%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1811	13,7%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
1812	10,6%	7,9%	6,3%	5,4%	4,4%	5,1%	5,1%	4,0%	4,0%	4,2%	3,3%	4,6%	3,8%	4,0%	2,7%	3,8%	3,6%	3,6%	2,4%	2,4%	2,4%	2,1%	1,7%	1,6%	2,8%	2,4%	3,2%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	2,3%	
Median																																							

Tabel B.2 Persistens blandt sælgere, 1802-12 (auktioner og private salg).

Persistens i %, beskriver hvor stor en del af de der sælger første gang et givent år, også sælger i et eller flere af de følgende år.										
ÅR/N:	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1802	15,10%	9,70%	9,70%	10,80%	5,40%	3,20%	6,50%	7,50%	4,30%	2,20%
1803	3,00%	5,10%	6,10%	4,00%	6,10%	3,00%	2,00%	3,00%	1,00%	
1804	12,80%	5,80%	7,00%	10,50%	9,30%	4,70%	8,10%	-		
1805	8,30%	4,20%	4,20%	2,10%	-	3,10%	2,10%			
1806	3,00%	5,90%	4,00%	2,00%	6,90%	3,00%				
1807	7,90%	3,90%	2,60%	2,60%	3,90%					
1808	4,30%	1,10%	3,30%	1,10%						
1809	6,80%	6,80%	2,70%							
1810	10,80%	1,40%								
1811	1,90%									
1812										
Median	7,30%	5,10%	4,10%	2,60%	6,10%	3,10%	4,30%	5,30%	2,70%	2,20%

Appendix C: Kodning af data

De data der ligger til grund for denne undersøgelse er blevet til som en del af St. Croix African Roots Project. Disse data er ikke blevet til specifikt med henblik på undersøgelse af intern slavehandel men for at understøtte slægtshistoriske og socialhistoriske studier generelt. Da dataene fra SCARP således ikke er kodet i forhold til den interne slavehandels problemstilling, er kodning af data en nødvendighed for undersøgelsens gennemførelse.

Jeg vil her kort gøre rede for de kriterier, der ligger til grund for min kodning af poster i SCARP's data fra auktions- og panteprotokollerne. Dette er vigtigt, fordi forståelsen af den interne slavehandels omfang og udvikling beror på hvilke observationer i databasen, der kodes som interne salg og hvilke der kodes som andre typer af begivenheder fx salg af slaver fra den transatlantiske handel.

Først blev der kodet for, om der var tale om et salg, en fremstilling ved auktion uden gennemført salg, en pantsætning, en gaveudveksling, en frigivelse, en vurderingsforretning eller fagedforretning etc. De poster der blev fundet at omhandle salg, blev efterfølgende kodet for, om der var tale om interne salg eller ej. Det altafgørende formål med denne kodning var at holde importsalg adskilt fra interne salg i perioden før 1803. Denne adskillelse er sket ved at opstille positive kriterier for, hvilke salg der opfattes som en del af den transatlantiske slavehandel. Efter anvendelsen af disse let operationaliserbare kriterier var der en restgruppe som krævede lidt større arbejde.

Kriterierne for kodning er som følger: For data fra auktionsprotokollerne gælder, at alle auktionssalg fra og med 1803 betragtes som interne. For salgene før 1803 gælder det, at følgende tolkes som indicier på salg af nyligt importerede afrikanere, hvorfor de ikke kategoriseres som interne salg:

- Salg hvor sælger er et kompagni eller der angives at være et skib involveret.
- Salg hvor en gruppe slaver udbudt i samme ombæring af samme ejer alle beskrives som bosaller eller 'nye negre'.

- Salg, hvor de solgte er voksne slaver uden navn eller kun betegnes med nummer. Det samme gælder, når slaverne er navngivet i alfabetisk rækkefølge: fx August, Badius, Cato, David, Erich, Faust.²³⁰
- Salg hvor der sælges mange slaver (50+) uden at der angives familierelationer betragtes også som værende udenfor gruppen af interne salg.²³¹
- Salg af slavegrupper tilhørende samme sælger, hvor alle slaver sælges til en påfaldende lav pris, hvilket tolkes som restgrupper af slaver som slaveskibene ikke fik afsat i første omgang.

For restgruppen af salg før 1803 gælder, at det hersker større usikkerhed om kategoriseringen. Ideelt burde afgørelsen bero på krydsreferencer til oplysninger andetsteds som fx avisannoncer, referencer til dødsfald, fallit og fraflytning i offentlige registre samt kirkebogsindførsler. I praksis vil dette dog være en særdeles arbejdstung affære. Ved en del af observationerne foreligger allerede databaseinterne informationer om ejerens fallit og død. Den allersidste restgruppe består hovedsagligt af enkelte slaver og mindre grupper, om hvem intet positivt taler for, at der skulle være tale om nyligt importerede slaver. Disse salg behandles derfor på linje med de mere sikkert identificerede.

Den ovennævnte procedure gælder også for panteprotokollerne, dog med den tilføjelse, at salgene i panteprotokollerne også er kodet for salgets lokalitet, idet panteprotokollerne blot registrerer et salg der tidligere har fundet sted, i princippet hvor som helst. For at identificere salg der er foregået andre steder i Caribien, er der derfor også kodet for salgets lokalitet. Foruden disse kodninger er opstillingen af priser standardiseret ligesom navnene på slaveejere, købere og sælgere.

²³⁰ Fx.: SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1780-1782. (38.37.16), p. 198.

²³¹ Fx. SCARP: RA.VILA.CB.AP. 1778-79. (38.37.14), uden sideangivelse, dato: 1778/07/27.

Kildefortegnelse

A. Data fra St. Croix African Roots Project:

Rigsarkivet. Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged.

Auktionsprotokoller. 1736-57. Løbenr. 38.37.1-2.

Auktionsprotokoller. 1764-1856. Løbenr. 38.37.6-50.

Panteprotokoller. 1749-1800. Løbenr. 38.26.2-23.

Panteprotokoller. 1801-12. Løbenr. 38.26.25-30.

Panteprotokoller. 1833-44. Løbenr. 38.26.39-42.

Rigsarkivet. Vestindiske Lokalarkiver. Frederiksted Byfoged.

Auktionsprotokoller. 1760-1802. Løbenr. 39.12.1-6.

B. Rigsarkivet:

Vestindiske Lokalarkiver. Christiansted Byfoged.

Alfabetiske registre til kopiskiftebreve. 1800-55. Løbenr. 38.51.1-2.

Ekstrakt af panteprotokolregistre. 1788-1795. Løbenr. 38.29.1

Panteprotokoller. 1793-1800. Løbenr. 38.26.21-23.

Panteprotokoller. 1801-12. Løbenr. 38.26.25-30.

Panteprotokoller. 1833-44. Løbenr. 38.26.39-42.

Registre til panteprotokoller. 1765-1842. Løbenr. 38.27.1-13.

Domprotokoller 1815-17. (38.6.27). Sag nr. 1816-371.

Vestindiske Lokalarkiver. Den vestindiske gælds likvidationskommission, St. Croix.

Sager og rapporter vedr. de enkelte plantager på St. Croix. Great Pond 1815-46. Løbenr. 46.17.26-27.

Reviderede Regnskaber, Vestindiske Regnskaber.

Matrikel for St. Croix 1786-94. Løbenr. 86.21-29.

Matrikel for St. Croix 1799-1800. Løbenr. 86.35-36.

Matrikel for St. Croix 1803-04. Løbenr. 86.39.

Matrikel for St. Croix 1814-18. Løbenr. 86.41-45.

Matrikel for St. Croix 1821. Løbenr. 86.48.

Matrikel for St. Croix 1833-34. Løbenr. 86.60-61.

Privatarkiver.

05097. Beck, Jens Michelsen, kancelliråd. 1774-1791.

07123. Castonier, familien. Pk. 2. 1820-35. Breve til Edward Ferrall fra forskellige m.m.

83. Balslev, Ulrikke Chr.

139. Becker, Peter Willemoes.

05261. Castenschiold, Joh. L. 1703-48. Korrespondance.

06784. Gløersen, N.F. 1769-1785.

2576. Christian Albrecht Neve, d. 1773.

06786. Jacob Schwartzkopff, kammerråd.

06087. Oxholm, P.L.

C. Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og øerne:

Den evangeliske Menighed på Sankt Croix.

Enesteminiestrialbog for den evangeliske menighed på Skt. Croix.

1740-53.	Nr. 1/770-1-1b.
1753-69.	Nr. 1/770-2-2b.
1771-80.	Nr. 1/770-3.
1780-94.	Nr. 1/770-4-4b.
1797-1822.	Nr. 1/770-5
1822-60.	Nr. 1/770-6.

D. Det Kongelige Bibliotek

Avissamlingen (mikrofilm).

Dansk Vestindisk Regerings Avis / The St. Croix Gazette: januar-maj 1810, januar-maj 1821.

Trykte kilder

- Brady (Lieutenant Brady): "Observations on Negro Slavery in Santa Cruz", in: *The Kamina Folk. Slavery and Slave Life in the Danish West Indies*, eds.: George F. Tyson & Arnold Highfield. Virgin Islands Humanities Council 1994, pp. 159-80.
- Carstens, Johan Lorentz: "En Almindelig Beskrivelse om Alle de Danske, Americanske eller West-Indiske Ey-Lande", Udg. Herluf Nielsen, *Danske Magazin* 8. rk. 3. bd. (1970), pp. 173-268.
- Haagensen, Reimert: *Beskrivelse over Eylandet St. Croix i America i Vest-Indien*. København: Lillies Enke 1758.
- Holten, Carl Henrik: *Af En Gammel Hofmands Mindeblade*. Memoirer og Breve XI, Julius Clausen & P. Fr. Rist (udg.). København: August Bangs Forlag 1967.
- Howey, Sylvester: "Letters from St. Croix 1836-1837", in: *The Kamina Folk. Slavery and Slave Life in the Danish West Indies*, eds.: George F. Tyson & Arnold Highfield. Virgin Islands Humanities Council 1994, pp. 185-191.
- Oldendorp, C.G.A.: *History of the Mission of the Evangelical Brethren on the Caribbean Islands of St. Thomas, St. Croix, and St. John*. Edited by Johann Jakob Bossard. English Edition and Translation by Arnold R. Highfield and Vladimir Barac. Ann Arbor, Michigan: Karoma Publishers 1987.
- Oxholm, Peter Lotharius: *De Danske Vestindiske Øers Tilstand i Henseende til Population, Cultur og Finance-Forfatning, i Anledning af nogle Breve fra St. Croix, indrykkede i det Politiske og Physiske Magazin for Marts og April Maaneder 1797, hvortil er føjet Beskrivelse om Sukkerets Fabrikation, med 4 Planer*. København 1797.
- Raunkiær, Ingeborg (red.): *Lægen Paul Iserts Breve fra Dansk Guinea 1783-87*. København: Gad 1917.
- Schmidt, Johan Christian: *Various remarks collected on and about the island of St. Croix in America*. (Red. Arnold Highfield og George Tyson; oversat fra dansk af Svend E. Holsoe). St. Croix : Virgin Islands Humanities Council, 1998.
- West, Hans: *Bidrag til Beskrivelse over St. Croix med en kort Udsigt over St. Thomas, St. Jean, Tortola, Spanishtown og Crabeneiland*. København: Thiele 1793.

Bibliografi

- Agnew, Jean-Christophe: *Worlds Apart: The Market and the Theater in Anglo-American Thought, 1550-1750*. Cambridge: Cambridge University Press 1986
- Appadurai, Arjun: "Introduction: commodities and the politics of value", in: *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*, red. Arjun Appadurai, Cambridge: Cambridge University Press 1986, pp. 3-63.
- Asmussen, Jesper Bering: *Slavedemografi. St. Croix' Landdistrikter, 1803-1848*. Upubliceret historiespeciale, Aarhus Universitet 1983.
- Bancroft, Frederic: *Slave-Trading in the Old South*. Baltimore: J.H. Furst 1931.
- Baptist, Edward E.: "'Cuffy', 'Fancy maids' and 'one-eyed-men': Rape, commodification and the domestic slave trade in the United States", *American Historical Review* 106, 5 (2001), pp. 1619-1650.
- Baudrillard, Jean: *For a Critique of the Political Economy of the Sign*. St. Louis, Missouri: Telos 1981.
- Beckles, Hilary McD.: "Economic Interpretation of Caribbean History", in: *General History of the Caribbean, Vol. VI. Methodology and Historiography of the Caribbean*, red. B.W. Higman. Paris: UNESCO 1999.
- Beckles, Hilary McD.: "'An Unfeeling Traffick': The Intercolonial Movement of Slaves in the British Caribbean, 1807-1833", in: *The Chattel Principle. Internal Slave Trades in the Americas*, red. Walter Johnson. New Haven & London: Yale University Press 2004, pp. 256-74.
- Bentzen, Grethe: *Debatten om det Dansk-Vestindiske neger-slaveri 1833-1848 med særligt henblik på de gennem tidsskriftpressen og stænderdebatterne udtrykte holdninger*. Upubliceret historiespeciale, Århus Universitet 1976.
- Bergad, Laird W., Iglesias García, Fe, & María del Carmen Barcia: *The Cuban Slave Market, 1790-1880*. Cambridge: Cambridge University Press 1995.
- Berlin, Ira: *The Making of African America: The Four Great Migrations*. New York: Viking 2010.
- Berry, Daina Ramey: "'In Pressing Need of Cash': Gender, Skill, and Family Persistence in the Domestic Slave Trade", *Journal of African American History* 92, 1 (2007), pp. 22-36.
- Bertram, Henning: *Plantageøkonomien på St. Croix 1815-1848*. Upubliceret historiespeciale, Københavns Universitet 1986.
- Blassingame, John: *The slave community: Plantation Life in the Antebellum South*. New York: Oxford University Press 1979.
- Blight, David W.: "The World the Slave Traders Made: Is There a Postrevisionism in Slavery Historiography?", *Reviews in American History* 19, 1 (1991), pp. 37-42.
- Borgatti, S.P.: *Netdraw: Network Visualization*. Harvard, MA: Analytic Technologies 2002.
- Borgatti, S.P., Everett, M.G. & Freeman, L.C.: *Ucinet for Windows: Software for Social Network Analysis*. Harvard, MA: Analytic Technologies 2002.
- Brathwaite, Edward: *The Development of Creole Society in Jamaica*. Oxford: Clarendon Press 1971.
- Brimnes, Niels: "Dansk kolonihistorie mellem historievidenskab og antropologi: et forslag til metode", *Den Jyske Historiker* 60 (1992), pp. 101-18.
- Brøndsted, J.O. (red.): *Vore Gamle Tropekolonier*, 2. udg., bd. 1-4. København: Fremad 1966.
- Bulow, J. & P. Klemperer: "Auctions versus negotiations", *American Economic Review* 86, 1 (1996), pp. 180-194.
- Burnard, Trevor: *Mastery, Tyranny, & Desire*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press 2004.

- Burnard, Trevor & Kenneth Morgan: "The Dynamics of the Slave Market and Slave Purchasing Patterns in Jamaica, 1655-1788", *William & Mary Quarterly* 58, 1 (2001), pp. 205-228.
- Calderhead, William: "How Extensive was the Border State Slave Trade: A New Look", *Civil War History* 18 (1972), pp. 42-55.
- Cassady, Ralph: *Auctions and Auctioneering*. Berkeley & Los Angeles: University of California Press 1967.
- Chenny, Shirley, Pascal St-Amour & Désiré Vencatachellum: "Slave Prices from Succession and Bankruptcy Sales in Mauritius, 1825-1827", *Explorations in Economic History* 40, 4 (2003), pp. 419-442.
- Christensen, Jørgen Bach: *Kolonisamfundet på St. Croix i sidste halvdel af det 18. århundrede, med særligt henblik på aristokratiet blandt plantageejerne*. Upubliceret historiespeciale, Århus Universitet 1978.
- Conrad, Robert: *The Destruction of Brazilian Slavery, 1850-1888*. Berkeley: University of California Press 1972.
- Craton, Michael: *Searching for the Invisible Man: Slaves and Plantation Life in Jamaica*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press 1978.
- Craton, Michael: *Testing the Chains. Resistance to Slavery in the British West Indies*. Ithaca, NY: Cornell University Press 1982.
- Craton, Michael & James Walvin: *A Jamaican Plantation; the History of Worthy Park, 1670-1970*. Toronto: University of Toronto Press 1970.
- Curtin, Philip D.: *The Atlantic Slave Trade. A Census*. Madison: University of Wisconsin Press 1969.
- Degn, Christian: *Die Schimmelmans im atlantischen Dreieckshandel*. Neumünster: Karl Wachholtz 1984.
- Deyle, Steven: "'By farr the most profitable trade': Slave trading in British colonial North America", *Slavery and Abolition* 10, 2 (1989), pp. 107-125.
- Deyle, Steven: "The Irony of Liberty: Origins of the Domestic Slave Trade", *Journal of the Early Republic* 12, 1 (1992), pp. 37-62.
- Deyle, Steven: *Carry Me Back: The Domestic Slave Trade in American Life*. New York: Oxford University Press 2005.
- Dookhan, Isaac: *A History of the Virgin Islands of the United States*. Kingston, Jamaica: Canoe Press 1974.
- Dorsey, Joseph C.: *Slave Traffic in the Age of Abolition. Puerto Rico, West Africa, and the Non-Hispanic Caribbean, 1815-1859*. Gainesville: University Press of Florida 2003.
- Douglass, Frederick: "I Am Here to Spread Light on American Slavery", In: *The Frederick Douglass Speeches, 1841-1846*, red. John Blassingame. New Haven: Yale University Press 1979.
- Drescher, Seymour: *Econocide*. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press 1977.
- Drescher, Seymour: "The Fragmentation of Atlantic Slavery and the British Intercolonial Slave Trade", in: *The Chattel Principle. Internal Slave Trades in the Americas*, red. Walter Johnson. New Haven & London: Yale University Press 2004, pp. 234-55
- Dunn, Richard S.: *Sugar and slaves: the rise of the planter class in the English West Indies, 1624-1713*. Chapel Hill: University of North Carolina Press 1972.
- Durrill, Wayne K.: "Slavery, kinship, and dominance: The black community at Somerset place plantation, 1786-1860", *Slavery and Abolition* 13, 2 (1992), pp. 1-19.
- Elkins, Stanley M.: *Slavery: A problem in American institutional and intellectual life*. Chicago: University of Chicago Press 1959.
- Fihl, Esther: "Reimert Haagensen og de "Sorte Hedninger" i Vestindien", *Bag Moesgårds maske* 1988, pp. 21-29.
- Finkelmann, Paul & Joseph C. Miller (red.): *Macmillan Encyclopedia of World Slavery*. New York: Simon & Schuster and Prentice Hall International 1998.
- Fogel, Robert W. & Stanley Engerman: *Time on the Cross: The Economic of American Negro Slavery*. Boston: Little, Brown 1974.

- Fraginals, Manuel Moreno, Herbert S. Klein & Stanley L. Engerman: "The level and structure of slave prices on Cuban Plantations in the Mid-Nineteenth Century: Some Comparative Perspective", *American Historical Review* 88 (1983), 1201-18.
- Galenson, David W.: *Traders, planters, and slaves, market behavior in early English America*. Cambridge: Cambridge University Press 1986.
- Genovese, Eugene: *Roll Jordan, Roll: The World the Slaves Made*. New York: Pantheon 1974.
- Goldin, Claudia Dale: "A Model to Explain the Relative Decline of Urban Slavery: Empirical Results", in: *Race and Slavery in the Western Hemisphere: Quantitative Studies*, red. Stanley L. Engerman & Eugene D. Genovese. Princeton, NJ: Princeton University Press 1975, pp. 427-50.
- Goveia, Elsa: *Slave Society in the British Leeward Islands at the End of the Eighteenth Century*. New Haven & London: Yale University Press 1965.
- Graham, Richard: "Another Middle Passage? The Internal Slave Trade in Brazil", in: *The Chattel Principle. Internal Slave Trades in the Americas*, red. Walter Johnson. New Haven & London: Yale University Press, pp. 291-324.
- Granovetter, Mark: "Economic Action and Social Structure: The Problem of Embeddedness", *The American Journal of Sociology* 91, 3 (1985), pp. 481-510.
- Greenberg, Kenneth S.: *Honor & Slavery: Lies, Duels, Noses, Masks, Dressing as a Woman, Gifts, Strangers, Humanitarianism, Death, Slave Rebellions, The Proslavery Argument, Baseball, Hunting, and Gambling in the old South*. Princeton, NJ: Princeton University Press 1996.
- Green-Pedersen, Svend E.: "The Scope and Structure of the Danish Negro Slave Trade", *The Scandinavian Economic History Review* 19, 1 (1971), pp. 149-197.
- Green-Pedersen, Svend E.: "The History of the Danish Negro Slave Trade, 1733-1807", *Revue Française d'Histoire d'Outre-Mer*, 62 (1975), pp. 196-220.
- Green-Pedersen, Svend E.: "The Economic Considerations behind the Danish Abolition of the Negro Slave Trade", in: *The Uncommon Market: Essays in the Economic History of the Atlantic Slave Trade*, red. Henry A. Gemery & Jan S. Hogendorn. New York: Academic Press 1979, pp. 399-418.
- Green-Pedersen, Svend E.: "Slave Demography in the Danish West Indies and the Abolition of the Danish Slave Trade", in: *The Abolition of the Atlantic Slave Trade. Origins and Effects in Europe, Africa, and the Americas*, red. David Eltis & James Walwin. Madison: University of Wisconsin Press 1981, pp. 231-255.
- Green-Pedersen, Svend E.: "The Danish Negro Slave Trade, Some new Archival Findings in particular with Reference to the Danish West Indies", in: *De la traite à l'esclavage: Actes du Colloque international sur la traite des Noirs, Nantes 1985*, red. Serge Daget, Vol. 1. Nantes 1988, pp. 429-52.
- Gutman, Herbert G.: *Slavery and the Numbers Game. A Critique of Time on the Cross*. Urbana: University of Illinois Press 1975.
- Gutman, Herbert: *The Black Family in Slavery and Freedom, 1750-1925*. Oxford: Basil Blackwell 1976.
- Gøbel, Erik: *A Guide to Sources for the History of the Danish West Indies (U.S. Virgin Islands), 1671-1917*. Odense: University Press of Southern Denmark 2002.
- Gøbel, Erik: *Det danske slavehandelsforbud 1792. Studier og kilder til forhistorien, forordningen og følgerne*. Odense: Syddansk Universitetsforlag 2008.
- Hall, Neville: *Slave Society in the Danish West Indies*. Red. B.W. Higman. Mona, Jamaica: The University of the West Indies Press 1992.
- Hall, Neville: "Apollo Miller, Freedman: His Life and Times", *Journal of Caribbean History* 23, 2 (1993), pp. 196-213.
- Hanneman, Robert A. & Mark Riddle: *Introduction to social network methods*. Riverside, CA: University of California, Riverside 2005. Web: <http://faculty.ucr.edu/~hanneman/> (anvendt 18/1 2010).
- Highfield, Arnold R. & George F. Tyson: *Slavery in the Danish West Indies. A Bibliography*. St. Croix: The Virgin Islands Humanities Council 1994.

- Higman, B.W.: *Slave population and economy in Jamaica, 1807-1834*. Cambridge: Cambridge University Press 1976.
- Higman, B.W.: *Slave Populations of the British Caribbean, 1807-1834*. Baltimore: Johns Hopkins University Press 1984.
- Higman, B.W.: *Writing West Indian Histories*. New York: Macmillan 1999.
- Higman, B.W. (ed.): *General History of the Caribbean. Methodology and Historiography of the Caribbean*. Paris: UNESCO 1999.
- Hornby, Ove: *Kolonierne i Vestindien*. København: Politikens Forlag 1980.
- Hornby, Ove & Ole Justesen (red.): *Studier i de Dansk-Vestindiske Øers historie 1665-1976 : resultater af 21 historiestuderendes arbejde i Danmark og på øerne 1975-76*. Memorandum fra Institut for Økonomisk Historie ved Københavns Universitet 4. Københavns Universitet 1976.
- Jensen, Niklas Thode: *En verden til forskel?* Upubliceret historiespeciale, Københavns Univeristitet 2002.
- Jensen, Niklas Thode: *For Slavernes Sundhed*. Upubliceret PhD-afhandling. Københavns Universitet 2006.
- Jensen, Peter Hoxcer et al. (red.): *Dansk Kolonihistorie. Indføring og studier*. Århus: Historia 1983.
- Jensen, Peter Hoxcer: "Dansk Vestindien", in: *Dansk Kolonihistorie. Indføring og studier*, red. Peter Hoxcer Jensen et al. Århus: Historia 1983, pp. 19-59.
- Johansen, Hans Chr.: "Slave Demography of the Danish West Indian Islands", *The Scandinavian Economic History Review* 29 (1981), pp. 1-20.
- Johansen, Hans Chr.: "The Reality behind the Demographic Arguments to Abolish the Danish Slave Trade", in: *The Abolition of the Atlantic Slave Trade: Origins and Effects in Europe, Africa, and the Americas*, red. David Eltis & James Walvin. Madison: The University of Wisconsin Press 1981, pp. 221-230.
- Johnson, Walter: *Soul by Soul: Life Inside the Antebellum Slave Market*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press 1999.
- Johnson, Walter (red.): *The Chattel Principle. Internal Slave Trades in the Americas*. New Haven & London: Yale University Press 2004.
- Kilbourne, Richard: *Debt, Investment, Slaves: Credit Relations in East Feliciana Parish, Louisiana, 1825-1885*. Tuscaloosa: University of Alabama Press 1995.
- Knudsen, Christian: *Familien Vogelsang paa Solbjerggaard, Bommelund og Østerholm*. Manuskript i afskrift ved Christian Maibøll. Jejsing 1956.
- Kopytoff, Igor: "The Cultural Biography of Things: Commoditization as Process", in: *The Social Life of Things: Commodities in Cultural Perspective*, red. Arjun Appadurai. Cambridge: Cambridge University Press 1986, pp. 64-91.
- Kotlikoff, Lawrence J.: "The Structure of Slave Prices in New Orleans, 1804-1862", *Economic Inquiry* 17 (1979), pp. 496-518.
- Krishna, V.: *Auction Theory*. San Diego: Academic Press 2002.
- Larsen, Jens: *Virgin Islands History*. Philadelphia: Muhlenberg 1950.
- Lawaetz, Eva: *Free coloured in St. Croix, 1744-1816*. Christiansted: Lawaetz 1979.
- Lawaetz, H.: *Brødremenighedens Mission i Dansk Vestindien 1769-1848. Bidrag til en Charakteristik af Brødrekirken og dens Gerning og af den farvede Races Stilling til Cristendommen*. København: Otto B. Wroblewski 1921.
- Lawaetz, H.: *Peter v. Scholten. Dansk-Vestindiens sidste Generalguvernør*. København: Gyldendal 1940.
- Lind, Gunner: "Prosopografi med relationelle databaser", In: *Nätverk i historisk forskning – metafor, metod eller teori?*, red. Peter Aronsson, Solveig Fagerlund & Jan Samuelson . Växjö 1999, pp. 103-26.
- MacFarlane, Alan: *Reconstructing Historical Communities*. Cambridge: Cambridge University Press 1977.

- Mathias, Peter: "Risk, credit and kinship in early modern enterprise", in: *The Early Modern Atlantic Economy*, red. John J. McCusker & Kenneth Morgan. Cambridge: Cambridge University Press 2000, pp. 15-35.
- Mattoso, Katia M. de Queiros, Herbert S. Klein & Stanley L. Engerman: "Research Note: Trends and Patterns in the Prices of Manumitted Slaves: Bahia, 1819-1888", *Slavery and Abolition* 7, 1 (1986), pp. 59-67.
- McCusker, John J.: *Money and Exchange in Europe and America, 1600-1775*. Chapel Hill: The University of North Carolina Press 1978.
- McGettigan, James William: "Boone County Slaves: Sales, Estate Divisions and Families, 1820-1865", *The Missouri Historical Review* 72 (1978), pp. 192-97, 281-95.
- McMillin, James A.: *The Final Victims: Foreign Slave Trade to North America, 1783-1810*. Columbia: University of South Carolina Press 2004.
- Mitchell, Brian R.: *British Historical Statistics*. New York: Cambridge University Press 1988.
- Nielsen, Per (red.): *Fra Slaveri til Frihed. Det dansk-vestindiske slavesamfund 1672-1848*. København: Nationalmuseet 2001.
- Olsen, Poul Erik: *Dansk-vestindisk Kolonialadministration. En undersøgelse af tilstande og forandringer i forvaltningens institutionelle opbygning o. 1800-1865*. Upubliceret Historiespeciale, Københavns Universitet 1980.
- Olsen, Poul Erik: "Danske Lov på de vestindiske øer", In: *Danske og Norske Lov i 300 år*, red. Ditlev Tamm. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag 1983, pp. 289-321.
- Olsen, Poul Erik: "Kilder til dansk kolonihistorie", *Fortid og Nutid* 32, 1 (1985), pp. 65-67.
- Olsen, Poul Erik: "Negeroprør, termitter og landsarkivar Saxild: Om de dansk-vestindiske lokalarkivers skæbne", *Arkiv. Tidsskrift for arkivforskning* 10, 3 (1985), pp. 156-175.
- Olsen, Poul Erik: *Toldvæsenet i Dansk Vestindien 1672-1917*. København: Toldhistorisk Selskab 1988.
- Olsen, Poul Erik: "Godserne på St. Croix 1733-1800", *Bol og by* 1996, 2 (1996), pp. 80-93.
- Olsen, Poul Erik: "Fra ejendomsret til menneskeret", in: *Fra Slaveri til Frihed. Det dansk-vestindiske slavesamfund 1672-1848*, red. Per Nielsen. København: Nationalmuseet 2001, pp. 25-52.
- Olwig, Karen Fog: *Households, Exchange and Social Reproduction: The Development of a Caribbean Society*. Ph.D.-thesis, University of Minnesota 1977.
- Olwig, Karen Fog: "Nye (og gamle) angrebsvinkler i dansk kolonihistorie: Vestindien", *Fortid og Nutid* bd. 29, 2 (1981), pp. 242-54.
- Olwig, Karen Fog: "Finding a Place for the Slave Family: Historical and Anthropological Perspectives", *Folk* 23 (1981), pp. 345-58.
- Olwig, Karen Fog: "'Witnesses in Spite of Themselves': Reconstructing Afro-Caribbean Culture in the Danish West Indian Archives", *Scandinavian Economic History Review* 32, 2 (1984), pp. 61-76.
- Olwig, Karen Fog: "Hvad skal vi med dansk kolonihistorie?", *Fortid og Nutid* 32, 1 (1985), pp. 68-71.
- Olwig, Karen Fog: *Cultural Adaptation and Resistance on St. John: Three Centuries of Afro-Caribbean Life*. Gainesville: University of Florida Press 1985.
- Olwig, Karen Fog: "Slaves and Masters on Eighteenth-Century St. John", *Ethnos* 50, 2 (1985), pp. 214-230.
- Olwig, Karen Fog: "Ret og lov - magt og afmagt, et eksempel fra Dansk Vestindien", *Historie, Ny række* 17, 1 (1987), pp. 387-400.
- Olwig, Karen Fog: "Narrating deglobalization: Danish perceptions of a lost empire", *Global Networks* 3, 3 (2003), pp. 207-222.
- O'Malley, Gregory E.: "Beyond the Middle Passage: Slave Migration from the Caribbean to North America, 1619-1807", *William & Mary Quarterly* 66, 1 (2009), pp. 125-172.
- Pares, Richard: *Merchants and Planters*. Cambridge: Cambridge University Press 1960.
- Patterson, Orlando: *Slavery and Social Death - A Comparative Study*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press 1982.
- Phillips, Ulrich B.: *American Negro Slavery*. New York: Appleton 1918.

- Price, Jacob M.: "Credit in the slave trade and plantation economies", in: *Slavery and the rise of the Atlantic system*, red. Barbara L. Solow. Cambridge: Cambridge University Press 1991, pp. 293-339.
- Ragatz, Lowell Joseph: *The Fall of the Planter Class in the British Caribbean, 1763-1833*. New York: Octagon 1971.
- Richardson, David: "Prices of slaves in West and West-Central Africa: Toward an Annual Series, 1698-1807", *Bulletin of Economic Research* 43 (1991), pp. 21-56.
- Russell, Thomas D.: "South Carolina's Largest Slave Auctioneering Firm", *Chicago-Kent Law Review* 68 (1993), pp. 1241-1282.
- Scott, James C.: *Domination and the Arts of Resistance: Hidden Transcripts*. New Haven: Yale University Press 1990.
- Sebro, Louise: "Kreoliseringen af eurocaribierne i Dansk Vestindien - sociale relationer og selvopfattelse", *Fortid og Nutid* 2005, 2 (2005), pp. 2-33.
- Shell, Robert C.: "A Family Matter: The Sale and Transfer of Human Beings at the Cape, 1658-1830", *International Journal of African Historical Studies* 25, 2 (1995), pp. 285-336.
- Simonsen, Gunvor: *En fortræffelig Constitution – om konstruktion af social orden på de Dansk Vestindiske Øer i sidste halvdel af 1700-tallet*. Upubliceret speciale, Historie/IU, Roskilde Universitetscenter 2000.
- Simonsen, Gunvor: "Nye og gamle perspektiver på dansk kolonihistorie", *1066 - Tidsskrift for Historie* 33, 2 (2003), pp. 3-13.
- Smith, Charles W.: *Auctions: The Social Construction of Value*. London: Harvester Wheatsheaf 2004.
- Stampp, Kenneth M.: *The Peculiar Institution. Negro Slavery in the American South*. London: Eyre & Spottiswoode 1964.
- Steensgaard, Louise: *På sporet af den "Vestindiske Philosophie": en undersøgelse af kreoliseringen af eurocaribierne i Dansk Vestindien i det 18. århundrede*. Upubliceret historiespeciale, Københavns Universitet 2002.
- Sveistrup, P.P.: *Bidrag til de tidligere Dansk-Vestindiske Øers Historie*. København: Nielsen & Lydiche 1942.
- Sveistrup, P.P. & Richard Willerslev: *Den danske Sukkerhandels og Sukkerproduktions Historie*. København: Gyldendal 1945.
- Svensson, Susanna Ahlmann & Signe Thylstrup 1997: *Den komplekse legitimering af slaveriet i Dansk-Vestindien*. Upubliceret historiespeciale, Roskilde Universitetscenter.
- Tadman, Michael: *Speculators and Slaves*. Madison: The University of Wisconsin Press 1989.
- Tadman, Michael: "The Reputation of the Slave Trader in Southern History and the Social Memory of the South", *American Nineteenth Century History* 8, 3 (2007), pp. 247-271.
- Tyson, George F.: *Betty's hope : a case study of a Cruzan sugar plantation during the nineteenth century*. Virgin Islands: College of the Virgin Islands 1982.
- Tyson, George F.: "On the Periphery of the Peripheries: The Cotton Plantations of St. Croix, Danish West Indies, 1735-1815", *Journal of Caribbean History* 26, 1 (1992), pp. 1-36.
- Tyson, George F.: *St. George Plantation St. Croix, U.S. Virgin Islands, during the period of Danish rule (1734-1917)*. Upubliceret rapport. St. Croix 1993.
- Tyson, George (red.): *Bondmen and Freedmen in the Danish West Indies. Scholarly Perspectives*. St. Thomas: Virgin Islands Humanities Council 1996.
- Tyson, George F. & Arnold Highfield: *The Kamina Folk. Slavery and Slave Life in the Danish West Indies*. Virgin Islands Humanities Council 1994.
- Tyson, George F. & Arnold R. Highfield: *The Danish West Indian Slave Trade. Virgin Islands Perspectives*. St. Croix: Virgin Islands Humanities Council 1994.
- United States Department of Commerce, Bureau of the Census: *Historical Statistics of the United States: Colonial Times to 1970*. Vol. 1. Washington, DC 1975.
- Veblen, Thorstein: *The Theory of the Leisure Class*. New York: Dover 1994 [1899].
- Vibæk, Jens: *Dansk Vestindien 1755-1848. Vestindiens storhedstid*. Vore Gamle Tropekolonier 2. udg., bd. 2, red. Johannes Brøndsted. København: Fremad 1966.

- Wade, R.C.: *Slavery in the Cities, The South 1820-1860*. New York 1964.
- Wahl, Jenny Bourne: "Prices of Slaves", in: *Macmillan Encyclopedia of World Slavery*, red. Paul Finkelman & Joseph C. Miller, Vol. 2., s. 743.
- Westbury, Susan: "Analysing a regional slave trade: The West Indies and Virginia, 1698-1775", *Slavery and Abolition* 7, 3 (1986), p. 241-256.
- Westergaard, Waldemar: *The Danish West Indies Under Company Rule, 1671-1754. With a supplementary Chapter, 1755-1917*. New York: MacMillan 1917.
- Wilcke, J.W.: *Kurantmønten 1726-1788*. København: Gad 1927.
- Wilcke, J.W.: *Specie-, Kurant- og Rigsbankdaler*. København: Gad 1929.
- Williams, Eric: *Capitalism and Slavery*. London: Andre Deutsch 1964.
- Windley, Lathan A. (udg.): *Runaway Slave Advertisements: A Documentary History from the 1730s to 1790*. Volume 1. Virginia and North Carolina. Westport, Connecticut: Greenwood Press 1983.
- Wrigley, E.A. (red.): *Identifying People in the Past*. London: Arnold 1973

Billedfortegnelse:

- Forside: Offentligt slavesalg efter plantageejers fallit, Martinique 1826. Kilde: www.slaveryimages.org.
- Side 25: Udsnit af kort over Dansk Vestindien. Kilde: Hornby 1980, s. 287.
- Side 82: "Tilforladelig kort over eylandet St. Croix", I.M. Beck 1754. Kilde: Harvard Map Collection: <http://nrs.harvard.edu/urn-3:FHCL:595278?buttons=y>.